

Briselē, 2017. gada 13. decembrī
(OR. en)

15236/17

Starpiestāžu lieta:
2016/0382 (COD)

ENER 486
CLIMA 335
CONSOM 383
TRANS 532
AGRI 666
IND 352
ENV 1015
CODEC 1969

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
Iepr. dok. Nr.:	8697/5/17 ENER 149 CLIMA 106 CONSOM 165 TRANS 159 AGRI 237 IND 97 ENV 394 CODEC 698 REV 5
K-jas dok. Nr.:	15120/1/17 ENER 417 CLIMA 168 CONSOM 298 TRANS 479 AGRI 650 IND 261 ENV 757 IA 130 CODEC 1802 REV 1 (en) + ADD 1 REV 1 (en)
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija) – vispārēja pieeja

1. Komisija 2016. gada 30. novembrī pieņēma paketi "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem", tostarp minēto priekšlikumu. Ar šo paketi iepazīstināja TTE (Enerģētika) padomes 2016. gada decembra sanāksmē. Pirmā ministru viedokļu apmaiņa notika 2017. gada februārī, un pēc ietekmes novērtējumu izskatīšanas un pirmajām priekšlikumu detalizētas izskatīšanas kārtām 2017. gada jūnijā ministriem iesniedza progresu ziņojumu par paketi.

Pēc vairāku mēnešu ilgām turpmākām intensīvām sarunām Igaunijas prezidentūras laikā, tostarp trīs Pastāvīgo pārstāvju komitejas diskusijās, tika panākts līdzsvarots kompromiss, kā tas atspoguļots pielikumā un papildinājumā. Padome tiek aicināta vienoties par vispārēju pieeju, lai veidotu pamatu sarunām ar Eiropas Parlamentu, kuram 2018. gada janvārī ir jāvienojas par tās sarunu pilnvarām attiecībā uz šo regulas projektu.

2. Pēc pēdējām diskusijām Pastāvīgo pārstāvju komitejas 8. decembra sanāksmē un kā par to paziņoja minētajā sanāksmē, prezidentvalsts ir turpinājusi divpusējas apspriešanās ar delegācijām, jo īpaši par diviem galvenajiem jautājumiem: atjaunojamo energoresursu enerģiju siltumapgādes un aukstumapgādes jomā (23. pants) un atjaunojamo energoresursu enerģiju transporta nozarē (25. pants). Attiecībā uz šiem diviem svarīgajiem jautājumiem prezidentvalsts uzskatīja, ka ir iespējams panākt turpmākus kompromisa uzlabojumus.

Attiecībā uz siltumapgādes un aukstumapgādes jautājumu (23. pants) prezidentvalsts kompromiss paredz, ka dalībvalstīm ir pienākums veikt pasākumus, lai sasniegtu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara indikatīvo palielinājumu par vienu procentu nozarē kā gada vidējo vērtību. Tāpat tajā ir pamatota iespēja atkāpties no indikatīvās vērtības, ja izmaksu lietderības analīze, kurā ņemts vērā minimālais parametru kopums, apliecina, ka sasniedzamais lietderīguma līmenis ir zemāks par 1 procentu. Dalībvalstis, kuru atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars pārsniedz 50 % šajā nozarē, var uzskatīt, ka šis pienākums ir izpildīts.

Jautājumā par atjaunojamo energoresursu enerģiju transporta nozarē (25. pants) prezidentvalsts kompromisa mērķis ir risināt dažādus jautājumus, kas ir pretrunīgi un pārklājas šajā nozarē. Vērienīgā pieeja ietver vispārēju 14 % mērķrādītāju attiecībā uz atjaunojamiem energoresursiem transporta nozarē katrai dalībvalstij un 3 % apakšmērķi modernajām biodegvielām, pieļaujot iespēju veikt divkāršu uzskaiti par šīm degvielām. Ir pietiekami daudz iespēju, lai elektromobilitāte varētu attīstīties, un tā tiek stimulēta ar reizinātāju 5, savukārt reizinātājs attiecībā uz dzelzceļa elektroenerģiju ir svītrots. Lai palielinātu ieguldījumu drošībā un nodrošinātu degvielas pieejamību visā periodā, moderno biodegvielu mērķrādītājam ir saistošs starposma mērķis – 1 % 2025. gadā.

Maksimālais apmērs pirmās paaudzes biodegvielām joprojām ir 7 % (par ko Savienība vienojās 2015. gadā), taču tas ir apvienots ar papildu motivāciju dalībvalstīm, kurām ir atļauts samazināt to vispārējo mērķrādītāju, ja tiek samazināts maksimālais 7 % apmērs. Tekstā ir saglabāta iespēja nošķirt biodegvielas, pamatojoties uz ietekmi, ko rada netieša zemes izmantošanas maiņa.

Prezidentvalsts uzskata, ka būs grūti rast labāku līdzsvaru starp delegāciju dažādajām nostājām šajos divos jautājumos. Tādēļ tā aicina ministrus apliecināt vajadzīgo elastību un pieņemt kompromisu.

3. Padome tiek aicināta panākt vienošanos par vispārējās pieejas projektu, kā tas izklāstīts pielikumā un papildinājumā.

Izmaiņas salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu ir norādītas **treknrakstā**; svītrojumi atzīmēti ar []. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo dokumentu (dok. 8697/5/17 REV 5) ir izceltas **treknrakstā un pasvītrotas**; svītrojumi atzīmēti ar [].

N.B. Juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas atzinums ir pieejams dok. 13344/17. Šā atzinuma 1. punktā ir norādīts Komisijas sākotnējā priekšlikuma teksts (tostarp pielikumos), kas būtu jāieņem, izmantojot pelēku fonu. Tā būtiska korekcija 2. punktā ir iekļauta šajā tekstā (REV 3).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā **192. panta 1. punktu un**
194. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK ¹ ir vairākkārt būtiski grozīta ². Skaidrības labad minētā direktīva ir jāpārstrādā, jo ir paredzēts izdarīt vēl citus grozījumus.
- (2) Viens no Savienības enerģētikas politikas mērķiem, **kas izvirzīts šajā direktīvā**, ir dažādu atjaunojamo energoresursu enerģijas formu veicināšana. **Tajā pašā laikā šajā direktīvā ir izvirzīti mērķi attiecībā uz vidi – saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, aizsargāt cilvēku veselību un apdomīgi un racionāli izmantot dabas resursus, attīstot jaunus un atjaunojamus enerģijas veidus. Šajā direktīvā abi mērķu kopumi ir nesaraucjami saistīti un neviens no tiem nav mazāk svarīgs vai mazāk tiešs par otru.** Intensīvāka atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošana ieņem būtisku vietu to pasākumu kopumā, kuri jāveic, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un izpildītu 2015. gada Parīzes klimata nolīguma prasības un Savienības enerģētikas un klimata politikas satvaru 2030. gadam, tostarp sasniegtu saistošo mērķrādītāju līdz 2030. gadam emisijas Savienībā samazināt par vismaz 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. **Savienības saistošais atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītājs 2030. gadam, dalībvalstu devums minētā mērķa sasniegšanā, tostarp to pamatscenāriji, kuros apkopoti minēto valstu nacionālie vispārējie mērķrādītāji 2020. gadam, ir to elementu vidū, kuri ir vispārēji svarīgi Savienības enerģētikas un vides politikai. Citi šādi vispārēji svarīgi elementi ir, piemēram, ietverti šīs direktīvas satvarā atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes attīstīšanai un atjaunojamo resursu transporta degvielu izstrādei.**

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

² Sk. XI pielikuma A daļu.

- (2.a) [] **Intensīvākai atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanai** ir liela nozīme arī energoapgādes drošības un tehnoloģiju attīstības un inovācijas veicināšanā, kā arī nodarbinātības iespēju un reģionālās attīstības nodrošināšanā, jo īpaši lauku apvidos un izolētos apvidos vai mazapdzīvotās teritorijās.
- (3) Konkrēti, arvien plašāki tehnoloģiskie uzlabojumi, stimuli sabiedriskā transporta tīkla plašākai izmantošanai un paplašināšanai, energoefektivitātes tehnoloģiju izmantošana un atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantojuma veicināšana elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes sektorā, kā arī transporta nozarē ir ļoti efektīvi paņēmieni, kā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas Savienībā un Savienības atkarību no gāzes un naftas importa.
- (4) Ar Direktīvu 2009/28/EK tika izveidots regulatīvais satvars atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantojuma veicināšanai, un tajā tika noteikti līdz 2020. gadam sasniedzami saistoši nacionālie mērķrādītāji attiecībā uz atjaunojamo energoresursu īpatsvaru energopatēriņā un transportā. Komisijas 2014. gada 22. janvāra paziņojumā³ tika noteikts gaidāmo Savienības enerģētikas un klimata rīcībpolitiku satvars un veicināta kopīga izpratne par to, kā šīs rīcībpolitikas attīstīt pēc 2020. gada. Komisija pauda viedokli, ka Savienības 2030. gada mērķrādītājam attiecībā uz Savienībā patērētās atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru vajadzētu būt vismaz 27 %.
- (5) 2014. gada oktobra Eiropadome šo mērķrādītāju atbalstīja, norādot, ka dalībvalstis var noteikt vērienīgākus nacionālos mērķrādītājus, **lai tās varētu nodrošināt savu plānoto devumu Savienības mērķrādītāja 2030. gadam sasniegšanā un pat vēl lielāku devumu par to.**

³ "Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam no 2020. gada līdz 2030. gadam" (COM/2014/015 final).

- (6) Eiropas Parlaments savās rezolūcijās "Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030. gadam" un "Progresā ziņojums par atjaunojamo enerģiju" atzinīgi izteicies par saistošu Savienības 2030. gada mērķrādītāju, kas paredzētu vismaz 30 % kopējā enerģijas galapatēriņa nodrošināt no atjaunojamiem energoresursiem, uzsverot, ka šis mērķrādītājs būtu jāīsteno, izvirzot atsevišķus nacionālos mērķrādītājus, kuru nosprausšanā tiktu ņemti vērā katras dalībvalsts apstākļi un iespējas.
- (7) Tāpēc ir lietderīgi Savienībai noteikt saistošu mērķrādītāju — vismaz 27 % atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru. Dalībvalstīm savs devums šā mērķrādītāja sasniegšanā būtu jānosaka savu integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu ietvaros atbilstoši Regulā [par pārvaldību] noteiktajam pārvaldības procesam.
- (8) Saistoša Savienības atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītāja noteikšana 2030. gadam aizvien mudinātu izstrādāt tehnoloģijas, kas ražo atjaunojamo energoresursu enerģiju, un radītu noteiktību investoriem. Savienības līmenī nosprausts mērķrādītājs dalībvalstīm dotu lielāku elastību savus siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītājus sasniegt pēc iespējas izmaksefektīvāk, ņemot vērā to apstākļus, energoresursu struktūru un iespējas ražot atjaunojamo energoresursu enerģiju.

- (9) **Lai nodrošinātu saskaņā ar Direktīvu 2009/28/EK sasniegto rezultātu konsolidāciju, 2020. gadam noteiktajiem nacionālajiem mērķrādītājiem vajadzētu būt dalībvalstu minimālajam devumam jaunā 2030. gada satvara īstenošanā. Nacionālajam atjaunojamo energoresursu īpatsvaram nekādos apstākļos nevajadzētu pazemināties zem šā devuma, un minētajā gadījumā [] attiecīgajām dalībvalstīm vajadzētu veikt pienācīgus pasākumus šā bāzlīnijas īpatsvara uzturēšanai [], kā izklāstīts Regulā [par pārvaldību]. Ja dalībvalsts neuztur savu bāzlīnijas īpatsvaru, kas aplēsts viena gada periodā, tai viena gada laikā būtu jāpieņem papildu pasākumi, lai segtu šo starpību salīdzinājumā ar tās pamatscenāriju. Ja dalībvalsts ir faktiski pieņēmusi šādus vajadzīgos pasākumus un izpildījusi savu pienākumu segt minēto starpību, būtu jāpieņem, ka tā izpilda sava pamatscenārija obligātās prasības no tā brīža, kad konkrētā starpība radās, un ievērojot gan šo direktīvu, gan regulu [par pārvaldību]. Tāpēc nevar uzskatīt, ka periodā, kad starpība radās, konkrētā dalībvalsts nebūtu izpildījusi savu pienākumu uzturēt savu bāzlīnijas īpatsvaru. Gan 2020. gada satvars, gan 2030. gada satvars nedalāmi kalpo kā Savienības vides un enerģētikas politikas mērķi.**
- (10) Ja atjaunojamo energoresursu īpatsvars Savienības līmenī neatbilst Savienības trajektorijai virzībā uz vismaz 27 % atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītāju, dalībvalstīm būtu jāveic papildu pasākumi. Kā noteikts Regulā [par pārvaldību], ja Komisija, vērtējot integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, konstatē vēriena nepietiekamību, tā var Savienības līmenī veikt pasākumus minētā mērķrādītāja garantētai sasniegšanai. Ja Komisija integrēto nacionālo enerģētikas un klimata progresa ziņojumu novērtēšanas laikā konstatē progresa nepietiekamību, dalībvalstīm būtu jāveic Regulā [par pārvaldību] izklāstītie pasākumi, kas tām dod pietiekamu izvēles brīvību.
- (11) Lai atbalstītu dalībvalstu vērienīgos devumus Savienības mērķrādītāja sasniegšanā, būtu jāizveido finanšu shēma, kuras mērķis būtu veicināt investīcijas atjaunojamo energoresursu enerģijas projektos šajās dalībvalstīs, arī ar finanšu instrumentiem.

- (12) Komisijai līdzekļu piešķiršana būtu jāorientē uz atjaunojamo energoresursu projektu kapitāla izmaksu samazināšanu, kam ir būtiska ietekme uz atjaunojamo energoresursu enerģijas projektu izmaksām un to konkurētspēju, **kā arī uz tādas būtiskas infrastruktūras attīstīšanu kā pārvades un sadales tīkla infrastruktūra, viedie tīkli un starpsavienojumi, lai varētu plašāk izmantot intensīvāku tehniski un saimnieciski iespējamu atjaunojamo energoresursu enerģiju.**
- (13) Komisijai vajadzētu sekmēt kompetento valsts vai reģionu iestāžu vai struktūru apmaiņu ar paraugpraksi, piemēram, regulārās sanāksmēs meklējot vienotu pieeju, kā sekmēt izmaksefektīvu atjaunojamo energoresursu enerģijas projektu plašāku izmantošanu, vairot investīcijas jaunās, elastīgās un tīrās tehnoloģijās un noteikt pienācīgu stratēģiju, kā atteikties no tehnoloģijām, kuras nepalīdz samazināt emisijas vai nesniedz pietiekamu elastību, spriežot pēc caurskatāmiem kritērijiem un uzticamiem tirgus cenas signāliem.
- (14) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/77/EK ⁴, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/30/EK ⁵ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1099/2008 ⁶ noteiktas dažādu atjaunojamo energoresursu enerģijas veidu definīcijas. Definīcijas, kuras piemērojamas elektroenerģijas nozarē kopumā, ir noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā XXXX/XX/ES ⁷. Juridiskās noteiktības un skaidrības labad šajā direktīvā ir lietderīgi lietot minētās definīcijas.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/77/EK (2001. gada 27. septembris) par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektrības tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus (OV L 283, 27.10.2001., 33. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/30/EK (2003. gada 8. maijs) par biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas izmantošanas veicināšanu transportā (OV L 123, 17.5.2003., 42. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1099/2008 (2008. gada 22. oktobris) par enerģētikas statistiku (OV L 304, 14.11.2008., 1. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes ... Direktīva XXXX/XX/ES par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L ...).

- (15) No atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas atbalsta shēmas izrādījušās efektīvs līdzeklis, kā sekmēt atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas plašāku izmantošanu. Ja un kad dalībvalstis nolems ieviest atbalsta shēmas, šāds atbalsts būtu jāsniedz tādā veidā, kas pēc iespējas mazāk kropļotu elektroenerģijas tirgu darbību. Tādēļ aizvien lielāks skaits dalībvalstu atbalstu piešķir papildus tirgus ieņēmumiem **un ievieš uz tirgu balstītas sistēmas, lai noteiktu vajadzīgo atbalsta līmeni. Kopā ar pasākumiem, kas tiek veikti, lai padarītu tirgu piemērotu arvien pieaugošajam atjaunojamo energoresursu īpatsvaram, šis ir izšķiroši svarīgs elements arvien lielākai atjaunojamo energoresursu integrācijai tirgū. Lai nodrošinātu pozitīvu izmaksu un ieguvumu attiecību, maza mēroga un demonstrēšanas projektiem joprojām varētu būt vajadzīgi specifiski nosacījumi, tostarp iepirkuma tarifi.** Šiem nosacījumiem būtu jāatbilst regulas [Elektroenerģijas tirgus regula] 11. pantā izklāstītajiem noteikumiem.

- (16) Elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem būtu jānorit, radot pēc iespējas mazākas izmaksas patērētājiem un nodokļu maksātājiem. Izstrādājot atbalsta shēmas un piešķirot atbalstu, dalībvalstīm būtu jātiecas līdz minimumam samazināt kopējās sistēmiskās ieviešanas izmaksas, **pa uzņemto dekarbonizācijas kursu virzoties uz nosprausto mērķi – mazoglekļa ekonomiku 2050. gadā. Ir pierādījies, ka uz tirgu balstīti mehānismi, piemēram, konkurētspējīga cenu piedāvāšana, konkurētspējīgos tirgos daudzos gadījumos efektīvi samazina atbalsta izmaksas. Tomēr konkrētos gadījumos, kad ir ļoti ierobežota konkurence, iepirkuma konkursi ne vienmēr veicina efektīvu informācijas atklāšanu par cenām. Tāpēc, lai nodrošinātu izmaksu efektivitāti un līdz minimumam samazinātu vispārējās atbalsta izmaksas, ir jāapsver iespēja paredzēt līdzsvarotus izņēmumus. Kamēr dalībvalstis attīsta savas atbalsta shēmas, tām būtu jāapsver dažādi rezultāti, ko var radīt uz tirgu balstīti mehānismi un kam var būt ietekme uz rīcībpolitiku ārpus elektroenerģijas nozares, un tās var apsvērt iespēju ierobežot cenu piedāvāšanas procedūras attiecībā uz konkrētām tehnoloģijām, kam būtu pamatojums gadījumos, kad ir nepieciešams [] pilnā mērā ņemt vērā tīkla un sistēmas integrāciju un attīstīšanas vajadzības un tādējādi iegūto energoresursu struktūru un tehnoloģiju ilgtermiņa potenciālu. Šāds tehnoloģiju ziņā specifisks atbalsts ļauj arī ņemt vērā tehnoloģiju specifiskās iezīmes, piemēram, atšķirīgos izpildes laikus, telpiskās plānošanas prasības un vides atļauju piešķiršanas prasības, kas varētu radīt šķēršļus efektīvai konkurencei tehnoloģiju starpā.**

(16.a) Dalībvalstīm ir atšķirīgs atjaunojamo energoresursu potenciāls, un tās izmanto dažādas atbalsta shēmas atjaunojamo energoresursu atbalstam valsts mērogā. Lielākā daļa dalībvalstu piemēro atbalsta shēmas, ar kurām nodrošina priekšrocības vienīgi tai enerģijai no atjaunojamajiem energoresursiem, ko ražo to teritorijā. Lai valsts atbalsta shēmas pareizi darbotos, ir būtiski, lai dalībvalstis turpinātu spēt kontrolēt savu valsts atbalsta shēmu ietekmi un izmaksas atbilstīgi savam atšķirīgajam potenciālam. Viens svarīgs veids, kā sasniegt šīs direktīvas mērķi, joprojām ir – garantēt pienācīgu valsts atbalsta shēmu darbību atbilstoši direktīvām 2001/77/EK un 2009/28/EK, lai saglabātu investoru uzticību un dotu iespēju dalībvalstīm izstrādāt efektīvus valsts pasākumus savam attiecīgajam devumam Savienības 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanai atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā un visiem valsts mērķrādītājiem, ko tās ir izvirzījušas pašas. Šai direktīvai būtu jāveicina pārrobežu atbalsts atjaunojamo energoresursu enerģijai, nesamērīgi neietekmējot valstu atbalsta shēmas.

- (17) Atbalsta shēmu atvēršana pārrobežu dalībai ierobežo negatīvo ietekmi uz iekšējo enerģijas tirgu un noteiktos apstākļos var dalībvalstīm palīdzēt Savienības mērķrādītāju sasniegt izmaksefektīvāk. Pārrobežu dalība arī dabiski izriet no Savienības atjaunojamo energoresursu politikas attīstības, **kura sekmē konvergenci un sadarbību nolūkā dot ieguldījumu [] Savienības līmeņa saistošo mērķrādītāju sasniegšanā []**. Tāpēc ir lietderīgi [] **mudināt**, lai dalībvalstis atbalsta iespējas atvērtu arī projektiem citās dalībvalstīs, un noteikt vairākus veidus, kā šādu pakāpenisku atvēršanu varētu īstenot, nodrošinot Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumu, tostarp 30., 34. un 110. panta, izpildi. **Tā kā elektroenerģijas plūsmas izsekot nav iespējams, ir pamats atbalsta iespēju atvēršanu sasaistīt ar daļām, kuras atbilst centieniem panākt faktiskus fizisku starpsavienojumu līmeņus, un ļaut dalībvalstīm savas atvērtās atbalsta shēmas ierobežot, tās attiecinot vienīgi uz dalībvalstīm, ar kurām tām ir tiešs tīkla pieslēgums, tādā veidā praktiski uzskatāmi demonstrējot, ka starp dalībvalstīm pastāv fiziskas plūsmas. Tomēr tam nekādā gadījumā nevajadzētu ietekmēt elektroenerģijas tirgu starpzonu un pārrobežu darbību.**

- (17.a) Lai nodrošinātu, ka atbalsta shēmu atvēršana ir savstarpēja un nes savstarpēju labumu, dalībvalstīm, kas tajās piedalās, būtu jāparaksta sadarbības nolīgums. Dalībvalstīm būtu jā saglabā kontrole pār atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas jaudas ieviešanas gaitu savā teritorijā, jo īpaši tāpēc, lai ņemtu vērā saistītās integrācijas izmaksas un tīklu investīcijas. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāļauj noteikt ierobežojumus attiecībā uz to teritorijā atrodošos iekārtu dalību konkursos, kurus citas dalībvalstis tām atvērušas [1]. Divpusējam nolīgumam būtu pietiekamā mērā jāatspoguļo visi attiecīgie punkti, piemēram, jātraktē, kā tiek ņemtas vērā izmaksas saistībā ar projektu, kuru viena valsts būvē citas valsts teritorijā, tostarp izdevumi saistībā ar tīklu stiprināšanu, enerģijas pārvedumiem, glabāšanas un rezerves jaudu, kā arī iespējamo tīkla pārslodzi. Dalībvalstīm, šādi rīkojoties, būtu tomēr pienācīgi jāapsver visi pasākumi, kas varētu atļaut izmaksefektīvā veidā integrēt šādu papildu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas jaudu, neatkarīgi no tā, vai tie būtu regulatīvi pasākumi (piemēram, saistīti ar tirgus modeli), vai arī papildu investīcijas vairākos elastīguma avotos (piemēram, starpsavienojumi, glabāšana, pieprasījuma reakcija vai elastīga ražošana).
- (18) Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu [2], atjaunojamo energoresursu atbalsta rīcībpolitikām vajadzētu būt stabilām un nevajadzētu pieļaut nepamatotas [3] izmaiņas ar atpakāejošu spēku. Šādas izmaiņas tieši ietekmē kapitāla finansēšanas izmaksas, projektu īstenošanas izmaksas un līdz ar to kopējās izmaksas par atjaunojamo energoresursu plašākas izmantošanas pasākumiem Savienībā. Dalībvalstīm būtu jānovērš iespēja, ka tāda atbalsta izmaiņas, kas ir ticis piešķirts atjaunojamo energoresursu enerģijas projektiem, varētu negatīvi ietekmēt to ekonomisko dzīvotspēju, izņemot gadījumus, kad šādas izmaiņas uz skaidru, objektīvu un iepriekš definētu kritēriju pamata jau ir bijušas paredzētas atbalsta shēmas sākotnējā modelī. Šādā kontekstā dalībvalstīm būtu jāveicina izmaksefektīvas atbalsta rīcībpolitikas un jānodrošina to finansiālā ilgtspēja.

- (19) Attiecībā uz pārredzamības palielināšanu, lielāku skaidrību investoriem un patērētājiem un efektīvas pārraudzības iespējām liela nozīme ir dalībvalstu pienākumam sagatavot atjaunojamo energoresursu enerģijas rīcības plānus un progresu ziņojumus un Komisijas pienākumam ziņot par dalībvalstu progresu. Regula [par pārvaldību] šos pienākumus integrē Enerģētikas savienības pārvaldības sistēmā, kurā racionalizēti plānošanas, ziņošanas un uzraudzības pienākumi enerģētikas un klimata jomā. Plašākajā e-platformā, kas izveidota ar Regulu [par pārvaldību], integrēta arī atjaunojamo energoresursu enerģijas pārredzamības platforma.
- (20) Ir jāparedz pārredzami un skaidri noteikumi atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara aprēķināšanai un šo energoresursu definēšanai.
- (21) Šīs direktīvas vajadzībām aprēķinot hidroenerģijas un vēja enerģijas ieguldījumu, klimata svārstību ietekme būtu jānormalizē, izmantojot normalizācijas formulu. Turklāt elektroenerģija, kas ražota hidroakumulācijas blokos no ūdens, kas iepriekš uzsūknēts augšup, nav uzskatāma par elektroenerģiju, kas ražota no atjaunojamajiem energoresursiem.
- (22) Siltumsūkņiem, kas ļauj izmantot lietderīga temperatūras līmeņa [] **apkārtējās vides un ģeotermālo enerģiju, vai sistēmām, kuras nodrošina aukstumapgādi**, nepieciešama elektroenerģija vai cita papildu enerģija. Tāpēc enerģija, ko izmanto **šo sistēmu []** darbināšanai, nebūtu jāieskaita kopējā izmantojamā **enerģijā vai no šīs zonas izņemtajā enerģijā []**. Vērā būtu jāņem tikai **tādas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas, [] kurās enerģijas izlaide vai no zonas izņemtās enerģijas apjoms []** ievērojami pārsniedz primārās enerģijas daudzumu, ko patērē to darbināšanai. **Aukstumapgādes sistēmas veido daļu no dalībvalstīs izmantotās enerģijas, un tāpēc ir lietderīgi [], lai aprēķina metodēs tiktu ņemts vērā tas atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars, ko šādās sistēmās izmanto tiešā izmantojuma nozarēs.**
- (23) Pasīvās energosistēmas enerģijas ieguvei izmanto ēkas konstrukciju. To uzskata par ietaupītu enerģiju. Lai novērstu divkāršu uzskaiti, šādā veidā iegūtā enerģija, piemērojot šo direktīvu, nebūtu jāņem vērā.

- (24) Dažās dalībvalstīs lielu daļu no enerģijas bruto galapatēriņa sastāda aviācija. Ņemot vērā pašreizējos tehnoloģiskos un regulatīvos šķēršļus, kas kavē biodegvielas komerciālu izmantošanu aviācijā, šādām dalībvalstīm ieteicams piešķirt daļēju atbrīvojumu, to valsts gaisa transporta enerģijas bruto galapatēriņa aprēķinos neiekļaujot enerģijas daudzumu, par kuru tās pārsniedz pusotrkāršotu Savienības aviācijas nozares enerģijas bruto galapatēriņa vidējo rādītāju 2005. gadā pēc *Eurostat* novērtējuma, proti, 6,18 %. Kipra un Malta, būdamas perifēras salu valstis, paļaujas uz aviāciju kā transporta veidu, kas to iedzīvotājiem un ekonomikai ir neaizstājams. Tādēļ Kiprā un Maltā enerģijas bruto galapatēriņš gaisa transportā ir neproporcionāli augsts, tas ir, vairāk nekā trīs reizes lielāks nekā vidējais Savienībā 2005. gadā, un tādēļ tās neproporcionāli skar pašreizējie tehnoloģiskie un regulatīvie ierobežojumi. Tādēļ attiecībā uz šīm dalībvalstīm ir piemēroti noteikt, ka šim atbrīvojumam būtu jāaptver apjoms, par kādu tās pārsniedz Savienības vidējo enerģijas bruto galapatēriņu aviācijas nozarē 2005. gadā, kā to noteicis *Eurostat*, tas ir, 4,12 %.
- (25) Lai nodrošinātu, ka IX pielikumā ņemti vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/98/EK ⁸ noteiktie atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas principi, Savienības ilgtspējas kritēriji un vajadzība nodrošināt, ka pielikums, sekmējot atkritumu un atlikumu izmantošanu, nerada papildu pieprasījumu pēc zemes, Komisijai, pielikumu regulāri izvērtējot, būtu jāapsver iespēja tajā iekļaut papildu sākvielas, kas nerada ievērojamus (blakus)produktu, atkritumu vai atlikumu tirgu izkropļojumus.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

- (26) Lai radītu iespēju samazināt izmaksas, kas ir saistītas ar šajā direktīvā noteiktā Savienības mērķrādītāja sasniegšanu, un dalībvalstīm dotu iespēju elastīgi izvēlēties, kā pēc 2020. gada nenoslīdēt zem to 2020. gada nacionālajiem mērķrādītājiem, ir lietderīgi dalībvalstīs veicināt citās dalībvalstīs saražotas atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu, kā arī sniegt iespēju dalībvalstīm savā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā ieskaitīt citās dalībvalstīs patērēto atjaunojamo energoresursu enerģiju. Tāpēc **tiks izveidota Eiropas Savienības Atjaunojamo energoresursu enerģijas platforma (ERDP), kas ļaus dalībvalstīm savstarpēji tirgoties ar atjaunojamo energoresursu enerģijas daļām papildus divpusējiem sadarbības nolīgumiem.** [] Tas [] papildinās atbalsta shēmu [] brīvprātīgu [] atvēršānu tādiem projektiem, kas atrodas citās dalībvalstīs. [] **Nolīgumi starp dalībvalstīm** ietver statistiskus pārvedumus, dalībvalstu kopprojektus vai kopīgas atbalsta shēmas.
- (27) Dalībvalstis būtu jāmudina izmantot visas attiecīgās sadarbības formas saistībā ar šajā direktīvā izvirzītajiem mērķiem. Šāda sadarbība var notikt visos līmeņos, un tā var būt divpusēja vai daudzpusēja. Sadarbība iespējama ne tikai ar šajā direktīvā ekskluzīvi paredzētajiem mehānismiem, kas ietekmē sasniedzamā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara aprēķinu un mērķrādītāja sasniegšanu, proti, ar statistiskiem pārvedumiem no vienas dalībvalsts uz citām, **kas īstenoti divpusēji vai izmantojot ERDP**, ar kopprojektiem un kopīgām atbalsta shēmām; tā var būt arī, piemēram, informācijas un paraugprakses apmaiņa, kā paredz ar Regulu [par pārvaldību] izveidotā e-platforma, un citāda visu veidu atbalsta shēmu brīvprātīga saskaņošana.

- (28) Nosakot dalībvalstu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, vajadzētu būt iespējai ņemt vērā importēto elektroenerģiju, ko iegūst no atjaunojamajiem energoresursiem ārpus Savienības. Lai garantētu tradicionālās enerģijas efektīvu aizstāšanu ar atjaunojamo energoresursu enerģiju Savienībā un trešās valstīs, jānodrošina uzticama šādas enerģijas importa izsekojamība un uzskaitē. Tiks apsvērta iespēja slēgt nolīgumus ar trešām valstīm par iespējām organizēt šādu tirdzniecību ar elektroenerģiju, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem. Ja saskaņā ar lēmumu, kas šajā sakarā pieņemts, ievērojot Enerģētikas kopienas līgumu ⁹, attiecīgie šīs direktīvas noteikumi uzliek saistības minētā līguma līgumslēdzējām pusēm, tām būtu jāpiemēro šajā direktīvā paredzētie dalībvalstu savstarpējas sadarbības pasākumi.
- (29) Procedūrai, ko izmanto atļauju, sertifikātu un licenču izsniegšanai attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas stacijām, vajadzētu būt objektīvai, pārredzamai, nediskriminējošai un samērīgai, piemērojot noteikumus konkrētiem projektiem. Jo īpaši būtu jāizvairās no nevajadzīga sloga, kas varētu rasties, atjaunojamo energoresursu enerģijas projektus klasificējot pie tām iekārtām, kuras rada augstu risku veselībai.
- (30) Lai ātri attīstītu atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu, ņemot vērā tās vispārējo augsto lietderību no ilgtspējas un vides aizsardzības viedokļa, dalībvalstīm, piemērojot administratīvos noteikumus, plānošanas shēmas un tiesību aktus, kuri paredzēti iekārtu licencēšanai attiecībā uz piesārņojuma samazināšanu un ražotņu uzraudzību, gaisa piesārņojuma novēršanai un bīstamu vielu noplūdes vidē nepieļaušanai vai samazināšanai līdz minimumam, būtu jāņem vērā atjaunojamo energoresursu devums vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā izvirzīto mērķu sasniegšanā, jo īpaši salīdzinājumā ar neatjaunojamo energoresursu enerģijas iekārtām.

⁹ OV L 198, 20.7.2006, 18. lpp..

- (31) Būtu jānodrošina šīs direktīvas un citu Savienības tiesību aktu vides jomā mērķu saskanīgums. Konkrēti, atjaunojamo energoresursu enerģijas iekārtu novērtēšanas, plānošanas vai licencēšanas laikā dalībvalstīm būtu jāņem vērā visi Savienības tiesību akti vides jomā un atjaunojamo energoresursu devums vides un klimata pārmaiņu jomā izvirzīto mērķu sasniegšanā, jo īpaši salīdzinājumā ar neatjaunojamo energoresursu enerģijas iekārtām.
- (32) Valsts tehniskajām specifikācijām un citām prasībām, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535¹⁰ un kuras attiecas, piemēram, uz kvalitātes līmeņiem, testēšanas metodēm vai lietošanas noteikumiem, nevajadzētu radīt šķēršļus atjaunojamo energoresursu enerģijas aprīkojuma un sistēmu tirdzniecībā. Tādēļ atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalsta shēmās nebūtu jānosaka valsts tehniskās specifikācijas, kas atšķiras no pašreizējiem Savienības standartiem vai pieprasa konkrētam subjektam vai konkrētā vietā sertificēt vai testēt atbalsta shēmā ietverto aprīkojumu vai sistēmas.
- (33) Valsts un reģionālajā mērogā pieņemtie noteikumi un saistības attiecībā uz minimālajām prasībām atjaunojamo energoresursu enerģijas lietošanai jaunās un atjaunotās ēkās ir būtiski sekmējuši atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu. Šie pasākumi Savienībā būtu jāsekmē plašākā mērogā, vienlaikus ar būvniecības noteikumiem un būvnormatīviem veicinot atjaunojamo energoresursu enerģijas energoefektīvāku izmantošanu.
- (34) Lai veicinātu un paātrinātu minimālo līmeņu noteikšanu atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanai ēkās, šo minimālo līmeņu aprēķināšanai attiecībā uz jaunām ēkām un esošām ēkām, kurās veic kapitālremontu, **vajadzētu nodrošināt pietiekamu pamatu tam, lai varētu novērtēt, vai atjaunojamo energoresursu minimālo līmeņu iekļaušana ir tehniski, funkcionāli un ekonomiski iespējama. Šo prasību izpildes nolūkā dalībvalstīm cita starpā būtu jāatļauj izmantot efektīva centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde, kā arī cita energoinfrastruktūra, ja centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes tīkli nav pieejami.**

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

- (35) Lai nodrošinātu, ka nacionālie atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes attīstīšanas pasākumi ir balstīti uz visaptverošu valsts atjaunojamo energoresursu un atkritumu enerģijas potenciāla kartēšanu un analīzi un paredz aizvien pilnvērtīgāk izmantot atjaunojamo energoresursu enerģiju un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma avotus, ir lietderīgi prasīt, lai dalībvalstis novērtē savu valsts atjaunojamo energoresursu potenciālu un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantojumu siltumapgādē un aukstumapgādē, jo īpaši nolūkā veicināt atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāku izmantošanu siltumapgādes un aukstumapgādes iekārtās un atbalstīt efektīvu un konkurētspējīgu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES ¹¹ 2. panta 41. punktā. Lai nodrošinātu saskanību ar siltumapgādei un aukstumapgādei piemērojamajām energoefektivitātes prasībām un mazinātu administratīvo slogu, šis novērtējums būtu jāietver visaptverošajos novērtējumos, ko veic un paziņo saskaņā ar minētās direktīvas 14. pantu.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

- (36) Pieredze liecina, ka pārredzamu noteikumu trūkums, kā arī neefektīva dažādu atļauju piešķiršanas iestāžu koordinācija kavē atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāku ieviešanos. [] **Ja pieteikumu iesniedzējiem visa atļauju piešķiršanas procesa laikā ar [] administratīva kontaktpunkta starpniecību [] tiks sniegtas norādes, vajadzētu samazināties sarežģītībai, ar kuru saskaras projektu izstrādātājs, un būtu jāpalielinās efektivitātei un pārredzamībai. Būtu jāsniedz norādījumi atbilstīgas pārvaldības līmenī, ņemot vērā dalībvalstu īpatnības. Vienotajiem kontaktpunktiem būtu jāspēj sniegt sīki izstrādātus norādījumus savas kompetences ietvaros un citos gadījumos un jāspēj norādīt atbilstošu uzticamas informācijas avotu pieteikuma iesniedzējam. []** Ciktāl iespējams, būtu jāracionalizē administratīvās apstiprināšanas procedūras iekārtām, kurās izmanto atjaunojamo energoresursu enerģiju, nosakot pārredzamus grafikus iekārtām un termiņus lēmumiem, ņemot vērā iespējamās neparedzamas kavēšanās, kas var rasties šajā procesā. Būtu jādara pieejama procedūru rokasgrāmata, lai procedūras būtu saprotamākas projektu izstrādātājiem un pilsoņiem, kas vēlas investēt atjaunojamajos energoresursos. Lai veicinātu to, ka arvien lielāks skaits mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un atsevišķu iedzīvotāju izmanto atjaunojamajos energoresursos saskaņā ar [] šajā direktīvā izklāstītajiem mērķiem, attiecībā uz nelieliem atjaunojamo energoresursu enerģijas projektiem, arī tādiem decentralizētiem risinājumiem kā jumta saules enerģijas iekārtas, lēmumi par tīkla pieslēgumu būtu jāaizstāj ar vienkāršiem paziņojumiem kompetentajai struktūrai. Lai reaģētu uz aizvien pieaugošo vajadzību energoatjaunināt esošās atjaunojamo energoresursu stacijas, būtu jānosaka racionalizētas atļauju piešķiršanas procedūras. Plānošanas noteikumi un vadlīnijas būtu jāpielāgo tā, lai ņemtu vērā izmaksefektīvu un videi labvēlīgu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes un elektroenerģijas aprīkojumu. Šī direktīva, jo īpaši noteikumi par atļauju piešķiršanas procesa organizāciju un ilgumu, būtu jāpiemēro, neskarot starptautiskās un Savienības tiesības, tostarp noteikumus vides un cilvēka veselības aizsardzībai.

- (38) Vēl viens šķērslis atjaunojamo energoresursu izmantošanas izmaksefektīvai paplašināšanai ir tas, ka investori nevar pietiekamā mērā paredzēt, kā dalībvalstis grasās izvērst atbalstu. Konkrētāk, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka investori var pietiekamā mērā paredzēt, kā dalībvalstis plāno izmantot atbalstu, **tostarp atbalsta shēmu, nodokļu stimulu vai tādu uz tirgu balstītu shēmu veidā, kas paredz atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas pienākumu.** Tas nozarei ļauj plānot un izstrādāt piegādes ķēdi, un tādējādi samazinās kopējās plašākas ieviešanas izmaksas.

[] ¹²

- (40) Lai rosinātu plašāk izmantot atjaunojamo energoresursu enerģiju, būtu jālikvidē informācijas un apmācības kursu trūkums, jo īpaši siltumapgādes un aukstumapgādes sektorā.
- (41) Ciktāl piekļuve uzstādītāja profesijai un nodarbošanās ar to ir regulēta, priekšnosacījumi profesionālās kvalifikācijas atzīšanai ir ietverti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/36/EK ¹³. Tādēļ šo direktīvu piemēro, neskarot Direktīvu 2005/36/EK.
- (42) Lai arī Direktīvā 2005/36/EK ir noteiktas prasības par profesionālo kvalifikāciju, tostarp arhitektu kvalifikācijas, savstarpēju atzīšanu, vēl ir jānodrošina, ka arhitekti un plānotāji savos plānos un projektos pienācīgi apsver optimālo atjaunojamo energoresursu un augstas efektivitātes tehnoloģiju kombināciju. Tādēļ dalībvalstīm šajā sakarā vajadzētu sniegt skaidrus norādījumus. Tas būtu jāveic, neskarot Direktīvas 2005/36/EK noteikumus un jo īpaši tās 46. un 49. pantu.

¹² **Piezīme: daļa no 39. apsvēruma tika iekļauta 36. apsvērumā.**

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.).

- (43) Vienīgā funkcija izcelsmes apliecinājumiem, kas izdoti, piemērojot šo direktīvu, ir parādīt galalietotājiem, ka dotā enerģijas daļa vai daudzums ir ražots no atjaunojamajiem energoresursiem. Izcelsmes apliecinājumu var nodot no viena turētāja citam neatkarīgi no enerģijas, uz kuru tas attiecas. Tomēr, lai nodrošinātu to, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas vienība lietotājam tiek norādīta tikai vienreiz, būtu jānovērš divkārsa izcelsmes apliecinājumu uzskaitē un norādīšana. Atjaunojamo energoresursu enerģiju, kuras izcelsmes apliecinājumu ražotājs pārdevis atsevišķi, nevajadzētu galalietotājam norādīt vai pārdot kā atjaunojamo energoresursu enerģiju.
- (44) Atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas patērētāju tirgum vajadzētu būt iespējai dot ieguldījumu atjaunojamo energoresursu enerģijas jomas attīstībā. Tāpēc dalībvalstīm **būtu jāvar** prasīt, lai elektroenerģijas piegādātāji, kuri galalietotājus informē par savu energoresursu struktūru saskaņā ar Direktīvas [par tirgus modeli] X. pantu vai kuri patērētājiem tirgo enerģiju, atsaucoties uz atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu, izmanto izcelsmes apliecinājumus no iekārtām, kuras ražo atjaunojamo energoresursu enerģiju.
- (45) Svarīgi nodrošināt informāciju par to, kā atbalstāmo elektroenerģiju piešķir galalietotājiem. Lai uzlabotu šīs patērētājiem sniedzamās informācijas kvalitāti, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka par visām saražotās atjaunojamo energoresursu enerģijas vienībām tiek izdoti izcelsmes apliecinājumi, **izņemot gadījumus, kad tās nolemj izcelsmes apliecinājumu neizdot tiem ražotājiem, kuri saņem arī finansiālu atbalstu, lai ņemtu vērā izcelsmes apliecinājumu tirgus vērtību.** Turklāt, lai nepieļautu dubultu kompensāciju, to izcelsmes apliecinājumu **tirgus vērtība**, kuri **izdoti tādiem** atjaunojamo energoresursu enerģijas ražotājiem, kuri jau saņem finansiālu atbalstu, [] **būtu jāatskaita no attiecīgās minētās atbalsta shēmas.** []

- (46) Direktīva 2012/27/ES paredz izcelsmes apliecinājumus, kas pierāda izcelsmi elektroenerģijai, kas saražota augstas efektivitātes koģenerācijas stacijās . Tomēr šādiem izcelsmes apliecinājumiem nav precizēts nekāds lietojums, tāpēc tos būtu **jāļauj izmantot** [], arī informējot par augstas efektivitātes koģenerācijas stacijās saražotas enerģijas lietojumu.
- (47) Izcelsmes apliecinājumus, ko pašlaik piešķir par atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju [], vajadzētu sākt piešķirt arī par atjaunojamo resursu gāzi. **Būtu jārada priekšnosacījumi izcelsmes apliecinājumu sistēmas paplašināšanai, lai to – izvēles kārtā – varētu attiecināt uz siltumapgādi un aukstumapgādi no atjaunojamajiem energoresursiem un fosilā kurināmā/degvielas avotiem.** Tas būtu konsekvents veids, kā galalietotājiem pierādīt atjaunojamo resursu gāzu, piemēram, biometāna, izcelsmi, un veicinātu aktīvāku šādu gāzu pārrobežu tirdzniecību. Tas arī dotu iespēju izveidot izcelsmes apliecinājumus citām atjaunojamo resursu gāzēm, piemēram, ūdeņradim.
- (48) Jāatbalsta atjaunojamo energoresursu enerģijas integrācija pārvades un sadales tīklos un enerģijas uzkrāšanas sistēmu izmantošana integrētai variablai atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanai, it sevišķi ar noteikumiem par dispečēšanu un piekļuvi tīklam. Direktīva [par elektroenerģijas tirgus modeli] nosaka satvaru atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas integrēšanai. Tomēr šis satvars neietver noteikumus par atjaunojamo resursu gāzes integrēšanu gāzes tīklā. Tāpēc tie jāpatur šajā direktīvā.
- (49) Ir apzinātas iespējas nodrošināt ekonomisko izaugsmi ar inovācijām un ilgtspējīgu un konkurētspējīgu enerģētikas politiku. Bieži vien atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošana ir atkarīga no vietējiem vai reģionāliem MVU. Ir svarīgas tās izaugsmes un nodarbinātības iespējas, ko dalībvalstīm un to reģioniem dod investīcijas atjaunojamo energoresursu enerģijas reģionālajā un vietējā ražošanā. Tādēļ Komisijai un dalībvalstīm būtu jāatbalsta valsts un reģionālā līmeņa attīstības pasākumi šajās jomās, jāveicina apmaiņa ar paraugpraksi atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanā starp vietējām un reģionālām iniciatīvām un šajā jomā jāsekmē kohēzijas politikas finansējuma izmantošana.

- (50) Veicinot atjaunojamo energoresursu tirgus attīstību, jāņem vērā tā labvēlīgā ietekme uz reģionu un vietējas attīstības iespējām, eksporta iespējām, sociālo kohēziju un nodarbinātības iespējām, jo īpaši attiecībā uz MVU, kā arī neatkarīgiem enerģijas ražotājiem.
- (51) Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. pantā ir atzīta tālāko reģionu īpašā situācija. Tālāko reģionu enerģētikas sektoram bieži vien raksturīga izolētība, ierobežots piedāvājums un atkarība no fosilajiem kurināmajiem, tomēr tiem ir svarīgi vietēji atjaunojamie energoresursi. Tādējādi tālākie reģioni varētu rādīt piemēru, kā Savienībā var izmantot inovatīvas energotehnoloģijas. Tāpēc ir jāveicina atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāka izmantošana, lai šie reģioni iegūtu lielāku enerģētisko neatkarību, un jāatzīst to īpašā situācija atjaunojamo energoresursu enerģijas potenciāla un publiskā atbalsta nepieciešamības ziņā.

Būtu jāparedz atkāpe, kurai ir ierobežota ietekme vietējā līmenī, kas dalībvalstīm ļauj pieņemt īpašus kritērijus, lai nodrošinātu tiesības saņemt finansiālu atbalstu par dažu biomasas kurināmo/degvielu patēriņu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieņemt šādus īpašus kritērijus iekārtām, kurās izmanto biomasas kurināmo/degvielas un kuras atrodas tālākos reģionos, kas minēti LESD 349. pantā, kā arī biomasai, kuru izmanto kā kurināmo minētajās iekārtās un kura neatbilst saskaņotajiem ilgtspējas, energoefektivitātes un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kas paredzēti šajā direktīvā. Šādi īpaši kritēriji biomasas kurināmajiem/degvielām būtu jāpiemēro neatkarīgi no minētās biomasas izcelsmes vietas jebkurā dalībvalstī vai trešā valstī. Turklāt visus īpašos kritērijus būtu objektīvi jāpamato tādu iemeslu dēļ kā tālāko reģionu enerģētiskā neatkarība un nepieciešamība nodrošināt vienmērīgu pāreju uz ilgtspējas, energoefektivitātes un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem šajā direktīvā paredzētajiem biomasas kurināmajiem/degvielām šādos tālākos reģionos.

Nemot vērā to, ka energoresursu struktūru elektroenerģijas ražošanai tālākos reģionos galvenokārt veido degviellellas, ir jāļauj pienācīgi ņemt vērā siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus šajos reģionos. Tāpēc būtu lietderīgi nodrošināt fosilajiem kurināmajiem paredzētu īpašu komparatoru tālākos reģionos saražotai elektroenerģijai.

Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai to pieņemtie īpašie kritēriji tiktu efektīvi ievēroti. Visbeidzot, jebkurā gadījumā valstu īpašajiem kritērijiem nebūtu jāskar šīs direktīvas 26. panta 9. punkts. Tas nodrošina, ka biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, kas atbilst ar šo direktīvu saskaņotajiem kritērijiem, arī turpmāk gūs labumu, ko sniedz tirdzniecības atvieglošana, kura paredzēta ar šo direktīvu, tostarp attiecībā uz attiecīgajiem tālākiem reģioniem.

- (52) Ir lietderīgi dot iespēju izstrādāt decentralizētas atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģijas nediskriminējošos apstākļos un nekavējot finansiālas investīcijas infrastruktūrā. Pārejai uz decentralizētu enerģijas ražošanu ir daudz priekšrocību, tostarp tā ļauj izmantot vietējos energoresursus, palielināt vietējo energoapgādes drošību, samazināt transportēšanas attālumus un enerģijas zudumus sakarā ar enerģijas pārvadi. Šāda decentralizācija arī veicina kopienu attīstību un kohēziju, nodrošinot ienākumu avotus un radot darbvietas vietējā mērogā. Šāda decentralizācija arī veicina kopienu attīstību un kohēziju, nodrošinot ienākumu avotus un radot darbvietas vietējā mērogā.
- (53) Atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pašpatēriņam kļūstot aizvien nozīmīgākam, ir jādefinē, kas ir atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāji, un ir vajadzīgs tiesiskais regulējums, kas ļautu pašpatērētājiem ražot, uzkrāt, patērēt un pārdot elektroenerģiju, nesaskaroties ar nesamērīgiem šķēršļiem. [] Piemēram, daudzdzīvokļu māju iemītniekiem **vajadzētu būt iespējai gūt labumu no patērētāju iespēju veicināšanas tādā pašā apmērā kā savrupmājās dzīvojošas ģimenes. Lai gan ir diezgan izplatīts tas, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošana notiek tajā pašā vietā, kur [] patēriņš, ir lietderīgi dot atļauju dalībvalstīm robežas, kurās var notikt pašpatēriņš, noteikt pašām, piemēram, sīkāk definēt ģeogrāfisko tvērumu vai izslēgt publisko tīklu, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un vienlīdzīgu attieksmi savu attiecīgo regulējumu ietvaros.**

- (53.a) **Atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētājiem nebūtu jāsaskaras ar nesamērīgu slogu un izmaksām. Būtu jāņem vērā to ieguldījums klimata un enerģētikas mērķrādītāja sasniegšanā un izmaksas un ieguvumi, ko tie rada plašākajā energosistēmā. Tomēr vienlaikus un jo īpaši, kad tiek izvērtēta maksājumu atbilstība izmaksām, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka visi patērētāji līdzsvarotā un atbilstošā veidā sniedz ieguldījumu vispārējā izmaksu dalīšanas sistēmā, kas attiecas uz elektroenerģijas ražošanu, sadali un patērēšanu, piemērojot maksas, nodevas un nodokļus, tostarp izmaksas, kas saistītas ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai piešķirto atbalstu, veidā, kas pieļauj atjaunojamo resursu pašpatēriņu un nodrošina samērīgumu un sistēmas finansiālo ilgtspēju. Ar noteikumu, ka tiek ievēroti šie nosacījumi, un neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu, dalībvalstīm būtu jā saglabā tiesības piemērot pašpatērētāju grupām, piemēram, daudzdzīvokļu māju iemītniekiem vai komerciāliem objektiem, finanšu nosacījumus, kas atšķiras no finanšu nosacījumiem, ko piemēro individuāliem pašpatērētājiem, piemēram, savrupmājās dzīvojošām ģimenēm.**
- (54) Vietējo iedzīvotāju iesaistīšanās atjaunojamo energoresursu enerģijas projektos ar atjaunojamo energoresursu energokopienu starpniecību ir devusi ievērojamu pievienoto vērtību, kas izpaužas kā atjaunojamo energoresursu enerģijas noderīguma atzīšana vietējā mērogā un papildu privātā kapitāla pieejamība. Nākotnē aizvien palielinoties atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas jaudai, šāda vietējās sabiedrības iesaistīšanās kļūs vēl izšķirošāka. **Pasākumu, kuru mērķis ir atjaunojamo energoresursu energokopienām dot iespēju kā vienlīdzīgām dalībniecēm konkurēt ar citiem ražotājiem, nolūks ir arī palielināt vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos atjaunojamo energoresursu enerģijas projektos un tādējādi vairojot atbalstu atjaunojamo energoresursu enerģijai.**

- (55) Vietējām atjaunojamo energoresursu energokopienām to raksturīgo iezīmju, tādu kā lieluma, īpašumtiesību struktūras un projektu skaita, dēļ var būt grūti uz vienlīdzīgiem pamatiem konkurēt ar lieliem tirgus dalībniekiem, proti, ar konkurentiem, kuri īsteno lielākus projektus vai kuru rīcībā ir vairāk aktīvu. **Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties jebkādas formas subjektu, ko veido energokopienas, kamēr vien šāds subjekts, rīkojoties savā vārdā, var īstenot tiesības un pildīt pienākumus.** Pasākumi, kuru mērķis ir novērst šādu energokopienām neizdevīgu stāvokli, ietver pasākumus, kas tām dod iespēju darboties energosistēmā un veicina to integrāciju tirgū. **Atjaunojamo energoresursu energokopienām būtu jāspēj savstarpēji dalīties ar enerģiju, kas tiek saražota to kopienai piederošajās iekārtās. Tomēr kopienu locekļi nebūtu jāatbrīvo no atbilstīgām izmaksām, maksām, nodevām un nodokļiem, kas līdzīgā situācijā būtu jāsedz galapatērētājiem vai ražotājiem, kas nav kopienu locekļi, vai ja šiem pārvedumiem tiek izmantota jebkura veida publiskā tīkla infrastruktūra.**
- (55.a) Atjaunojamo energoresursu energokopienām, kā arī pašpatērētājiem būtu līdzsvarotā un atbilstošā veidā jāsniedz ieguldījums vispārējā izmaksu dalīšanas sistēmā, kas attiecas uz elektroenerģijas ražošanu, sadali un patērēšanu, arī izmantojot maksas, nodevas un nodokļus, tostarp attiecīgā gadījumā izmaksas, kas ir saistītas ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai piešķirto atbalstu. Dalībvalstīm būtu jāspēj noteikt regulatīvus pasākumus un nosacījumus, lai izvairītos no ļaunprātīgas izmantošanas un negodīgas konkurences.
- (56) Siltumapgāde un aukstumapgāde veido aptuveni pusi enerģijas galapatēriņa Savienībā, un to uzskata par svarīgu sektoru energosistēmas dekarbonizācijas paātrināšanā. Turklāt tas ir arī enerģētiskajai drošībai stratēģiski svarīgs sektors, jo ir plānots līdz 2030. gadam panākt, lai aptuveni 40 % atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņa veidotu siltumapgāde un aukstumapgāde no atjaunojamajiem energoresursiem. Tā kā trūkst Savienības mērogā saskaņotas stratēģijas, ārējās izmaksas nav internalizētas un siltumapgādes un aukstumapgādes tirgi ir sadrumstaloti, šajā sektorā līdz šim novērots salīdzinoši lēns progress.

- (57) Vairākas dalībvalstis siltumapgādes un aukstumapgādes sektorā īstenojušas pasākumus nolūkā sasniegt savu 2020. gadam izvirzīto atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītāju. Tomēr, tā kā nav saistošu nacionālo mērķrādītāju laikposmam pēc 2020. gada, ar atlikušajiem valstīs nodrošinātajiem stimuliem vien var nepietikt, lai īstenotu dekarbonizācijas ilgtermiņa mērķus, kas izvirzīti 2030. gadam un 2050. gadam. Lai nodrošinātu virzību uz šiem mērķiem, stiprinātu investoriem vajadzīgo noteiktību un veicinātu to, ka Savienības mērogā tiek izveidots tirgus siltumapgādei un aukstumapgādei no atjaunojamajiem energoresursiem, vienlaikus ievērojot principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", ir lietderīgi sekmēt dalībvalstu centienus nodrošināt siltumapgādi un aukstumapgādi no atjaunojamajiem energoresursiem, tiecoties panākt atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara pakāpenisku palielināšanos. Ņemot vērā dažu siltumapgādes un aukstumapgādes tirgu sadrumstalotību, ļoti svarīgi ir šādu centienu plānošanā nodrošināt elastīgumu. Svarīgi ir arī nodrošināt, lai, iespējams, aizvien plašāk ieviešot siltumapgādi un aukstumapgādi no atjaunojamajiem energoresursiem, netiktu radīta nelabvēlīga blakusietekme uz vidi **vai nesamērīgas vispārējās izmaksas. Lai šo risku mazinātu, atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšanā siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē būtu jāņem vērā to dalībvalstu situācija, kurās šis īpatsvars jau ir ļoti liels, kā arī tas, ka atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšana centralizētajās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās tādā tempā, kas noteikts par bāzes vērtību, var nebūt visrentablākais veids, kā palielināt atjaunojamo energoresursu kopējo īpatsvaru sistēmā un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Būtu jāļauj dalībvalstīm noteikt savos plānos vērtību, kas atšķiras no bāzes vērtības.**
- (58) Centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde patlaban veido aptuveni 10 % no siltumenerģijas pieprasījuma Savienībā, tomēr situācija dažādās dalībvalstīs ļoti atšķiras. Komisijas siltumapgādes un aukstumapgādes stratēģijā ir atzīts centralizētās siltumapgādes dekarbonizācijas potenciāls, kuru iespējams īstenot, uzlabojot energoefektivitāti un paplašinot atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu.
- (59) Enerģētikas savienības stratēģijā arī atzīta iedzīvotāju loma tādā enerģētikas pārkārtošanā, kurā iedzīvotāji iesaistās ar entuziasmu, izmanto labumu, ko sniedz jaunās tehnoloģijas, kuras palīdz samazināt rēķinus par energopatēriņu, un aktīvi līdzdarbojas tirgū.

- (60) Būtu jāuzsver iespējamā sinerģija starp centieniem aizvien plašāk ieviest siltumapgādi un aukstumapgādi no atjaunojamajiem energoresursiem un Direktīvās 2010/31/ES un 2012/27/ES paredzētajām esošajām shēmām. Lai samazinātu administratīvo slogu, dalībvalstīm vajadzētu būt maksimāli plašām iespējām šādu centienu īstenošanai izmantot esošās administratīvās struktūras.
- (61) Tāpēc centralizētās siltumapgādes jomā izšķiroši svarīgi ir nodrošināt, **ka patērētājs var lūgt siltumapgādi [] no atjaunojamiem energoresursiem** un, pastiprinot atjaunojamo energoresursu enerģijas ražotāju un galapatērētāju tiesības, novērst regulatīvo un tehnoloģisko iesīksti un tehnoloģisko noslēgtību, kā arī piedāvāt tiešajiem patērētājiem rīkus, kuri tiem ļauj vienkāršāk izvēlēties risinājumu, kas dod vislielāko energoefektivitāti, ņemot vērā siltumapgādes un aukstumapgādes turpmākās vajadzības atbilstoši paredzamajiem ēku energoefektivitātes kritērijiem. **Būtu jādod galalietotājam pārredzama un uzticama informācija par tīkla efektivitāti un par atjaunojamo energoresursu īpatsvaru viņa konkrētajā siltumapgādē. Ir arī lietderīgi paredzēt, ka galalietotājam ir iespēja skaidri lūgt, lai viņam piegādā siltumapgādes produktus tikai no atjaunojamiem energoresursiem.**
- (62) [] Lai sagatavotos pārejai uz modernajām biodegvielām un samazinātu kopējo **tiešas un** netiešas zemes izmantošanas maiņas ietekmi, ir lietderīgi [] **ierobežot no graudaugiem un citiem augiem ar augstu cietes saturu, cukura un eļļas [] kultūraugiem** ražoto biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo daudzumu, ko var ieskaitīt šajā direktīvā noteikto [] mērķrādītāju sasniegšanai, **neierobežojot vispārējo iespēju izmantot šādas biodegvielas un bioloģiskos šķidros kurināmos.**

Tam, ka ierobežojums ir noteikts Savienības līmenī, nebūtu jāliedz dalībvalstīm paredzēt zemākas robežvērtības attiecībā uz to biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo daudzumu, ko ražo no graudaugiem un citiem augiem ar augstu cietes saturu, cukura un eļļas kultūraugiem un ko valsts līmenī var ieskaitīt šajā direktīvā noteikto mērķrādītāju sasniegšanai, neierobežojot vispārējo iespēju izmantot šādas biodegvielas un bioloģiskos šķidros kurināmos.

- (62.a) Ražības pieaugums lauksaimniecības nozarēs, ko nodrošina intensīvāka pētniecība, tehnoloģiju attīstība un zināšanu nodošana, kas pārsniedz līmeņus, kādi būtu vērojami, ja nepastāvētu ražību veicinošas shēmas no pārtikas un lopbarības kultūrām ražotām biodegvielām, kā arī otrās gada ražas audzēšana platībās, kas iepriekš nav tikušas izmantotas otrās gada ražas audzēšanai, var palīdzēt mazināt netiešu zemes izmantošanas maiņu.
- (62.b) Lai sagatavotos pārejai uz modernajām biodegvielām un samazinātu tiešās un netiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko rada biodegvielas un bioloģiskie šķidrie kurināmie, ir lietderīgi laut dalībvalstīm ierobežot no graudaugiem un citiem augiem ar augstu cietes saturu, cukura un eļļas kultūraugiem ražoto biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo daudzumu, kuram saistībā ar siltumnīcefekta gāzēm nav pozitīvas ietekmes uz šajā direktīvā noteiktajiem mērķiem. Siltumnīcefekta gāzu emisiju cēlonis var būt izejvielu audzēšana biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, kura izraisa uzkrātā oglekļa izmešanu atmosfērā, kas savukārt izraisa oglekļa dioksīda veidošanos. Neilgtspējīgu augu eļļas kultūraugu audzēšana, piemēram, rada šo risku, jo tos audzē uz zemes ar lielu oglekļa uzkrājumu tās augsnē vai augu segā.

- (63) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/1513 ¹⁴ Komisija tika aicināta nekavējoties iesniegt visaptverošu priekšlikumu par izmaksefektīvu un tehnoloģiski neitrālu rīcībpolitiku laikposmam pēc 2020. gada ar mērķi radīt ilgtermiņa perspektīvu investīcijām ilgtspējīgās biodegvielās ar nelielu netiešas zemes izmantošanas maiņas risku [] , **ar pamatmērķi – dekarbonizēt transporta nozari. Dalībvalstīm uzlikts pienākums prasīt, lai [] degvielas piegādātāji nodrošinātu atjaunojamo energoresursu degvielu vispārēju īpatsvaru**, var dot investoriem vajadzīgo noteiktību un veicināt to, ka pastāvīgi tiek izstrādāti alternatīvu atjaunojamo resursu transporta degvielu veidi, tostarp modernās biodegvielas, nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas, un transporta vajadzībām aizvien vairāk tiek izmantota atjaunojamo resursu elektroenerģija. [] **Tā kā alternatīvi atjaunojamie energoresursi varētu nebūt brīvi un izmaksefektīvi pieejami visiem degvielas piegādātājiem, ir lietderīgi ļaut dalībvalstīm nošķirt tos vienu no otra un vajadzības gadījumā atbrīvot no šā pienākuma konkrētus degvielas piegādātāju veidus.** Tā kā transporta degvielu tirdzniecība noris vienkārši, degvielas piegādātājiem dalībvalstīs, kurās attiecīgo resursu pieejamība ir ierobežota, nevajadzētu būt grūtībām atjaunojamo resursu degvielas iepirkt citviet.
- (63.a) **Būtu jāievieš Eiropas datubāze, lai nodrošinātu ilgtspējīgu biodegvielu pārredzamību un izsekojamību. Lai gan būtu jāļauj dalībvalstīm turpināt izmantot vai izveidot valsts datubāzes, šīm datubāzēm vajadzētu būt saistītām ar Eiropas datubāzi, lai nodrošinātu tūlītēju datu pārsūtīšanu un datu plūsmas saskaņošanu.**

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1513 (2015. gada 9. septembris), ar kuru groza Direktīvu 98/70/EK, kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti, un Direktīvu 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu (OV L 239, 15.9.2015., 1. lpp.).

(64) Modernās biodegvielas un citas biodegvielas un biogāze, ko ražo no IX pielikumā uzskaitītajām sākvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas un atjaunojamo energoresursu elektroenerģija transporta vajadzībām var sekmēt oglekļa emisiju samazināšanu, stimulējot izmaksefektīvu Savienības transporta sektora dekarbonizāciju un cita starpā uzlabojot energoavotu dažādošanu transporta sektorā, vienlaikus veicinot inovāciju, izaugsmi un nodarbinātību Savienības ekonomikā un mazinot atkarību no enerģijas importa. [] **Dalībvalstīm uzliktajam [] pienākumam prasīt, lai [] degvielas piegādātāji nodrošinātu moderno degvielu īpatsvaru**, vajadzētu veicināt moderno degvielu, tostarp biodegvielu, pastāvīgu pilnveidi, un ir svarīgi nodrošināt, lai iekļaušanas pienākums arī motivētu uzlabot šā pienākuma izpildes vajadzībām piegādāto degvielu siltumnīcefekta gāzu emisijas rādītājus. Komisijai vajadzētu novērtēt minēto degvielu siltumnīcefekta gāzu emisijas rādītājus, tehnisko inovāciju un ilgtspēju.

(64.a) **Paredzams, ka līdz 2030. gadam elektromobilitāte veidos ievērojamu daļu no atjaunojamiem energoresursiem transporta nozarē. Būtu jānodrošina turpmāki stimuli, nemot vērā elektromobilitātes ātro attīstību un šīs nozares potenciālu attiecībā uz izaugsmi un darbvietām Eiropas Savienībā.** Attiecībā uz transporta sektoram piegādāto atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju būtu jāizmanto reizinātāji, lai veicinātu elektroenerģijas izmantošanu transportā un lai uzlabotu salīdzinoši neizdevīgo pozīciju enerģētikas statistikā. Elektriskas piedziņas sistēma ir apmēram trīsreiz energoefektīvāka par iekšdedzes dzinēju, un nav iespējams statistikā par elektroenerģiju, kas piegādāta [] autotransporta līdzekļiem, iekļaut visus datus, izmantojot īpašu šim nolūkam paredzētu uzskaiti (piem., skaitītājs mājās), tādēļ būtu jāizmanto reizinātāji, lai nodrošinātu, ka tiek pienācīgi ņemta vērā pozitīvā ietekme, ko rada elektrificēts ar atjaunojamiem energoresursiem darbināts transports.

□

- (65) **Reciklētu oglekļa kurināmo/degvielu [], ko ražo no atkritumiem, pārstrādājot [] neatjaunojamas izcelsmes gāzes un atgāzes no rūpnieciskām iekārtām**, popularizēšana arī var palīdzēt tādu rīcībpolitikas mērķu sasniegšanā kā energoavotu dažādošana un transporta nozares dekarbonizācija, **ja tās atbilst atbilstošajai siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma minimālajai robežvērtībai**. Tāpēc ir lietderīgi minētos kurināmos/degvielas ietvert degvielas piegādātājiem uzliktajā [] pienākumā, **vienlaikus dodot dalībvalstīm iespēju šos kurināmos/ degvielas neietvert minētajā pienākumā, ja tās to nevēlas darīt**.
- (66) Būtu jāveicina tādu sākvielu izmantošana biodegvielu ražošanai, kuru netiešas zemes izmantošanas maiņas ietekme ir neliela, jo tās veicina ekonomikas dekarbonizāciju. Šīs direktīvas pielikumā it sevišķi būtu jāiekļauj sākvielas, ko izmanto moderno biodegvielu ražošanai, kuras tehnoloģija ir inovatīvāka un mazāk pilnveidota, tāpēc tai nepieciešams lielāks atbalsts. Lai nodrošinātu, ka šis pielikums iet roku rokā ar jaunāko tehnoloģiju izstrādi, vienlaikus izvairoties no negribētas nelabvēlīgas ietekmes, pēc direktīvas pieņemšanas būtu jāveic izvērtēšana, kuras mērķis ir novērtēt iespēju paplašināt pielikumu, iekļaujot tajā jaunas sākvielas.
- (67) Izmaksām, kas rodas, lai jaunus ražotājus, kas ražo elektroenerģiju un gāzi no atjaunojamajiem energoresursiem, pieslēgtu gāzes tīkliem, vajadzētu būt pamatotām uz objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, un pienācīgi būtu jāņem vērā ieguvums, ko gāzes tīkliem dod tiem pieslēgtie vietējie ražotāji, kuri ražo gāzi no atjaunojamajiem energoresursiem.

- (68) Lai izmantotu visu biomasas potenciālu veicināt ekonomikas dekarbonizāciju, izmantojot biomasu materiālu un enerģijas ražošanai, Savienībai un dalībvalstīm būtu jāveicina labāka esošo koksnes un lauksaimniecības resursu ilgtspējīga mobilizācija un jaunu mežsaimniecības un lauksaimniecības ražošanas sistēmu izveide. **Šādu sistēmu piemēri ir tādu starpkultūru vai virsaugu audzēšana, kas tiek veikta, kad audzēšanas apstākļi nav optimāli vai labvēlīgi galvenā kultūrauga audzēšanai. Tā kā starpkultūras aug uz tās pašas zemes, ko izmanto galvenā kultūrauga audzēšanai, tām nav nepieciešama papildu zeme. Starpkultūras palielina lauksaimniecības produkcijas apjomu vienā platības vienībā, uzlabojot augsnes kvalitāti un samazinot augsnes eroziju.**
- (69) Biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas vienmēr vajadzētu ražot ilgtspējīgā veidā. Tāpēc būtu jāprasa, lai biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, ko izmanto šajā direktīvā noteiktā Savienības mērķrādītāja sasniegšanai un par ko saņem līdzekļus no atbalsta shēmām, atbilstu ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem. **Šo kritēriju saskaņošana attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām ir būtiska, lai sasniegtu Savienības enerģētikas politikas mērķus, kā izklāstīts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 194. panta 1. punktā. Šajā sakarībā tas nodrošina iekšējā enerģijas tirgus darbību un tādējādi atvieglo, jo īpaši attiecībā uz šīs direktīvas 26. panta 9. punktu, starp dalībvalstīm tirdzniecību ar atbilstīgām biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām. Nedrīkstētu apdraudēt minēto kritēriju saskaņošanas pozitīvo ietekmi uz iekšējā enerģijas tirgus netraucētu darbību un uz konkurences izkropļojuma novēršanu Savienībā. Tomēr, lai nodrošinātu ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriju pakāpenisku ieviešanu biomasas kurināmajiem/degvielām, ko izmanto siltuma un elektroenerģijas ražošanai, dalībvalstīm būtu jāļauj kā pārejas pasākumu piemērot valsts ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus, kas bija spēkā jau pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, tām iekārtām, kuras saņem atbalstu saskaņā ar jau apstiprinātajām shēmām, līdz brīdim, kad beidzas termiņš subsīdijām, kas piešķirtas saskaņā ar minētajām shēmām.**

- (70) Savienībai būtu jāveic atbilstīgi pasākumi saistībā ar šo direktīvu, tostarp jāveicina ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriju ievērošana attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem, ko izmanto siltumapgādei vai aukstumapgādei un elektroenerģijas ražošanai.
- (71) Lauksaimniecisko izejvielu ražošanai biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu vajadzībām un šajā direktīvā paredzētajiem stimuliem to izmantošanai nevajadzētu veicināt bioloģiski daudzveidīgu platību iznīcināšanu. Šādi ierobežoti resursi, kas dažādos starptautiskos dokumentos ir atzīti par vērtīgiem visai cilvēcei, būtu jā saglabā. Tāpēc ir jāparedz ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji, kas nodrošina, ka biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām stimulus var piemērot tikai tad, ja tiek garantēts, ka lauksaimniecisko izejvielu izcelsme nav bioloģiski daudzveidīgās platībās, vai tad, ja gadījumā, kad platības ir paredzētas dabas aizsardzības mērķiem vai reti sastopamu, apdraudētu un izzūdošu ekosistēmu vai sugu aizsardzībai, attiecīgā kompetentā iestāde apliecina, ka lauksaimniecisko izejvielu ražošana netraucē šādiem mērķiem. Meži būtu jāuzskata par bioloģiski daudzveidīgiem saskaņā ar ilgtspējas kritērijiem, ja tie ir pirmatnēji meži saskaņā ar definīciju, ko izmanto Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija (*FAO*) vispārējā mežu resursu novērtējumā, vai ja tos aizsargā valsts tiesību akti dabas aizsardzības jomā. Platības, kurās iegūst meža nekoksnes produktus, būtu jāuzskata par bioloģiski daudzveidīgiem mežiem, ja cilvēku darbības ietekme nav liela. Citu veidu meži, ko definējusi *FAO*, piemēram, pārveidoti dabiskie meži, pusdabiskie meži un plantāciju meži, nebūtu jāuzskata par pirmatnējiem mežiem. Turklāt, ņemot vērā lielo bioloģisko daudzveidību dažos gan mērena, gan tropiska klimata zālajos, arī savannās, stepēs, krūmāju platībās un prērijās, kurās valda liela bioloģiskā daudzveidība, biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, kas ražoti no lauksaimnieciskajām izejvielām, kuru izcelsme ir šādās platībās, nevajadzētu piemērot šajā direktīvā paredzētos stimulus. Komisijai būtu jānosaka pienācīgi kritēriji, lai šādus zālājus, kuros valda liela bioloģiskā daudzveidība, definētu saskaņā ar labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem pierādījumiem un attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem.

- (72) Lauksaimniecisko izejvielu ražošanai biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu vajadzībām nebūtu jāpārveido zeme, ja, ņemot vērā klimata pārmaiņu apkarošanas steidzamību, oglekļa uzkrājuma zudumus nevar saprātīgā laikposmā kompensēt ar siltumnīcefekta gāzu emisijas aiztaupījumu, ko gūst, ražojot un izmantojot biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas. Tādējādi uzņēmējiem nevajadzētu veikt lieku un apgrūtināšu izpēti un netiktu pieļauta zemes ar lielu oglekļa uzkrājumu pārveidošana, kas vēlāk izrādītos nepiemērota biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu lauksaimniecisko izejvielu ražošanai. Oglekļa uzkrājumu uzskaitē visā pasaulē liecina, ka šajā kategorijā būtu jāietver mitrāji un pastāvīgas mežaudzes ar vainaga projekciju, kas pārsniedz 30 %.

[]

- (74) Kopējās lauksaimniecības politikas satvarā Savienības lauksaimniekiem tiešā atbalsta saņemšanai būtu jāizpilda visaptverošs vidisko prasību kopums. Atbilstību minētajām prasībām visefektīvāk iespējams verificēt lauksaimniecības politikas kontekstā. Minēto prasību ietveršana ilgtspējas shēmā nav lietderīga, jo bioenerģijas ilgtspējas kritērijiem būtu jāparedz objektīvi un vispārpiemērojami noteikumi. Atbilstības verifikācija saskaņā ar šo direktīvu varētu arī radīt lieku administratīvo slogu.
- (75) Lai arī turpmāk nodrošinātu lielu siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu salīdzinājumā ar fosilajiem kurināmajiem kā alternatīvu, izvairītos no negribētas ietekmes uz ilgtspēju un veicinātu iekšējā tirgus pilnveidi, ir lietderīgi ieviest Savienības mēroga ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma kritērijus biomasas kurināmajiem, ko izmanto elektroenerģijas, siltuma un aukstuma ražošanai.

- (76) Lai gādātu par to, ka, neraugoties uz aizvien lielāko pieprasījumu pēc meža biomasas, tās izstrāde tiek ilgtspējīgi veikta mežos, kur nodrošināta atjaunošana, ka īpaša uzmanība tiek pievērsta bioloģiskās daudzveidības, ainavu un konkrētu dabas elementu aizsardzībai paredzētajām teritorijām, ka tiek aizsargāti bioloģiskās daudzveidības resursi un ka tiek nodrošināta oglekļa uzkrājumu izsekojamība, kokaugu izejvielas būtu jāiegūst tikai mežos, kur izstrāde notiek saskaņā ar ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas principiem, kas izstrādāti starptautiskos procesos mežsaimniecības jomā, piemēram, Ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā (*Forest Europe*), un meža tiesiskā valdījuma līmenī īstenoti ar valstu tiesību aktu vai apsaimniekošanas paraugprakses palīdzību. Uzņēmējiem būtu jāveic attiecīgi pasākumi nolūkā līdz minimumam samazināt risku, ka bioenerģijas ražošanai tiktu izmantota meža biomasas, kas neatbilst ilgtspējas principiem. Tālab uzņēmējiem būtu jāievieš uz risku balstīta pieeja. Šajā kontekstā ir lietderīgi Komisijai pēc apspriešanās ar Enerģētikas savienības pārvaldības komiteju un Pastāvīgo mežsaimniecības komiteju, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 89/367/EEK ¹⁵, izstrādāt darbības vadlīnijas par to, kā verificēt atbilstību uz risku balstītai pieejai.
- (77) Lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu, Savienības mēroga ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma kritēriji būtu jāpiemēro tikai elektroenerģijai un siltumenerģijai, kas no biomasas kurināmajiem ražota iekārtās, kuru [] **kopējā nominālā ievadītā siltumjauda** ir 20 MW vai lielāka.

¹⁵ Padomes Lēmums 89/367/EEK (1989. gada 29. maijs), ar ko izveido Pastāvīgo mežsaimniecības komiteju (OV L 165, 15.6.1989., 14. lpp.).

- (78) Lai maksimāli palielinātu enerģētisko drošību un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījumu, kā arī ierobežotu gaisu piesārņojošo vielu emisijas un līdz minimumam samazinātu ietekmi uz ierobežotajiem biomasas resursiem, elektroenerģija un siltumenerģija no biomasas kurināmajiem būtu jāražo efektīvi. Šādā nolūkā atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem iekārtām, kuru [] **kopējā nominālā ievadītā siltumjauda** ir 20 MW vai lielāka, ja tāds ir vajadzīgs, būtu jāsniedz tikai augstas efektivitātes koģenerācijas iekārtām, kas definētas Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 34. punktā. Esošās atbalsta shēmas no biomasas ražotai elektroenerģijai tomēr būtu jāatļauj piemērot līdz to beigu termiņam attiecībā uz visām biomasas iekārtām. Turklāt elektroenerģija, kas no biomasas ražota jaunās iekārtās, kuru [] **kopējā nominālā ievadītā siltumjauda** ir 20 MW vai lielāka, atjaunojamo energoresursu enerģijas mērķrādītāju un pienākumu izpildē būtu jāieskaita tikai tad, ja tās ir augstas efektivitātes koģenerācijas iekārtas. Lai nepieļautu lielāku atkarību no fosilajiem kurināmajiem, kuri vairāk ietekmē klimatu un vidi, saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu tomēr būtu jāatļauj dalībvalstīm piešķirt iekārtām atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanai un šajās iekārtās saražoto elektroenerģiju ieskaitīt enerģijas mērķrādītāju un pienākumu izpildē, ja pēc tam, kad ir izsmeltas visas tehniskās un ekonomiskās iespējas uzstādīt augstas efektivitātes koģenerācijas biomasas iekārtas, dalībvalstis saskartos ar pamatotu elektroapgādes drošības apdraudējumu.
- (79) Lai uzlabotu kopējo siltumnīcefekta gāzu bilanci un atturētu no turpmākām investīcijām iekārtās ar sliktiem siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma rādītājiem, būtu jāpalielina minimālā siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma robežvērtība biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem, ko ražo jaunās iekārtās. Šis palielinājums ir pasākums, ar ko aizsargā investīcijas biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ražošanas jaudās.
- (80) Pamatojoties uz Savienības mēroga ilgtspējas kritēriju praktiskajā īstenošanā gūto pieredzi, ir lietderīgi palielināt tādu brīvprātīgu starptautisku un valsts sertifikācijas shēmu nozīmi, kuras izmanto, lai saskaņoti verificētu atbilstību ilgtspējas kritērijiem.

- (81) Savienības interesēs ir veicināt tādu brīvprātīgu starptautisku vai valsts shēmu izveidi, kurās noteikti standarti ilgtspējīgu biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ražošanai un kuras apliecina, ka biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ražošana atbilst minētajiem standartiem. Šā iemesla dēļ būtu jāparedz nosacījums, ka būtu jāatzīst, ka shēmas nodrošina ticamus pierādījumus un datus, ja tās atbilst attiecīgajiem uzticamības, pārredzamības un neatkarīgas revīzijas standartiem. Lai nodrošinātu, ka atbilstība ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem tiek pārbaudīta pamatīgi un saskaņoti, un lai jo īpaši novērstu krāpniecību, Komisija būtu jāpilsonvaro izstrādāt detalizētus īstenošanas noteikumus, tostarp attiecīgus uzticamības, pārredzamības un neatkarīgas revīzijas standartus, kas piemērojami brīvprātīgajām shēmām.
- (82) Brīvprātīgām shēmām ir aizvien lielāka nozīme pierādīšanā, ka biodegvielas, bioloģiskais šķidrās kurināmais un biomasas kurināmais/degviela atbilst ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem. Tāpēc ir lietderīgi, lai Komisija prasītu brīvprātīgajām shēmām, tostarp Komisijas jau atzītajām brīvprātīgajām shēmām, regulāri ziņot par savu darbību. Šādi ziņojumi būtu jāpublisko, lai palielinātu pārredzamību un uzlabotu Komisijas veikto uzraudzību. Turklāt šādas ziņošanas rezultātā Komisijai tiktu nodrošināta informācija, kas tai nepieciešama, lai ziņotu par brīvprātīgo shēmu darbību nolūkā apzināt paraugpraksi un vajadzības gadījumā iesniegt priekšlikumu par šādas paraugprakses turpmāku sekmēšanu.
- (83) Lai veicinātu iekšējā tirgus darbību, tādi pierādījumi attiecībā uz enerģijas ražošanai izmantotās biomasas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kas iegūti saskaņā ar Komisijas atzītu shēmu, būtu jāakceptē visās dalībvalstīs. Dalībvalstīm būtu jāveicina brīvprātīgo shēmu sertifikācijas principu pareiza īstenošana, šādā nolūkā uzraugot valsts akreditācijas struktūras akreditēto sertifikācijas struktūru darbību un informējot brīvprātīgās shēmas par attiecīgajiem novērojumiem.

- (84) Lai novērstu nesamērīgu administratīvo slogu, būtu jānosaka noklusējuma vērtību saraksts izplatītākajām biodegvielas, bioloģiskā šķidrā kurināmā un biomasas kurināmā/degvielas ražošanas metodēm, un to vajadzētu atjaunināt un paplašināt, līdzko ir pieejama jauna droša informācija. Uzņēmējiem vienmēr vajadzētu būt tiesībām atsaukties uz minētajā sarakstā noteikto siltumnīcefekta gāzu emisijas aiztaupījuma līmeni attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām. Ja ražošanas metodes radītā siltumnīcefekta gāzu emisijas aiztaupījuma noklusējuma vērtība ir zemāka par prasīto siltumnīcefekta gāzu emisijas aiztaupījuma minimālo līmeni, būtu jāpieprasa ražotājiem, kuri vēlas pierādīt atbilstību minētajam minimālajam līmenim, pierādīt, ka faktiskās ražošanas procesa emisijas ir zemākas par tām, kuras izmantotas noklusējuma vērtību aprēķināšanai.
- (85) Ir jāizstrādā precīzi noteikumi biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma un to fosilo kurināmo komparatoru aprēķināšanai.
- (86) Saskaņā ar jaunākajām tehniskajām un zinātniskajām atziņām siltumnīcefekta gāzu uzskaites metodikā būtu jāņem vērā cieta un gāzveida biomasas kurināmo/degvielu pārveidošana gala enerģijā, lai nodrošinātu saskaņotību ar atjaunojamo energoresursu enerģijas aprēķiniem nolūkā to ieskaitīt šajā direktīvā noteiktā Savienības mērķrādītāja izpildē. Emisiju sadalījums starp blakusproduktiem, kas atšķiras no atkritumiem un atlikumiem, arī būtu jāpārskata gadījumos, kad elektroenerģiju un/vai siltumapgādei un aukstumapgādei izmantojamo enerģiju ražo koģenerācijas vai multiģenerācijas stacijās.

[]

- (88) Ja zemi ar lielu oglekļa uzkrājumu augsnē vai augu segā pārveido, lai audzētu biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu izejvielas, daļa no uzkrātā oglekļa parasti nokļūst atmosfērā, veidojot oglekļa dioksīdu. Šāda negatīva ietekme uz siltumnīcefekta gāzu emisiju var samazināt un atsevišķos gadījumos būtiski samazināt biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu pozitīvo ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisiju. Tādēļ, aprēķinot siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, ko dod konkrētas biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, būtu jāņem vērā šādas pārveidošanas kopējā ietekme uz oglekļa uzkrājumu. Tas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma aprēķinā tiek ņemta vērā biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu izmantošanas kopējā ietekme uz oglekļa uzkrājumu.

- (89) Veicot aprēķinus par zemes pārveidošanas ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisiju, uzņēmējiem vajadzētu būt iespējai izmantot oglekļa uzkrājuma faktiskās vērtības, kas saistītas ar zemes pašreizējo izmantojumu un zemes izmantojumu pēc pārveidošanas. Viņiem arī vajadzētu būt iespējai izmantot standartvērtības. Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes izstrādātā metodika ir piemērots pamats šādu standartvērtību noteikšanai. Šā darba rezultāti patlaban nav pieejami tādā veidā, lai uzņēmēji tos varētu nekavējoties izmantot. Tāpēc Komisijai būtu jāpārskata 2010. gada 10. jūnija pamatnostādnes par to, kā aprēķināt oglekļa uzkrājumu zemē šīs direktīvas V pielikuma piemērošanas vajadzībām, vienlaikus nodrošinot konsekveni ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 ¹⁶.
- (90) Aprēķinot siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu, būtu jāņem vērā kurināmo/degvielu ražošanas un izmantošanas blakusprodukti. Aizstāšanas metode ir noderīga politikas analīzes vajadzībām, bet ne atsevišķu uzņēmēju un atsevišķu transporta degvielu sūtījumu reglamentēšanai. Šajos gadījumos vispiemērotākā metode ir sadalīšana atbilstoši enerģijas saturam, jo tā ir vienkārši piemērojama, prognozējama laika griezumā, līdz minimumam samazina traucējošus stimulus un sniedz rezultātus, kuri kopumā ir salīdzināmi ar rezultātiem, kas iegūti, izmantojot aizstāšanas metodi. Politikas analīzes vajadzībām Komisijai ziņojumā būtu jāietver arī pašreizējie rezultāti, kas iegūti, izmantojot aizstāšanas metodi.
- (91) Blakusprodukti no atlikumiem un lauksaimniecības atlikumiem atšķiras ar to, ka tie ir ražošanas procesa primārais mērķis. Tāpēc ir lietderīgi precizēt, ka lauksaimniecības kultūraugu atlikumi ir atlikumi, nevis blakusprodukti. Tas neietekmē pašreizējo metodiku, bet precizē spēkā esošos noteikumus.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 525/2013 (2013. gada 21. maijs) par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (OV L 165, 18.6.2013., 13. lpp.).

- (92) Ierastā metode, proti, siltumnīcefekta gāzu emisiju sadalīšanai starp blakusproduktiem parasti izmantot sadalīšanu atbilstoši enerģijas saturam, ir darbojusies sekmīgi un būtu jāizmanto arī turpmāk. Ir lietderīgi metodiku, ko izmanto, lai aprēķinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas kombinētās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanas (koģenerācijas) gadījumā, ja koģenerāciju izmanto biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo pārstrādei, saskaņot ar metodiku, ko izmanto gadījumā, ja koģenerācija ir tiešais izmantojums.
- (93) Metodikā tiek ņemts vērā tas, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas koģenerācijas izmantošanas gadījumā ir mazākas nekā tādu staciju izmantošanas gadījumā, kurās ražo tikai elektroenerģiju vai tikai siltumenerģiju, ņemot vērā siltumenerģijas ražošanas lietderību salīdzinājumā ar elektroenerģijas ražošanu un siltumenerģijas lietderību atkarībā no siltumnesēja temperatūras. No tā izriet, ka kombinētās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanas gadījumā uz augstākas temperatūras siltumu būtu jāattiecina lielāka daļa kopējo siltumnīcefekta gāzu emisiju nekā uz zemas temperatūras siltumu. Šajā metodikā ņemta vērā visa ražošanas ķēde līdz gala enerģijas iegūšanai, tostarp pārveidošana siltumenerģijā vai elektroenerģijā.
- (94) Noklusējuma vērtību aprēķinos izmantotos datus ir lietderīgi iegūt no neatkarīgiem zinātniskajiem ekspertiem un attiecīgi atjaunināt, līdzko šie zinātniskie eksperti darba gaitā iegūst jaunus rezultātus. Komisijai būtu jāmudina šie eksperti atjaunināšanas darbā pētīt audzēšanas laikā radītās emisijas, reģiona un klimata apstākļu ietekmi, ietekmi, ko atstāj audzēšana, izmantojot ilgtspējīgas lauksaimniecības un bioloģiskās lauksaimniecības metodes, kā arī zinātnisko ieguldījumu, ko sniedz ražotāji gan Savienībā, gan trešās valstīs un pilsoniskā sabiedrība.
- (95) Pasaulē pieaug pieprasījums pēc lauksaimniecības precēm. Daļa šā augošā pieprasījuma tiks apmierināta, palielinot lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības. Atjaunot stipri degradētas zemes, kas pašreizējā stāvoklī nav izmantojamas lauksaimniecībā, ir viens no paņēmieniem, kā palielināt audzēšanai izmantojamu zemju platības. Ar ilgtspējas shēmu būtu jāveicina atjaunotas degradētas zemes izmantojums, jo biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu popularizēšana veicinās pieprasījumu pēc lauksaimniecības precēm.

- (96) Lai nodrošinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanas metodikas saskaņotu īstenošanu un pieskaņotos jaunākajām zinātnes atziņām, Komisija būtu jāpilnvaro pielāgot metodiskos principus un vērtības, kas vajadzīgas, lai novērtētu, vai ir izpildīti siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji, un nolemtu, ka dalībvalstu un trešo valstu iesniegtajos ziņojumos ietverti precīzi dati par sākvielu audzēšanas radītajām emisijām.
- (96.a) Eiropas gāzes tīkli kļūst arvien integrētāki. Biometāna ražošanas un izmantošanas veicināšana, tā ievadīšana dabasgāzes tīklā un pārrobežu tirdzniecība rada vajadzību nodrošināt pienācīgu atjaunojamo energoresursu uzskaiti, kā arī izvairīties no dubultiem stimuliem, kas izriet no dažādām atbalsta shēmām dažādās dalībvalstīs. Masas bilances sistēmai, kas ir saistīta ar bioenerģijas ilgtspējas verificēšanu, būtu jāsekmē šo jautājumu risināšana.**
- (97) Lai sasniegtu šīs direktīvas mērķus, Savienībai un dalībvalstīm vajadzētu piešķirt ievērojamu finanšu līdzekļu apjomu atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju pētniecībai un izstrādei. Jo īpaši Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtam vajadzētu piešķirt lielu prioritāti atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju pētniecībai un izstrādei.
- (98) Īstenojot šo direktīvu, vajadzības gadījumā būtu jāņem vērā noteikumi, kas paredzēti Konvencijā par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju vērsties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, jo īpaši tādi, kā tie īstenoti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/4/EK ¹⁷.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

(99) Lai grozītu vai papildinātu nebūtiskus šīs direktīvas noteikumu elementus, būtu Komisijai jādeleģē pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu pieņemt aktus attiecībā uz sākvielu sarakstu tādu moderno biodegvielu ražošanai, kuru devums degvielas piegādātāju pienākuma izpildē transporta jomā ir ierobežots; transporta degvielu enerģijas satura pielāgošanu zinātnes un tehnikas attīstībai; metodiku, ar kuru nosaka, kāda biodegvielu daļa saražota procesā, kurā biomasu pārstrādā kopā ar fosilajiem resursiem; to, kā īstenojami nolīgumi par izcelsmes apliecinājumu savstarpēju atzīšanu; izcelsmes apliecinājumu sistēmas darbības uzraudzības noteikumu izveidi un noteikumiem, un noteikumiem, saskaņā ar kuriem aprēķina biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisijām un to fosilo kurināmo komparatorus. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbu, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

[]

(101) Tā kā šīs direktīvas mērķus, proti, līdz 2030. gadam panākt vismaz 27 % atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru Savienības enerģijas bruto galapatēriņā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet minētās rīcības mēroga dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

- (102) Pienākumam šo direktīvu transponēt valstu tiesību aktos būtu jāattiecas vienīgi uz noteikumiem, kuri paredz būtiskus grozījumus salīdzinājumā ar iepriekšējo direktīvu. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav grozīti, izriet no iepriekšējās direktīvas.
- (103) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ¹⁸ dalībvalstis ir apņēmušās pamatotos gadījumos iesniegt paziņojumu par transponēšanas pasākumiem kopā ar vienu vai vairākiem dokumentiem, kas skaidro savstarpējo saikni starp direktīvas elementiem un valstu pieņemto transponēšanas instrumentu atbilstošajām daļām.
- (104) Šai direktīvai nevajadzētu skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu XI pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Šī direktīva izveido vienotu satvaru atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanai. Tā nosaka saistošu Savienības mērķrādītāju attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas kopējo īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā 2030. gadā. Tā arī nosaka noteikumus par finansiālu atbalstu no atjaunojamiem energoresursiem saražotai elektroenerģijai, atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pašpatēriņu un atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu siltumapgādes un aukstumapgādes un transporta sektorā, reģionālo sadarbību dalībvalstu starpā un ar trešām valstīm, izcelsmes apliecinājumiem, administratīvajām procedūrām un informāciju un mācībām. Tā nosaka ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām.

¹⁸ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK ¹⁹ definīcijas.

Piemēro arī šādas definīcijas:

a) "atjaunojamo energoresursu enerģija" ir enerģija no atjaunojamiem nefosilajiem energoresursiem, proti, vēja, saules (saules siltumenerģija un saules fotoelementu enerģija) un ģeotermālā enerģija, apkārtējās vides **enerģija** [], plūdmaiņu, viļņu un cita jūras enerģija, hidroenerģija, biomasas enerģija, atkritumu poligonu gāzes, notekūdeņu attīrīšanas staciju gāzes un biogāzu enerģija;

b) "apkārtējās vides **enerģija** []" ir **dabā sastopama [] siltumenerģija [] un norobežotā vidē uzkrāta enerģija**, ko [] var uzkrāt apkārtējā gaisā [], zem cietās zemes virskārtas vai virszemes ūdeņos. [];

(ba) "ģeotermālā enerģija" ir enerģija, kas siltumenerģijas veidā atrodas zem zemes garozas;

c) "biomasa" ir lauksaimniecības, mežsaimniecības un saistīto nozaru, arī zvejniecības un akvakultūras, produktu, bioloģiskas izcelsmes atkritumu un atlikumu bioloģiski noārdāmā frakcija, tostarp augu un dzīvnieku izcelsmes vielas, kā arī atkritumu, tostarp bioloģiskas izcelsmes rūpniecības un sadzīves atkritumu, bioloģiski noārdāmā frakcija;

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

- d) "enerģijas bruto galapatēriņš" ir energopreces, ko enerģētiskām vajadzībām piegādā rūpniecības nozarei, transporta nozarei, mājsaimniecībām, pakalpojumu, arī publisko pakalpojumu, lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarei, tostarp elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai enerģētikas nozarē, kā arī elektroenerģijas un siltumenerģijas zudumi sadales un pārvades laikā;
- e) "centralizēta siltumapgāde" vai "centralizēta aukstumapgāde" ir siltumenerģijas sadale, izmantojot tvaika, karsta ūdens vai atdzesētu šķidrumu tīklu, kas savieno centrālo ražotni ar daudzām ēkām vai vietām, telpas vai procesu siltumapgādei vai aukstumapgādei;
- f) "bioloģiskais šķidrās kurināmais" ir no biomasas iegūts šķidrās kurināmais, ko izmanto ar transportu nesaistītām enerģētiskām vajadzībām, tostarp elektroenerģijas ražošanai un siltumapgādei un aukstumapgādei;
- g) "biodegviela" ir šķidrā degviela, ko izmanto transportā un iegūst no biomasas;
- h) "izcelsmes apliecinājums" ir elektroniska formāta dokuments, ko izmanto vienīgi kā pierādījumu galalietotājam, ka attiecīgā enerģijas daļa vai daudzums ir ražots no atjaunojamajiem energoresursiem;
- i) "atbalsta shēma" ir jebkāds instruments, shēma vai mehānisms, ko piemēro dalībvalsts vai dalībvalstu grupa un kas veicina atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu, samazinot šādas enerģijas izmaksas, palielinot tās pārdošanas cenu vai šādas enerģijas iegādes apjomu, izmantojot atjaunojamo energoresursu enerģijas pienākumu vai citādi. Tas ietver arī (bet ne tikai) atbalstu investīcijām, atbrīvojumu no nodokļiem vai nodokļu samazināšanu, nodokļu atmaksu, atbalsta shēmas, kas paredz atjaunojamo energoresursu enerģijas pienākumu, arī shēmas, kurās izmanto "zaļos sertifikātus", kā arī tiešās cenu atbalsta shēmas, tostarp regulētos tarifus un **mainīgās un fiksētās** piemaksas;

- j) "atjaunojamo energoresursu enerģijas pienākums" ir atbalsta shēma, kurā enerģijas ražotājiem jāpanāk, ka konkrēta saražotās enerģijas daļa ir atjaunojamo energoresursu enerģija, enerģijas piegādātājiem jāpanāk, ka konkrēta piegādātās enerģijas daļa ir atjaunojamo energoresursu enerģija, vai enerģijas patērētājiem jāpanāk, ka konkrēta patērētās enerģijas daļa ir atjaunojamo energoresursu enerģija. Tas ietver arī shēmas, kurās šādas prasības var izpildīt, izmantojot zaļos sertifikātus;
- k) "faktiskā vērtība" ir siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums vienā vai visos konkrēta biodegvielas ražošanas procesa posmos, aprēķināts saskaņā ar V pielikuma C daļā noteikto metodiku;
- l) "tipiskā vērtība" ir konkrēta biodegvielas, bioloģiskā šķidrā kurināmā vai biomasas kurināmā/degvielas ražošanas procesa siltumnīcefekta gāzu emisijas un emisiju aiztaupījuma aplēse, kas ir reprezentatīva Savienības patēriņam;
- m) "noklusējuma vērtība" ir vērtība, kas iegūta no tipiskās vērtības, piemērojot iepriekš noteiktus koeficientus, un ko var izmantot faktiskās vērtības vietā šajā direktīvā noteiktos gadījumos;
- n) "atkritumi" ir Direktīvas 2008/98/EK 3. panta 1. punktā definētie atkritumi; vielas, kas tīši modificētas vai kontaminētas, lai panāktu atbilstību minētajai definīcijai, šajā definīcijā neietilpst;
- o) "cieti bagātīgi saturoši kultūraugi" ir kultūraugi, galvenokārt labība (neatkarīgi no tā, vai tiek izmantoti tikai graudi vai viss augs, kā tas ir, piemēram, zaļbarības kukurūzas gadījumā), bumbulaugi un sakņaugi (piemēram, kartupeļi, topinambūri, batātes, manioka un jamss) un bumbuļsīpolaugi (piemēram, taro un jautijas);
- p) "lignocelulozes materiāls" ir materiāls, ko veido lignīns, celuloze un hemiceluloze, piemēram, mežos iegūta biomasas, enerģētiskās kokaugu kultūras un uz koksnes resursiem balstītu nozaru atlikumi un atkritumi;

- q) "nepārtikas celulozes materiāls" ir sākvienas, kas galvenokārt sastāv no celulozes un hemicelulozes un kam ir zemāks lignīna saturs nekā lignocelulozes materiālam; tas ietver pārtikas un dzīvnieku barības kultūraugu atlikumus (piemēram, dažādu graudaugu salmus, sēnālas un čaumalas), enerģētiskās zālaugu kultūras ar zemu cietes saturu (piemēram, aīreni, klūdziņprosū, miskanti, Spānijas niedri) un virsaugus pirms un pēc galvenajiem kultūraugiem [1], rūpniecības atlikumus (tostarp no pārtikas un dzīvnieku barības kultūraugiem pēc augu eļļu, cukuru, cietes un proteīnu ekstrakcijas) un materiālus no bioatkritumiem;
- r) "atlikumi" ir materiāls, kas nav galaprodukts, kuru ražošanas procesā tieši vēlas iegūt; tas nav ražošanas procesa pamatmērķis, un process nav apzināti modificēts, lai to ražotu;
- s) "nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrā vai gāzveida transporta degviela" ir šķidrā vai gāzveida degviela, kura nav biodegviela un kuras enerģijas saturu veido atjaunojamie energoresursi, izņemot biomasu, un kuru izmanto transportā;
- t) "lauksaimniecības, akvakultūras, zvejniecības un mežsaimniecības atlikumi" ir atlikumi, kas rodas tieši lauksaimniecības, akvakultūras, zvejniecības un mežsaimniecības nozarēs; tie neietver atlikumus, kas radušies saistītajās nozarēs vai pārstrādē;
- u) "neliela netiešas zemes izmantošanas maiņas riska biodegviela un bioloģiskais šķidrās kurināmais" ir biodegviela un bioloģiskais šķidrās kurināmais, kuru sākvienas ir ražotas saskaņā ar shēmām, kas mazina tādas ražošanas izspiešanu, kurā ražo izejvielas citām vajadzībām, nevis biodegvielas un bioloģiskā šķidrā kurināmā ražošanai, un kuri ir ražoti saskaņā ar 26. pantā izklāstītajiem ilgtspējas kritērijiem biodegvielai un bioloģiskajam šķidrajam kurināmajam;
- x) "sadales sistēmas operators" ir Direktīvas 2009/72/EK 2. panta 6. punktā definētais sadales sistēmas operators;

- y) "atlikumsiltums vai atlikumaukstums" ir siltums vai aukstums, kas kā blakusprodukts radies rūpnieciskās iekārtās, **terciārajā sektorā []** vai elektrostacijās, **izņemot tad, ja tiek izmantota kombinēta siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošana**, un kas, ja nebūtu centralizētas siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas, neizmantots zustu gaisā vai ūdenī;
- z) "energoatjaunināšana" ir atjaunojamo energoresursu enerģijas elektrostaciju modernizēšana, arī iekārtu vai ekspluatācijas sistēmu un aprīkojuma pilnīga vai daļēja nomaiņa, lai nomainītu jaudu vai palielinātu efektivitāti **vai iekārtas jaudu**;
- aa) "atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētājs" ir Direktīvā [MDI direktīva] definētais aktīvais lietotājs, kurš **darbojas noteiktās robežās** un kurš **ražo atjaunojamo elektroenerģiju paša vajadzībām []** un var uzkrāt un pārdot **pašražoto** atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju [.] , ja vien – attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji, – šīs darbības nav lietotāja primārā saimnieciskā vai profesionālā darbība;
- []
- cc) "elektroenerģijas pirkuma līgums" ir līgums, kurā juridiska persona vienojas atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju pirkt tieši no enerģijas ražotāja;
- dd) "pārtikas un dzīvnieku barības kultūraugi" ir cieti bagātīgi saturoši kultūraugi, cukura kultūraugi un eļļas kultūraugi, ko audzē lauksaimniecības zemē kā galvenos kultūraugus, izņemot atlikumus, atkritumus vai lignocelulozes materiālus. **Starpposma kultūraugi, piemēram, starpkultūras un vīrsaugi, netiek uzskatīti par galvenajiem kultūraugiem**;
- ee) "modernas biodegvielas" ir no IX pielikuma A daļā uzskaitītajām rūpnieciskajām izejvielām saražotas biodegvielas.

- ff) "reciklēti oglekļa kurināmie/degvielas" ²⁰ ir šķidri vai gāzveida kurināmie/degvielas, ko ražo no neatjaunojamas izcelsmes atkritumu apstrādes gāzēm un atgāzēm no rūpnieciskām iekārtām;
- gg) "kurināmā/degvielas piegādātājs" ir subjekts, kas piegādā kurināmo/degvielu tirgum un **kas ir** atbildīgs par kurināmā/degvielas [.] izvešanu cauri akcīzes nodokļa punktam vai jebkāds cits attiecīgs subjekts, kuru izraugās dalībvalsts, **ja runa ir par elektroenerģiju** vai ja akcīzes nodoklis nav jāmaksā;
- hh) "lauksaimniecības biomasā" ir lauksaimniecībā iegūta biomasā;
- ii) "meža biomasā" ir mežsaimniecībā iegūta biomasā;
- []
- kk) "MVU" ir mikrouzņēmums, mazs uzņēmums vai vidējs uzņēmums atbilstoši Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ²¹ sniegtajai definīcijai;
- ll) "meža atjaunošana" ir mežaudzes atkalizveidošana ar dabiskiem vai mākslīgiem līdzekļiem pēc tam, kad iepriekšējā mežaudze nocirsta vai dabiskos apstākļos iznīcināta, tostarp ugunsgrēkā vai vētrā;
- mm) "meža tiesiskais valdījums" ir viens vai vairāki meža un citu kokaugiem klātu zemju gabali, kas no apsaimniekošanas vai izmantošanas viedokļa veido vienu vienību;

²⁰ **Piezīme: šiem "reciklētajiem oglekļa kurināmajiem/degvielām" metodika to siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma aprēķināšanai ir jānosaka ar deleģētu aktu saskaņā ar 25. panta 6. punktu, un 25. pantā siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma līmenis ir noteikts 70 %.**

²¹ Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- nn) "bioloģiski atkritumi" ir **Direktīvas 2008/98/EK 3. panta 4. punktā [] definētie bioloģiskie atkritumi;**
- oo) "atlikusī energoresursu struktūra" ir dalībvalsts kopējā gada energoresursu struktūra, izņemot daļu, kuru aptver atceltie izcelsmes apliecinājumi;
- pp) "biomasas kurināmie/degvielas" ir gāzveida un cietie kurināmie/degvielas, kas saražoti no biomasas;
- qq) "biogāze" ir gāzveida kurināmie/degvielas, kas saražoti no biomasas;
- rr) "atvērts konkurss" ir dalībvalsts organizēta atjaunojamo energoresursu enerģijas staciju ierīkošanas konkursa procedūra, ko organizē dalībvalsts un kas ir atvērta piedāvājumiem no projektiem, kas atrodas vienā vai vairākās citās dalībvalstīs;
- ss) "kopīgs konkurss" ir atjaunojamo energoresursu enerģijas staciju ierīkošanas konkursa procedūra, kuru kopīgi izstrādājušas un organizē divas vai vairākas dalībvalstis un kura ir atvērta projektiem, kas atrodas visās iesaistītajās dalībvalstīs;
- tt) "atvērta sertifikācijas shēma" ir dalībvalsts ieviesta sertifikācijas shēma, kas ir atvērta iekārtām, kuras atrodas vienā vai vairākās citās dalībvalstīs;
- uu) "finanšu instrumenti" ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 definētie finanšu instrumenti ²²;
- vv) **"ieguves apgabals" ir ģeogrāfiski noteikta platība, no kuras iegūst meža biomasu, no kuras var iegūt ticamu un neatkarīgu informāciju un kurā apstākļi ir pietiekami viendabīgi, lai varētu novērtēt riskus saistībā ar meža biomasas īpašību ilgtspēju un likumību;**

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

ww) "atjaunojamo energoresursu energokopiena" ir juridiska persona, ko saskaņā ar piemērojamiem valstu tiesību aktiem, faktiski kontrolē kapitāldaļu turētāji vai biedri, kas ir fiziskas personas, vietējās iestādes, tostarp pašvaldības vai mazie uzņēmumi un mikrouzņēmumi, kas atrodas tādu atjaunojamo energoresursu enerģijas projektu tuvumā, kuri pieder minētajai kopienai un kurus tā attīsta. Energokopienas galvenais mērķis ir kopēju vides, ekonomisko un sociālo ieguvumu nodrošināšana saviem biedriem vai vietējām teritorijām, kurās tā darbojas, nevis finansiāla peļņa. Ņemot vērā darbības elektroenerģijas nozarē, to uzskata par energokopienu, kā noteikts Direktīvā [MDI direktīva].

□

3. pants

Savienības saistošais vispārējais mērķrādītājs 2030. gadam

1. Dalībvalstis kopīgi nodrošina, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars Savienības enerģijas bruto galapatēriņā līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 27 %.

2. Katras dalībvalsts devumu šā vispārējā 2030. gadam nospraustā mērķrādītāja sasniegšanā nosaka un Komisijai paziņo integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu ietvaros saskaņā ar Regulas [par pārvaldību] 3. līdz 5. un 9. līdz 11. pantu.

3. No 2021. gada 1. janvāra atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars katras dalībvalsts enerģijas bruto galapatēriņā ir ne mazāks par to, kas norādīts I pielikuma A daļas tabulas trešajā slejā. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu bāzlīnijas īpatsvara ievērošanu. Ja dalībvalsts neuztur savu bāzlīnijas īpatsvaru, kas aplēsts viena gada periodā, tad piemēro Regulas [par pārvaldību] 27. panta 4.a punkta pirmo un otro daļu.

4. Komisija dalībvalstu ieceru lielo vērienu atbalsta ar veicinošu satvaru, kas aptver Savienības līdzekļu, jo īpaši finanšu instrumentu, pastiprinātu izmantošanu, [] **it sevišķi šādos nolūkos:**

- a) atjaunojamo energoresursu enerģijas projektu kapitāla izmaksu samazināšanai;
- b) pārvades un sadales tīklu infrastruktūras, viedtīklu, uzglabāšanas iekārtu un starpsavienojumu attīstīšanai – [] **ar mērķi līdz 2030. gadam sasniegt 15 % elektroenerģijas starpsavienojamības mērķrādītāju – nolūkā palielināt tehniski un ekonomiski pieejamo atjaunojamo energoresursu īpatsvaru elektroenerģijas sistēmā;**
- c) reģionālās sadarbības starp dalībvalstīm un starp dalībvalstīm un trešām valstīm veicināšanai, izmantojot kopīgus projektus, kopīgas atbalsta shēmas un atbalsta shēmu atvēršanu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražotājiem, kas atrodas citās dalībvalstīs.

4.a Komisija atbalsta dalībvalstis, kas izvēlas sniegt devumu Savienības saistošā vispārējā mērķrādītāja sasniegšanā, izmantojot sadarbības mehānismus, proti, izveido atbalsta platformu.

4. pants

Finansiāls atbalsts atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai

1. [] **Lai atjaunojamo energoresursu enerģijas ieviešanai sasniegtu 3. panta 1. punktā noteikto Savienības mērķrādītāju un dalībvalstu attiecīgo devumu šā mērķrādītāja sasniegšanā valsts līmenī, dalībvalstis var piemērot atbalsta shēmas. Ar atbalsta shēmām atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai stimulē atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas integrāciju elektroenerģijas tirgū tādā veidā, lai balstītos uz tirgu un reaģētu uz tirgus tendencēm [], izvairoties no nevajadzīgas elektroenerģijas tirgus kropļošanas [].**

2. Atbalstu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai izstrādā tā, lai atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju integrētu elektroenerģijas tirgū un nodrošinātu, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas ražotāji reaģē uz tirgus cenas signāliem un gūst maksimālus tirgus ieņēmumus. **Šajā nolūkā tiešās cenu atbalsta shēmās atbalstu sniedz tirgus piemaksas veidā [], kas varētu *inter alia* būt mainīga vai fiksēta. Dalībvalstis var apsvērt saskaņā ar [Elektroenerģijas direktīvu] un [Elektroenerģijas regulu] izstrādāt specifiskus nosacījumus maza mēroga iekārtu un demonstrēšanas projektu atbalstam.**

3. Dalībvalstis nodrošina, ka atbalsts atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai tiek piešķirts atvērtā, pārredzamā, konkurenciālā, nediskriminējošā un izmaksefektīvā veidā. **Dalībvalstis var apsvērt izstrādāt specifiskus nosacījumus vai piešķirt atbrīvojumu no konkurējošām cenu piedāvāšanas procedūrām, jo īpaši maza mēroga iekārtām un demonstrēšanas projektiem.**

Dalībvalstis var arī apsvērt mehānismu izveidi, lai nodrošinātu reģionālo dažādošanu attiecībā uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu, jo īpaši, lai nodrošinātu izmaksefektīvu sistēmas integrāciju.

3.a Dalībvalstis var apsvērt konkurences ierobežošanu starp tehnoloģijām, pamatojoties uz vienu vai vairākiem šādiem mērķiem, ja šādus mērķus nevar sasniegt ar atbalsta sistēmu: tīkla un sistēmas attīstīšanas mērķi, konkrētas tehnoloģijas potenciāls ilgākā termiņā, mērķis dažādot energoresursus, mērķis izvairīties no izejvielu tirgus kropļošanas un sistēmas integrācijas izmaksas.

[]

5. Šo pantu piemēro, neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību [] 107. un 108. pantu.

5. pants

Atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas atbalsta shēmu atvēršana

1. Dalībvalstīm ir tiesības lemt saskaņā ar šīs direktīvas 7.–13. pantu par to, kādā mērā tās atbalsta atjaunojamo energoresursu enerģiju, kas ražota citā dalībvalstī. Tomēr dalībvalstis [] var atbalstu no atjaunojamiem energoresursiem saražotai elektroenerģijai atvērt ražotājiem citās dalībvalstīs atbilstoši šajā pantā noteiktajiem nosacījumiem.

[] Tādējādi dalībvalstis [] var noteikt, ka atbalsts [] kādai daļai no jaunatbalstītās jaudas vai no tai piešķirtā budžeta katru gadu [] ir atvērts iekārtām, kas atrodas citās dalībvalstīs.

Dalībvalstis tiek mudinātas [] tiekties uz to, lai šī daļa katru gadu būtu vismaz 10 % laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam un vismaz 15 % laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam, bet arī var novirzīties no šī apjoma, ja *inter alia* jebkurā attiecīgajā gadā dalībvalstī ir zemāks elektroenerģijas starpsavienojumu līmenis. []

2.a Dalībvalstis var prasīt fiziska importa apliecinājumu. Tomēr tās neizmaina, nepārveido, ne arī citādi ietekmē starpzonu grafikus un jaudas piešķiršanu to ražotāju dēļ, kas piedalās pārrobežu atbalsta shēmās. Pārrobežu elektroenerģijas apmaiņu nosaka vienīgi rezultāts, kas iegūts jaudas piešķiršanā, ievērojot [Elektroenerģijas tirgus regulas 14. pantu].

[] 3. [] Ja dalībvalsts nolemj atvērt atbalstu ražotājiem, kas atrodas citās dalībvalstīs, minētās iesaistītās dalībvalstis vienojas par dalības principiem dalībai pārrobežu atbalsta shēmās attiecībā uz atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju. Šādi nolīgumi aptver vismaz piešķiršanas principus tai atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai, kas gūst labumu no pārrobežu atbalsta [].

4. Komisija līdz 2025. gadam novērtē, kādas ir šā panta noteikumu radītās izmaksas un pozitīvā ietekme uz atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas [] izmantošanu Savienībā. []

6. pants

Finansiālā atbalsta stabilitāte

Neskarot pielāgojumus, kas vajadzīgi, lai ievērotu **Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu** [], dalībvalstis nodrošina, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas projektiem piešķirtā atbalsta līmenis un saistītie nosacījumi netiek pārskatīti tā, ka tie [] ierobežotu šādi piešķirtās tiesības un **apdraudētu** atbalstīto projektu ekonomisko **dzīvotspēju**.²³ Šis noteikums neietekmē dalībvalstu iespēju pielāgot atbalsta līmeni saskaņā ar objektīviem kritērijiem [], ar noteikumu, ka šādi kritēriji [] ir noteikti atbalsta shēmas sākotnējā modelī [].

7. pants

Atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara aprēķināšana

1. Atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņu katrā dalībvalstī aprēķina kā turpmāk minēto rādītāju summu:

- a) atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas bruto galapatēriņš;
- b) siltumapgādei un aukstumapgādei izmantotās atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņš; un
- c) atjaunojamo energoresursu enerģijas galapatēriņš transportā.

Aprēķinot atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru bruto galapatēriņā, gāzi, elektroenerģiju un ūdeņradi, ko iegūst no atjaunojamajiem energoresursiem, ņem vērā tikai vienu reizi pirmās daļas a), b) vai c) apakšpunktā.

²³ Piezīme: skatīt 18. apsvērumam pievienoto tekstu.

Saskaņā ar 26. panta 1. punkta otro daļu biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas, kas neatbilst 26. panta 2. līdz 7. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, neņem vērā.

[]²⁴

2. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta izpildei atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas bruto galapatēriņš ir dalībvalstī no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas daudzums, ieskaitot atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāju un energokopienu saražoto elektroenerģiju, bet izslēdzot to elektroenerģijas daudzumu, kas saražots hidroakumulācijas blokos, izmantojot ūdeni, kas iepriekš bijis sūknēts kalnup.

Attiecībā uz jauktā kurināmā stacijām, kurās izmanto atjaunojamās un tradicionālās energoresursus, ņem vērā tikai no atjaunojamajiem energoresursiem saražoto elektroenerģijas daļu. Veicot šo aprēķinu, katra energoresursu veida ieguldījumu aprēķina pēc tā enerģijas satura.

Ūdens un vēja elektroenerģiju uzskaita saskaņā ar II pielikumā noteiktajām normalizācijas formulām.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā siltumapgādei un aukstumapgādei izmantotās atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņš ir centralizētai siltumapgādei un aukstumapgādei dalībvalstī saražotās atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzums, kuram pieskaita pārējās atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu rūpniecībā, mājsaimniecībās, pakalpojumu, lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarēs siltumapgādei, aukstumapgādei un tehniskajiem procesiem.

Attiecībā uz jauktā kurināmā stacijām, kurās izmanto atjaunojamās un tradicionālās energoresursus, ņem vērā tikai no atjaunojamajiem energoresursiem nodrošināto siltumapgādes un aukstumapgādes daļu. Veicot šo aprēķinu, katra energoresursu veida ieguldījumu aprēķina pēc tā enerģijas satura.

²⁴ **Piezīme: šis apakšpunkts ir pārcelts uz 25. pantu par atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāku izmantošanu transporta nozarē.**

Piemērojot 1. punkta b) apakšpunktu, vides [] un ģeotermālo enerģiju, **ko ar siltumsūkņu un [] centralizētas siltumapgādes sistēmu palīdzību izmanto siltumapgādei un aukstumapgādei,** ņem vērā ar noteikumu, ka galīgā saražotā enerģija būtiski pārsniedz ievadīto primāro enerģiju, kas nepieciešama, lai darbinātu siltumsūkņus. Piemērojot šo direktīvu, siltumenerģijas vai aukstumapgādes daudzumu, ko uzskata par atjaunojamo energoresursu enerģiju, aprēķina saskaņā ar VII pielikumā noteikto metodiku, **un tajā nem vērā enerģijas izmantošanu visos galapatērīna sektoros.**

Siltumenerģiju, ko ražo pasīvās enerģijas sistēmas, ar kuru starpniecību zemāks enerģijas patēriņš ir sasniegts pasīvā veidā, izmantojot ēku konstrukciju vai siltumenerģiju, kas iegūta no neatjaunojamajiem energoresursiem, 1. punkta b) apakšpunktā vērā neņem.

Komisija, izmantojot īstenošanas aktus saskaņā ar 31. pantu, vēlākais līdz 2018. gada 31. decembrim pieņem pārejas metodiku aukstumapgādei un centralizētai siltumapgādei izmantotās atjaunojamās enerģijas daudzuma aprēķināšanai.

Komisija, izmantojot deleģētos aktus saskaņā ar 32. pantu, vēlākais līdz 2021. gada 31. decembrim groza VII pielikumu ar metodiku aukstumapgādei un centralizētai siltumapgādei izmantotās atjaunojamās enerģijas daudzuma aprēķināšanai, lai turpinātu izstrādāt un definēt piektajā daļā minēto pārejas metodiku.

Abās metodikās ietver minimālos sezonālos lietderības koeficientus siltumsūkņiem, kas darbojas pretējā režīmā. Piektajā daļā minētos īstenošanas aktus pārstāj piemērot, tiklīdz kļūst piemērojams piektajā daļā minētais deleģētais akts. ²⁵

²⁵ Piezīme: enerģētikas un klimata plānu projektiem Komisijai būtu savlaicīgi jāsniedz norādījumi. Turklāt pirmais projekts tam, kā aprēķināt centralizēto siltumapgādi no atjaunojamiem energoresursiem, būtu jāiesniedz vēlākais līdz 2020. gada 31. decembrim.

4. 1. punkta c) apakšpunkta nolūkos [] atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņu transportā aprēķina kā visu transporta sektorā patērēto biodegvielu, biomasas degvielu un nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo šķidro un gāzveida transporta degvielu summu. Tomēr ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju saražotas nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamās šķidrās un gāzveida transporta degvielas 1. punkta a) apakšpunktā minētajā aprēķinā ņem vērā, tikai aprēķinot, kāds elektroenerģijas daudzums dalībvalstī saražots no atjaunojamajiem energoresursiem.

[] ²⁶

7. Atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars ir atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņš, kas dalīts ar visu energoresursu enerģijas bruto galapatēriņu un izteikts procentos.

Piemērojot pirmo daļu, 1. punktā minēto summu pielāgo saskaņā ar 5., 8., 10., 12. un 13. pantu.

Aprēķinot dalībvalsts enerģijas bruto galapatēriņu, lai noteiktu, vai tas atbilst šajā direktīvā noteiktajiem mērķrādītājiem un to starposma izpildes indikatīvajai trajektorijai, pieņem, ka aviācijā patērētās enerģijas daudzums veido ne vairāk kā 6,18 % no attiecīgās dalībvalsts enerģijas bruto galapatēriņa. Pieņem, ka Kiprai un Maltai aviācijā patērētās enerģijas daudzums veido ne vairāk kā 4,12 % no attiecīgās dalībvalsts enerģijas bruto galapatēriņa.

8. Metodika un definīcijas, kuras izmanto, lai aprēķinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, ir noteiktas Regulā (EK) Nr. 1099/2008.

Dalībvalstis nodrošina sektorālo un vispārējo īpatsvaru aprēķinos izmantotās statistikas informācijas saskaņotību ar statistikas informāciju, ko dara zināmu Komisijai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1099/2008.

²⁶ **Piezīme: šis svītrotais teksts attiecībā uz transporta nozari tagad ir iekļauts 25. pantā.**

**Eiropas Savienības atjaunojamo energoresursu attīstības platforma un statistiski pārvedumi
no vienas dalībvalsts uz citām**

1. Dalībvalstis var vienoties statistiski pārvest konkrētu atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumu no vienas dalībvalsts uz citu. Pārvesto daudzumu:

a) atskaita no atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzuma, ko ņem vērā, nosakot pārvedējas dalībvalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru šīs direktīvas vajadzībām; un

b) pieskaita atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumam, ko ņem vērā, nosakot pārveduma pieņēmējas dalībvalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru šīs direktīvas vajadzībām.

1.a Lai atvieglotu Savienības saistošā mērķrādītāja sasniegšanu, dalībvalstu attiecīgais devums šā mērķrādītāja sasniegšanā, kā izklāstīts šīs direktīvas 3. pantā, un statistiskos pārvedumus saskaņā ar šā panta 1. punktu, Komisija izveido Eiropas Savienības atjaunojamo energoresursu attīstības platformu (*ERDP*). Dalībvalstis var brīvprātīgi šai platformai iesniegt ikgadējos datus par savu devumu ES saistošā mērķrādītāja sasniegšanā 2030. gadam vai jebkuras citas robežvērtības sasniegšanā, kas Regulā [par pārvaldību] noteikta progresa uzraudzībai, tostarp tā gaidāmo deficītu vai pārsniegšanu, un norādīt cenu, par kuru tās piekristu jebkādu atjaunojamo energoresursu enerģijas pārprodukciju pārvest no kādas dalībvalsts vai uz kādu dalībvalsti. Šo pārvedumu faktiskā cena tiks noteikta, izskatot katru gadījumu atsevišķi un pamatojoties uz *ERDP* pieprasījuma un piedāvājuma saskaņošanas mehānismu.

1.b Komisija nodrošina, ka *ERDP* var saskaņot piedāvājumu un pieprasījumu atjaunojamiem energoresursu enerģijas apjomiem, ko ņem vērā aprēķinot atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru dalībvalstī, pamatojoties uz cenām vai jebkuriem citiem papildu kritērijiem, ko noteikusi dalībvalsts, uz kuru enerģija tiek pārvesta.

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētu aktu saskaņā ar 32. pantu, lai izveidotu *ERDP* un noteiktu nosacījumus pārvedumu pabeigšanai, kā minēts šā panta 3. punktā.

2. Šā panta 1. un 1.a punktā minētā kārtība var ilgt vienu vai vairākus gadus. **Par šādiem darījumiem starp dalībvalstīm** Komisijai paziņo vai tos **ERDP ietvaros pabeidz** ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc katra tāda gada beigām, kad tie ir spēkā. Komisijai nosūtītajā informācijā norāda attiecīgās enerģijas daudzumu un cenu. **Saistībā ar pārvedumiem, kas pabeigti ERDP ietvaros, puses, kas iesaistītas jebkādā konkrētā pārvedumā un jebkādos citus minēto pārvedumu parametrus atklāj tikai tad, ja to pieprasa iesaistītās dalībvalstis.**

3. Pārvedumi stājas spēkā **pēc tam, kad ir izpildīti tīrvērtes nosacījumi ERDP vai []** pēc tam, kad pārvešanā iesaistītās dalībvalstis par to ir informējušas Komisiju.

9. pants

Dalībvalstu kopprojekti

1. Divas vai vairākas dalībvalstis var sadarboties visu veidu kopprojektos, kas saistīti ar elektroenerģijas, siltumapgādei un aukstumapgādei izmantojamās enerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem. Šajā sadarbībā drīkst piedalīties privātu uzņēmēji.

2. Dalībvalstis Komisijai paziņo, kāda daļa vai daudzums no elektroenerģijas, siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantotās enerģijas, kas šo dalībvalstu teritorijā saražota no atjaunojamajiem energoresursiem kopprojektā, kura darbība sākusies pēc 2009. gada 25. jūnija, vai ko nodrošina pēc šīs dienas pārbūvētas iekārtas jaudas palielinājums, šīs direktīvas vajadzībām ir uzskatāms par ieskaitāmu citas dalībvalsts nacionālajā vispārējā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā.

3. Paziņojumā, kas minēts 2. punktā:

a) raksturo ierosināto iekārtu vai identificē pārbūvēto iekārtu;

b) precizē, kāda daļa vai daudzums no iekārtā saražotās elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantotās enerģijas ir uzskatāms par ieskaitāmu citas dalībvalsts nacionālajā vispārējā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā;

c) identificē dalībvalsti, kurai par labu ir sniegts paziņojums; un

d) pilnos kalendāros gados precizē laikposmu, kurā elektroenerģija vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantotā enerģija, kas iekārtā saražota no atjaunojamajiem energoresursiem, uzskatāma par ieskaitāmu šīs citas dalībvalsts nacionālajā vispārējā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā.

4. Kopprojekts drīkst turpināties pēc 2030 . gada.

5. Saskaņā ar šo pantu izdarītie paziņojumi nav grozāmi vai atceļami bez ziņotājas dalībvalsts un saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunktu identificētās dalībvalsts kopīgas piekrišanas.

10. pants

Dalībvalstu kopprojektu ietekme

1. Trīs mēnešu laikā pēc katra tāda gada beigām , kas iekrīt 9. panta 3. punkta d) apakšpunktā minētajā laikposmā, dalībvalsts, kura sniegusi paziņojumu saskaņā ar 9. pantu, sagatavo paziņojuma vēstuli, kurā norāda:

a) kāds atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantojamās enerģijas kopējais daudzums iepriekšējā gadā saražots iekārtā, uz kuru attiecas 9. pantā paredzētais paziņojums; un

b) kāds iekārtā iepriekšējā gadā saražotais atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantotās enerģijas kopējais īpatsvars saskaņā ar paziņošanas noteikumiem ieskaitāms citas dalībvalsts vispārējā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā.

2. Paziņotāja dalībvalsts nosūta paziņojuma vēstuli Komisijai un dalībvalstij, kurai par labu ir sniegts šis paziņojums.

3. Šīs direktīvas vajadzībām atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantojamās enerģijas daudzumu, kas paziņots saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu:

a) atskaita no tā atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantojamās enerģijas daudzuma, kuru ņem vērā, nosakot tās dalībvalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, kura sagatavojusi 1. punktā minēto paziņojuma vēstuli; un

b) pieskaita atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantojamās enerģijas daudzumam, kuru ņem vērā, nosakot tās dalībvalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, kas saņēmusi 2. punktā minēto paziņojuma vēstuli.

11. pants

Dalībvalstu un trešo valstu kopprojekti

1. Viena vai vairākas dalībvalstis var sadarboties ar vienu vai vairākām trešām valstīm visu veidu kopprojektos, kas saistīti ar elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem. Šajā sadarbībā drīkst piedalīties privātuzņēmēji.

2. Elektroenerģiju, kas saražota no atjaunojamajiem energoresursiem trešās valstīs, ņem vērā tikai tādēļ, lai novērtētu dalībvalstu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) elektroenerģiju patērē Savienībā. Uzskata, ka šis nosacījums ir izpildīts, ja:

i) visi atbildīgie izcelsmes valsts, galamērķa valsts un attiecīgā gadījumā ikvienas trešās tranzīta valsts pārvades sistēmu operatori ir piešķirtajai starpsavienojuma jaudai stingri nominējuši uzskaitītajai elektroenerģijai līdzvērtīgu elektroenerģijas daudzumu;

ii) starpsavienotāja Savienības puses atbildīgais pārvades sistēmas operators balansēšanas grafikā stingri reģistrējis uzskaitītajai elektroenerģijai līdzvērtīgu elektroenerģijas daudzumu; un

iii) šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās iekārtas nominētā jauda un elektroenerģijas ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem attiecas uz vienu un to pašu laikposmu;

b) elektroenerģija ražota nesen būvētā iekārtā, kura nodota ekspluatācijā pēc 2009. gada 25. jūnija, vai nodrošināta ar tādas iekārtas jaudas palielinājumu, kura pēc minētās dienas ir pārbūvēta, kāda 1. punktā minētā kopprojekta ietvaros; un

c) saražotā un eksportētā elektroenerģija nav saņēmusi atbalstu no kādas trešās valsts atbalsta shēmas, izņemot iekārtai piešķirtu atbalstu investīcijām.

3. Dalībvalstis var Komisijai lūgt, piemērojot 7. pantu, ņemt vērā trešā valstī no atjaunojamajiem energoresursiem saražoto un patērēto elektroenerģiju saistībā ar starpsavienotāja ilgstošu būvniecību starp dalībvalsti un trešo valsti, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

a) starpsavienotāja būvniecība sāka līdz 2026. gada 31. decembrim;

b) starpsavienotāju nav iespējams nodot ekspluatācijā līdz 2030. gada 31. decembrim;

c) starpsavienotāju var nodot ekspluatācijā līdz 2032. gada 31. decembrim;

d) pēc starpsavienotāja nodošanas ekspluatācijā to izmantos, lai saskaņā ar 2. punktu uz Savienību eksportētu no atjaunojamajiem energoresursiem ražotu elektroenerģiju;

e) pieteikums attiecas uz kopprojektu, kurš atbilst 2. punkta b), un c) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem un kurā starpsavienotāju izmantos pēc tā nodošanas ekspluatācijā, kā arī uz elektroenerģijas apjomu, kas nav lielāks par to apjomu, kuru eksportēs uz Savienību pēc starpsavienotāja nodošanas ekspluatācijā.

4. Komisijai dara zināmu, cik daudz elektroenerģijas vai kāda tās daļa ir saražota iekārtās, kas atrodas kādas trešās valsts teritorijā, bet uzskatāma par ieskaitāmu vienas vai vairāku dalībvalstu nacionālajā vispārējā enerģijas īpatsvarā šīs direktīvas vajadzībām. Ja ir iesaistīta vairāk nekā viena dalībvalsts, to, kā dalībvalstis savstarpēji sadala attiecīgo proporciju vai apjomu, dara zināmu Komisijai. Šī proporcija vai apjoms nav lielāks par proporciju vai apjomu, ko faktiski eksportē uz Savienību un tur patērē, un atbilst šā panta 2. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktā minētajam apjomam un 2. punkta a) apakšpunktā izklāstītajiem nosacījumiem. Paziņojumu sniedz katra dalībvalsts, kuras vispārējā nacionālajā mērķrādītājā ir paredzēts ņemt vērā elektroenerģijas daļu vai daudzumu.

5. Paziņojumā, kas minēts 4. punktā:

- a) raksturo ierosināto iekārtu vai identificē pārbūvēto iekārtu;
- b) norāda iekārtā saražotās elektroenerģijas daudzumu vai daļu, kas uzskatāma par ieskaitāmu dalībvalsts nacionālajā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā, kā arī attiecīgos finanšu mehānismus, ievērojot konfidencialitātes prasības;
- c) pilnos kalendāra gados precizē laiku, kurā elektroenerģija uzskatāma par ieskaitāmu dalībvalsts nacionālā vispārējā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā; un
- d) iekļauj rakstisku tās trešās valsts izdotu apliecinājumu par b) un c) apakšpunktu, kuras teritorijā iekārtu ir paredzēts nodot ekspluatācijā, un norāda to iekārtas saražotās elektroenerģijas daļu vai daudzumu, ko šī trešā valsts lieto iekšzemē.

6. Kopprojekts drīkst turpināties pēc 2030. gada.

7. Saskaņā ar šo pantu sniegts paziņojums nav grozāms vai atceļams bez kopīgas paziņojuma sniedzējas dalībvalsts un tās trešās valsts piekrišanas, kura ir atzinusi šo kopprojektu saskaņā ar 5. punkta d) apakšpunktu.

8. Dalībvalstis un Savienība aicina attiecīgas Enerģētikas kopienas līguma struktūras saskaņā ar Enerģētikas kopienas līgumu veikt pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai minētā līguma līgumslēdzējas puses dalībvalstu starpā varētu piemērot šajā direktīvā paredzētos sadarbības noteikumus.

12. pants

Dalībvalstu un trešo valstu kopprojektu ietekme

1. 12 mēnešu laikā pēc katra tāda gada beigām, kurš ietilpst saskaņā ar 11. panta 5. punkta c) apakšpunktu noteiktajā laikposmā, dalībvalsts, kas iesniegusi paziņojumu saskaņā ar 11. pantu, raksta paziņojuma vēstuli, kurā:

- a) ir noteikts elektroenerģijas kopapjoms, kas attiecīgajā gadā ir saražots no atjaunojamajiem energoresursiem iekārtā, uz kuru attiecas 11. pantā minētais paziņojums;
- b) ir uzrādīts iekārtā gada laikā saražotās atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas daudzums kas saskaņā ar 11. pantā noteiktajiem paziņošanas noteikumiem uzskatāms par ieskaitāmu šīs valsts nacionālajā vispārējā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā; un
- c) ir pierādīta atbilstība 11. panta 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. Dalībvalsts nosūta paziņojuma vēstuli trešai valstij, kas saskaņā ar 11. panta 5. punkta d) apakšpunktu ir atzinusi projektu, kā arī Komisijai.

3. Aprēķinot nacionālo vispārējo atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru saskaņā ar šo direktīvu, to atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas daudzumu, par ko paziņots saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, pievieno tam atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumam, kas ņemts vērā, nosakot tās dalībvalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, kas rakstījusi paziņojuma vēstuli.

13. pants

Kopīgas atbalsta shēmas

1. Neskarot ar 5. pantu noteiktās dalībvalstu saistības, divas vai vairākas dalībvalstis, pamatojoties uz brīvprātības principu, var nolemt apvienot vai daļēji koordinēt savas valsts atbalsta shēmas. Šādos gadījumos noteiktu atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumu, kas ražots vienas iesaistītās dalībvalsts teritorijā, var ieskaitīt citas iesaistītās dalībvalsts nacionālajā atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvarā, ja attiecīgās dalībvalstis:

- a) saskaņā ar 8. pantu statistiski pārved konkrētus atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumus no vienas dalībvalsts uz citu; vai
- b) izstrādā sadales noteikumu, par kuru vienojas iesaistītās dalībvalstis un ar kuru atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumus sadala iesaistītajām dalībvalstīm. Par šādu noteikumu paziņo Komisijai ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc pirmā gada, kad tas stājas spēkā.

2. Trīs mēnešu laikā pēc katra gada beigām katra dalībvalsts, kas saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu ir izdevusi paziņojumu, izdod paziņojuma vēstuli, kurā dara zināmu tās elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantotās enerģijas kopējo daudzumu, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem tajā gadā, uz ko attiecas noteikums par sadali.

3. Aprēķinot nacionālo vispārējo atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru saskaņā ar šo direktīvu, no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantojamās enerģijas daudzumu, par ko paziņots saskaņā ar 2. punktu, pārdala iesaistītajām dalībvalstīm saskaņā ar noteikumu par sadali, par kuru iesniegts paziņojums.

14. pants

Jaudas palielinājumi

Šīs direktīvas 9. panta 2. punkta un 11. panta 2. punkta b) apakšpunkta vajadzībām atjaunojamo energoresursu enerģijas vienības, kuras piedāvējamās iekārtas jaudas palielinājumam, uzskata par vienībām, kas ražotas atsevišķā iekārtā, kura nodota ekspluatācijā brīdī, kad noticis jaudas palielinājums.

15. pants

Administratīvās procedūras, noteikumi un kodeksi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visi valsts noteikumi attiecībā uz atļauju izsniegšanas, sertificēšanas un licencēšanas procedūrām, kuras piemēro atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas, siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantojamās enerģijas ražošanas stacijām un attiecīgajām pārvades un sadales tīkla infrastruktūrām, kā arī biomasas pārveidošanai par biodegvielām vai citiem energoproduktiem, ir samērīgi un vajadzīgi.

Dalībvalstis jo īpaši veic piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

- a) administratīvās procedūras vienkāršo un paātrina attiecīgajā administratīvajā līmenī;
- b) noteikumi par atļauju izsniegšanu, sertificēšanu un licencēšanu ir objektīvi, pārredzami, samērīgi, tie nediskriminē pieteikumu iesniedzējus, un tajos pilnībā ņem vērā atsevišķu atjaunojamo energoresursu enerģijas tehnoloģiju īpatnības;

c) administratīvie maksājumi, ko iekasē no patērētājiem, plānotājiem, arhitektiem, celtniekiem, aprīkojuma un sistēmu uzstādītājiem un piegādātājiem, ir pārredzami un pamatoti ar konkrētām izmaksām; un

d) decentralizētām atjaunojamo energoresursu enerģiju ražojošām iekārtām nosaka vienkāršotas un mazāk apgrūtinotas atļauju izsniegšanas procedūras, tostarp vienkāršu paziņošanu, ja to atļauj attiecīgais tiesiskais regulējums.

2. Dalībvalstis skaidri nosaka visas tehniskās specifikācijas, kuras jāievēro attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas aprīkojumu un sistēmām, lai varētu gūt labumu no atbalsta shēmām. Ja ir noteikti Eiropas standarti, tostarp ekomarķējums, energomarķējums un citas tehniskās atsauces sistēmas, ko izveidojušas Eiropas standartizācijas iestādes, šādas tehniskās specifikācijas nosaka, atsaucoties uz šiem standartiem. Šādās tehniskajās specifikācijās neparedz konkrētu vietu, kur sertificē aprīkojumu un sistēmas, un tām nevajadzētu radīt šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka investori var pietiekamā mērā paredzēt plānoto atbalstu atjaunojamo energoresursu enerģijai. Tādēļ dalībvalstis nosaka un publicē [] grafiku, **kurā paredzēti** [] plānotie piešķirumi atbalstam, aptverot vismaz nākamās trīs gadus un katrai shēmai norādot indikatīvo laiku **un** [] jaudu, **plānoto** budžetu [], kā arī **principus attiecībā uz** apspriešanos ar ieinteresētajām personām par atbalsta modeli.

Kas attiecas uz tirgu balstītām atbalsta un nodokļu shēmām, kurām netiek piešķirta nekāda jauda vai budžets, dalībvalstīm būtu jāziņo par atbalsta galvenajiem parametriem.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts, reģionālā un vietējā līmeņa kompetentās iestādes, plānojot, projektējot, būvējot un atjaunojot pilsētu infrastruktūru, rūpnieciskos vai dzīvojamos rajonus un energoinfrastruktūru, tostarp elektroenerģijas, centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes, dabasgāzes un alternatīvo kurināmo/degvielu tīklus, paredz noteikumus par atjaunojamo energoresursu enerģijas integrēšanu un ieviešanu un nenovēršama atlikumsiltuma vai atlikumaukstuma izmantošanu.

5. Dalībvalstis savos būvniecības noteikumos un būvnormatīvos ievieš tādus piemērotus pasākumus, lai būvniecības nozarē palielinātu visu veidu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru.

Izstrādājot šādus pasākumus vai atbalsta shēmās dalībvalstis var ņemt vērā arī nacionālos pasākumus, kas attiecas uz energoefektivitātes ievērojamu palielināšanu un koģenerāciju un uz ēkām, kurās enerģijas izmantojums ir pasīvs, mazs vai līdzinās nullei.

Dalībvalstis savos būvniecības noteikumos un būvnormatīvos vai ar citiem līdzvērtīgiem paņēmieniem pieprasa visās jaunajās ēkās un esošajās ēkās, kurās veic kapitālremontu, nodrošināt minimālos atjaunojamo energoresursu enerģijas pielietojuma līmeņus, **ciktāl tas ir tehniski, funkcionāli un ekonomiski iespējams un negatīvi neietekmē iekštelpu gaisu []**. Dalībvalstis ļauj minētos minimālos līmeņus ievērot, *inter alia* **izmantojot efektīvu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi, []** kas izmanto ievērojamu atjaunojamo energoresursu proporciju.

Pirmajā daļā aprakstītā prasība uz bruņotajiem spēkiem attiecas tikai tādā mērā, kādā tās piemērošana nav pretrunā bruņoto spēku darbību būtībai un primārajam mērķim, un neattiecas uz materiāliem, kurus izmanto tikai militāriem mērķiem.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2012. gada 1. janvāra jaunas valstu, reģionu un vietējas nozīmes publiskās ēkas un šādas esošas ēkas, kurās veic kapitālremontu, šīs direktīvas nozīmē noderētu par paraugu. Dalībvalstis cita starpā var īstenot šo pienākumu, nosakot, ka trešās personas var izmantot publisko vai jaukto publisko un privāto ēku jumtus atjaunojamo energoresursu enerģiju ražojošu iekārtu uzstādīšanai.

7. Būvniecības noteikumos un būvnormatīvos dalībvalstis veicina tādu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu un aprīkojuma izmantošanu, kas izmanto atjaunojamo energoresursu enerģiju un kas ievērojami samazina energopatēriņu. Dalībvalstis izmanto energomarķējumu, ekomarķējumu vai citus attiecīgus sertifikātus vai standartus, ko izstrādā attiecīgas valsts vai Savienības līmenī, ja tādi ir, lai rosinātu izmantot šādas sistēmas un aprīkojumu.

8. Dalībvalstis novērtē savu atjaunojamo energoresursu potenciālu un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantojumu siltumapgādē un aukstumapgādē. Šo novērtējumu iekļauj otrajā visaptverošajā izvērtējumā, kas saskaņā Direktīvas 2012/27/ES 14. panta 1. punktu pirmoreiz jāiesniedz līdz 2020. gada 31. decembrim, un vēlākajos visaptverošo izvērtējumu atjauninājumos.

9. Dalībvalstis likvidē administratīvos šķēršļus korporatīviem ilgtermiņa elektroenerģijas pirkuma līgumiem, ar kuriem tiek finansēti atjaunojamie energoresursi un veicināta to ieviešanās.

16. pants

Atļauju piešķiršanas procesa organizācija un ilgums

1. Dalībvalstis līdz 2021. gada 1. janvārim izveido **vai izraugās vienu vai vairākus []** kontaktpunktus, **[] kas pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma sniedz norādījumus visa administratīvā atļauju pieprasīšanas un piešķiršanas procesa laikā []. [] Visa administratīvā procesa laikā pieteikuma iesniedzējs sazinās tikai ar vienu kontaktpunktu. Atļauju piešķiršanas process aptver attiecīgās administratīvās atļaujas būvēt un ekspluatēt atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas stacijas un aktīvus, kas ir vajadzīgi, lai tos [] pieslēgtu tīklam, kā arī energoatjaunināšanas pieteikumus. Atļauju piešķiršanas process ietver visas procedūras, sākot no apstiprinājuma par pieteikuma saņemšanu līdz procedūras rezultātu nosūtīšanai, kā minēts šā panta 2. punktā.**

2. [] Kontaktpunkts pieteikuma iesniedzējam pārredzami palīdz iziet pieteikšanās procesu, tam sniedz visu vajadzīgo informāciju [] un vajadzības gadījumā iesaista citas **administratīvās** iestādes [].

3. [] Kontaktpunkts [] **dara pieejamu [] procedūru rokasgrāmatu atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas projektu izstrādātājiem, kurā skaidri aplūkoti arī [] nelieli projekti un atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāju projekti.**

4. Šā panta 1. punktā minētais atļauju piešķiršanas process nepārsniedz trīs gadus []. **Tomēr trīs gadu laikposmu var pagarināt, ja pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis visu informāciju, kas nepieciešama, lai attiecīgā iestāde varētu izvērtēt pieteikumu, vai kad rūpīgai lēmuma pieņemšanai ir vajadzīgs vairāk laika. Šo laikposmu [] var arī pagarināt, attiecīgajai atļauju izsniedzošajai iestādei un pieteikuma iesniedzējam abpusēji vienojoties.** Šis laikposms neskar pārsūdzību tiesā, tiesiskās aizsardzības līdzekļus un citas tiesas procedūras, un to var pagarināt maksimums par laikposmu, kas atbilst šādu procedūru ilgumam.

5. Neskarot piemērojamos pienākumus vides jomā, kā arī pienākumus attiecībā uz ēku **plānošanu un drošību**, dalībvalstis atvieglo esošu atjaunojamo energoresursu enerģijas staciju energoatjaunināšanu, *inter alia* nodrošinot vienkāršotu un ātru atļauju piešķiršanas procesu, **kura ilgums nepārsniedz trīs gadus. [] Šo termiņu var pagarināt, attiecīgajai atļauju izsniedzošajai iestādei un pieteikuma iesniedzējam abpusēji vienojoties, vai kad rūpīgai lēmuma pieņemšanai ir vajadzīgs vairāk laika.**

17. pants

Vienkāršas procedūras paziņošanai par tīkla pieslēgumu

1. [] Dalībvalstis izstrādā vienkāršu paziņošanas procedūru, saskaņā ar kuru iekārtas vai atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāju agregētās ražošanas vienības un demonstrējumprojekti, kuru elektroenerģijas ražošanas jauda **trīsfāžu pieslēgumam (3,6 kW uz fāzi) ir vienāda ar 10,8 kW** vai mazāka par to [], tiek pieslēgti tīklam pēc **paziņojuma** sniegšanas sadales sistēmas operatoram, **izņemot, ja nav ievērotas tīkla drošības vai tehniskās prasības.**

Sadales sistēmas operators viena mēneša laikā pēc paziņojuma sniegšanas var nolemt atteikt tīkla pieslēgumu vai ierosināt alternatīvu tīkla pieslēguma punktu, pamatojoties uz drošības apsvērumiem vai sistēmas komponentu tehnisko nesaderību. Sadales sistēmas operatora labvēlīga lēmuma gadījumā vai ja viena mēneša laikā pēc paziņojuma sniegšanas sadales sistēmas operators nav pieņēmis lēmumu, iekārtu vai agregēto ražošanas vienību var pieslēgt tīklam, ja vien ir samaksātas pieslēguma maksas vai maksājumi, ja tādi ir.

Dalībvalstis var atļaut vienkāršas paziņošanas procedūras iekārtām vai agregētām ražošanas vienībām, kuru elektroenerģijas ražošanas jauda ir lielāka, nekā paredzēts 1. punktā, ar noteikumu, ka tiek saglabāta tīkla stabilitāte, uzticamība un drošība.

[]

18. pants

Informācija un mācības

1. Dalībvalstis nodrošina, ka informāciju par atbalsta pasākumiem dara pieejamu visiem attiecīgajiem aktoriem, piemēram, patērētājiem, celtniekiem, uzstādītājiem, arhitektiem un piegādātājiem, kas nodarbojas ar siltumapgādes, aukstumapgādes un elektroenerģijas aprīkojumu un sistēmām un transportlīdzekļiem, kas var izmantot atjaunojamo energoresursu enerģiju.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka informāciju par atjaunojamo energoresursu siltumapgādes, aukstumapgādes un elektroenerģijas izmantošanai paredzētā aprīkojuma un sistēmu sniegtajiem neto ieguvumiem, izmaksefektivitāti un energoefektivitāti dara pieejamu aprīkojuma vai sistēmas piegādātājs vai attiecīgās valsts kompetentās iestādes.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka mazu biomasas katlu un krāšņu, saules fotoelementu un siltumenerģijas sistēmu, sekli izvietotu ģeotermālās enerģijas sistēmu un siltumsūkņu uzstādītājiem ir pieejamas sertificēšanas shēmas vai līdzvērtīgas kvalifikācijas shēmas. Šajās shēmās var ņemt vērā attiecīgas esošas shēmas un struktūras, un to pamatā ir IV pielikumā noteiktie kritēriji. Katra dalībvalsts atzīst sertifikāciju, ko saskaņā ar minētajiem kritērijiem ir piešķirušas citas dalībvalstis.
4. Dalībvalstis dara publiski pieejamu informāciju par 3. punktā minētajām sertificēšanas shēmām vai līdzvērtīgām kvalifikācijas shēmām. Dalībvalstis var arī darīt publiski pieejamu to uzstādītāju sarakstu, kas ir kvalificēti vai sertificēti saskaņā ar 3. punktā paredzētajiem noteikumiem.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem attiecīgajiem aktoriem, jo īpaši plānotājiem un arhitektiem, ir darīti pieejami norādījumi, lai tie varētu pienācīgi apsvērt, kāda būtu optimālā atjaunojamo energoresursu, īpaši efektīvu tehnoloģiju un centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes kombinācija, plānojot, projektējot, būvējot un atjaunojot rūpnieciskās, komerciālās vai dzīvojamās zonas.
6. Dalībvalstis ar vietējo un reģionālo iestāžu līdzdalību izstrādā piemērotas informācijas, izpratnes veidošanas, norādījumu un/vai mācību programmas, lai informētu iedzīvotājus par ieguvumiem un praktiskiem aspektiem, kas saistīti ar atjaunojamo energoresursu enerģijas attīstību un izmantošanu.

Atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas, siltumapgādei un aukstumapgādei izmantotās enerģijas izcelsmes apliecinājumi

1. Lai galalietotājiem pierādītu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas daļu vai daudzumu enerģijas piegādātāja energoresursu struktūrā un enerģijā, kas patērētājiem piegādāta saskaņā ar līgumiem, kuros ietverta atsauce uz atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu, dalībvalstis nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas [] **elektroenerģijas un gāzes** izcelsmi šīs direktīvas nozīmē var apliecināt pēc objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.
 2. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka izcelsmes apliecinājumu izsniedz, atbildot uz pieprasījumu, ko iesniedzis ražotājs, kurš ražo [] **elektroenerģiju un gāzi** no atjaunojamajiem energoresursiem, **izņemot, ja izcelsmes apliecinājuma tirgus vērtības uzskaites nolūkos dalībvalstis nolemj to neizsniegt ražotājam, kas saņem finansiālu atbalstu no atbalsta shēmas.** Dalībvalstis var vienoties par izcelsmes apliecinājumu izsniegšanu par **siltumapgādi un aukstumapgādi, ko nodrošina, izmantojot atjaunojamus energoresursus, kā arī par elektroenerģiju, gāzi vai siltumapgādi un aukstumapgādi, ko nodrošina, izmantojot neatjaunojamus energoresursus.** Attiecībā uz izcelsmes apliecinājumu izdošanu var noteikt minimālās jaudas ierobežojumu. Izcelsmes apliecinājumu izdod par standartapjomu – 1 MWh. Par katru saražotās enerģijas vienību izsniedz ne vairāk kā vienu izcelsmes apliecinājumu.
- Dalībvalstis nodrošina, ka vienu un to pašu no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtu enerģijas vienību uzskaita tikai vienu reizi.

Dalībvalstis nodrošina, ka, [] ja [] ražotājs [] saņem finansiālu atbalstu no atbalsta shēmas par [] atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzumu, **attiecīgajā atbalsta shēmā pienācīgi ņem vērā izcelsmes apliecinājuma tirgus vērtību tam pašam daudzumam. Lai ņemtu vērā izcelsmes apliecinājuma tirgus vērtību, dalībvalstis var *inter alia* nolemt izsniegt ražotājam izcelsmes apliecinājumu vai nekavējoties to atcelt vai izsniegt šādus izcelsmes apliecinājumus un pārvest tos uz tirgu, izsolot tos. Ieņēmumus no izsolēm izmanto atjaunojamo energoresursu atbalsta izmaksu segšanai.**

Izcelsmes apliecinājums neietekmē to, kā dalībvalsts izpilda 3. pantu. Izcelsmes apliecinājumu nodošana citiem, vienalga, atsevišķi vai līdz ar fizisku enerģijas pārsūtīšanu, nekādi neiespaido dalībvalstu lēmumu izmantot statistiskus pārvedumus, kopprojektus vai kopīgas atbalsta shēmas mērķrādītāju sasniegšanā vai atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņa aprēķinos saskaņā ar 7. pantu.

3. Šā panta 1. punkta nolūkos izcelsmes apliecinājumi ir [] derīgi **divpadsmit mēnešus pēc attiecīgās enerģijas vienības saražošanas**. Dalībvalstis nodrošina, ka visi neatceltie izcelsmes apliecinājumi [] zaudē spēku. Spēku zaudējušos izcelsmes apliecinājumus dalībvalstis ietver atlikušās energoresursu struktūras aprēķinā.

4. Šā panta 8. un 13. punktā minētās informēšanas nolūkos dalībvalstis nodrošina, ka energouzņēmumi izcelsmes apliecinājumus atceļ **derīguma termiņā** [].

5. Dalībvalstis vai izraudzītās kompetentās iestādes pārrauga izcelsmes apliecinājumu izsniegšanu, nodošanu un atcelšanu. Izraudzīto kompetento iestāžu atbildība ģeogrāfiski nepārklājas, un tās ir neatkarīgas no ražošanas, tirdzniecības un piegādes darbībām.

6. Dalībvalstis vai izraudzītās kompetentās iestādes ievieš tādus mehānismus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājumus izsniedz, nodod un atceļ elektroniskā veidā un tie ir precīzi, ticami un aizsargāti pret krāpšanu. []

7. Izcelsmes apliecinājumā obligāti precizē:

a) energoresursu, no kura enerģija iegūta, un ražošanas sākuma un beigu datumus;

b) to, vai tas attiecas uz:

i) elektroenerģiju; vai

ii) gāzi, vai

iii) siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantoto enerģiju;

c) enerģijas ražošanas iekārtas identifikāciju, atrašanās vietu, veidu un jaudu;

d) to, vai attiecībā uz iekārtu ir piešķirts atbalsts investīcijām, un to, vai par attiecīgo enerģijas vienību ir piešķirts jebkāds cits atbalsts no kādas valsts atbalsta shēmas, un atbalsta shēmas tipu;

e) datums, kad ir sāкта iekārtas ekspluatācija; un

f) izdošanas datumu un valsti, kā arī unikālo identifikācijas numuru.

Tādu iekārtu izcelsmes apliecinājumos, **kuru jauda ir mazāka par 50 kw**, var norādīt vienkāršotu informāciju.

8. Ja elektroenerģijas piegādātājam jāpierāda atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvars vai daudzums savā energoresursu struktūrā Direktīvas 2009/72/EK 3. panta nolūkos, tas [] **var** to darīt, izmantojot izcelsmes apliecinājumus. **Ja dalībvalstis ir ieviesušas izcelsmes apliecinājumus citiem enerģijas veidiem, piegādātāji informēšanas nolūkos vienmēr izmanto tādus pašus izcelsmes apliecinājumus, kādi tiek izmantoti piegādātājai enerģijai.** Tāpat par liecību, ka izpildīta prasība pierādīt augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražoto elektroenerģijas daudzumu, **var** izmantot saskaņā ar Direktīvas 2012/27/EK [] 14. panta 10. punktu izdotos izcelsmes apliecinājumus. **Šā panta 2. punkta nolūkos, ja elektroenerģiju ražo augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā, izmantojot atjaunojamos energoresursus, var izsniegt tikai vienu izcelsmes apliecinājumu, kurā norāda abus rādītājus.** []

9. Dalībvalstis atzīst citu dalībvalstu izsniegtos izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar šo direktīvu vienīgi kā 1. punktā un 7. punkta a) līdz f) apakšpunktā minēto elementu pierādījumu. Dalībvalsts var atteikties izcelsmes apliecinājumu atzīt vienīgi tad, ja tai ir pamatotas šaubas par to, cik tas ir precīzs, ticams vai īsts. Atteikumu un tā pamatojumu dalībvalsts dara zināmu Komisijai.

10. Ja Komisija uzskata, ka izcelsmes apliecinājuma neatzīšana ir nepamatota, Komisija var pieņemt lēmumu, ar kuru attiecīgajai dalībvalstij pieprasa atzīt attiecīgo izcelsmes apliecinājumu.

11. Dalībvalstis neatzīst trešās valsts izdotos izcelsmes apliecinājumus, ja vien Komisija ar šo trešo valsti nav parakstījusi nolīgumu par to, ka tās savstarpēji atzīst Savienībā izdotos izcelsmes apliecinājumus un izcelsmes apliecinājumus, kas izdoti saderīgās attiecīgās valsts izcelsmes apliecinājumu sistēmās, tieša enerģijas importa vai eksporta gadījumā. Komisija ir pilnvarota šo nolīgumu izpildes panākšanai pieņemt [] **īstenošanas** aktus saskaņā ar **31.** pantu.

12. Dalībvalsts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem var ieviest objektīvus, pārredzamus un nediskriminējošus kritērijus, kā lietot izcelsmes apliecinājumus, izpildot pienākumus, kas noteikti Direktīvas 2009/72/EK 3. panta 9. punktā.

[]

20. pants

Pieklūve tīkliem un to ekspluatācija

1. Vajadzības gadījumā dalībvalstis izvērtē nepieciešamību paplašināt pašreizējo gāzes tīklu infrastruktūru, lai atvieglinātu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas gāzes integrāciju.
2. Vajadzības gadījumā dalībvalstis prasa pārvades sistēmu operatoriem un sadales sistēmu operatoriem savā teritorijā publicēt tehniskus noteikumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/55/EK²⁷ 6. pantu, jo īpaši par tīkla pieslēguma noteikumiem, kas ietver gāzes kvalitātei, gāzes odorēšanai un gāzes spiedienam izvirzītās prasības. Dalībvalstis arī prasa pārvades un sadales sistēmu operatoriem publicēt pieslēguma tarifus, pieslēdzot atjaunojamās gāzes avotus, pamatojoties uz pārskatāmiem un nediskriminējošiem kritērijiem.
3. Pamatojoties uz integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar regulas [par pārvaldību] I pielikumu ietverto novērtējumu par nepieciešamību būvēt jaunu infrastruktūru centralizētajai siltumapgādei un aukstumapgādei no atjaunojamajiem energoresursiem nolūkā sasniegt šīs direktīvas 3. panta 1. punktā minēto Savienības mērķrādītāju, dalībvalstis vajadzības gadījumā veic pasākumus ar mērķi izveidot centralizētu siltumapgādes infrastruktūru, lai varētu veikt siltumapgādi un aukstumapgādi, izmantojot biomasas, saules enerģijas un [] **apkārtējās vides enerģijas ietaises un atlikumsiltumu vai atlikumaukstumu.**

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu (OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.).

21. pants

Atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāji

1. Dalībvalstis nodrošina, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāji []:

a) ir tiesīgi: [] **ražot atjaunojamo energoresursu enerģiju, tostarp savam pašpatēriņam [];**
uzkrāt un pārdot, tostarp slēdzot elektroenerģijas pirkuma līgumus **un izmantojot agregatorus un elektroenerģijas piegādātājus**, atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pārprodukciju, un tiem netiek piemērotas nesamērīgas procedūras un [] **tīkla maksas, kas neatspoguļo izmaksas,**
nodrošinot, ka tie adekvāti un līdzsvaroti sniedz ieguldījumu vispārējā izmaksu dalīšanas sistēmā [] ²⁸;

b) saglabā savas patērētāju tiesības **un pienākumus**;

c) netiek uzskatīti par [] **elektroenerģijas** piegādātājiem saskaņā ar **Direktīvu [MDI direktīva]** [] attiecībā uz [] atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, ko tie **ir saražojuši un patērējuši paši** []; un

par tīklā nodoto pašražoto atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju **var [] attiecīgi** saņemt atlīdzību, kas [] **atspoguļo** tīklā nodotās elektroenerģijas tirgus vērtību **un attiecīgās atbalsta shēmas, ja tādas ir ieviestas, un**

e) **pret tiem tiek ievērota nediskriminējoša attieksme attiecībā uz to darbībām, tiesībām un pienākumiem kā attiecīgi galalietotājiem, ražotājiem, piegādātājiem vai citiem tirgus dalībniekiem.**

[]

²⁸ Piezīme: sk. pievienoto tekstu 53. apsvērumā par maksu samērīgumu un priekšlikuma Elektroenerģijas regulai 16. pantu par tīkla tarifiem (bez izmaiņām).

2. Dalībvalstis nodrošina, ka atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētājiem, kuri dzīvo vienā daudzdzīvokļu namā vai atrodas vienā komerciālā vai koplietojuma pakalpojumu vietā, vai lieto vienu slēgtu sadales sistēmu, ir atļauts, **neskarot piemērojamās tīkla izmaksas un citas [] piemērojamās attiecīgās maksas, nodevas un nodokļus, savstarpēji vienoties par tādas atjaunojamo energoresursu enerģijas koplietošanu, kas tiek saražota uz vietas(-ās). [] Dalībvalstīm to tiesību aktos var būt dažādi reglamentējoši noteikumi attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētājiem, kas rīkojas individuāli un kopīgi.**
3. Atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatērētāja iekārtas uzstādīšanu, ekspluatāciju, tostarp uzskaiti, un uzturēšanu var pārvaldīt trešā persona.

22. pants

Atjaunojamo energoresursu energokopienas

1. Dalībvalstis paredz **atjaunojamo energoresursu energokopienām labvēlīgu tiesisko regulējumu, nodrošinot, ka:**
- a) **atjaunojamo energoresursu energokopienas ir tiesīgas ražot, patērēt, uzkrāt un pārdot atjaunojamo energoresursu enerģiju;**
 - b) **to kapitāldaļu turētāji vai biedri ir fiziskas personas, vietējās iestādes, tostarp pašvaldības, vai MVU;**
 - c) **dalība atjaunojamo energoresursu energokopienā ir brīvprātīga;**
 - d) **to kapitāldaļu turētājiem vai biedriem ir atļauts atstāt atjaunojamo energoresursu energokopienu;**

- e) atjaunojamo energoresursu energokopienām, kas piegādā enerģiju, sniedz apvienošanas vai citus komerciālus energopakalpojumus, piemēro noteikumus, kas attiecas uz šādām darbībām;
 - f) atjaunojamo energoresursu energokopienas ir tiesīgas, ievērojot šā panta noteikumus un saglabājot kopienas biedru kā patērētāju tiesības un pienākumus, vienoties par atjaunojamo energoresursu enerģijas, ko saražo kopienai piederošas ražošanas vienības, koplietošanu kopienā;
 - g) attiecīgais sadales sistēmas operators sadarbojas ar atjaunojamo energoresursu energokopienām, lai atvieglotu enerģijas pārvadi atjaunojamo energoresursu energokopienā, kas nedrīkst ietekmēt atjaunojamo energoresursu energokopienai vai to biedru pienākumus, kādi tiem varētu būt kā balansatbildīgajām pusēm, un jo īpaši to finansiālo atbildību par nelīdzsvarotību, ko tie rada sistēmā;
 - h) atjaunojamo energoresursu energokopienām piemēro taisnīgas, samērīgas un pārredzamas procedūras, tostarp reģistrāciju un licencēšanu, un izmaksas atspoguļojošas tīkla maksas, kā arī attiecīgās nodevas un nodokļus, nodrošinot, ka tās adekvāti un līdzsvaroti sniedz ieguldījumu vispārējā izmaksu dalīšanas sistēmā;
 - i) atjaunojamo energoresursu energokopienām ir atļauts bez diskriminācijas piekļūt visiem enerģijas tirgiem vai nu tieši, vai ar apvienošanas palīdzību;
 - j) pret atjaunojamo energoresursu energokopienām tiek ievērota nediskriminējoša attieksme attiecībā uz to darbībām un to tiesībām un pienākumiem kā galalietotājiem, ražotājiem, piegādātājiem, pārvades sistēmu operatoriem vai kā citiem tirgus dalībniekiem.
2. Dalībvalstis atjaunojamo energoresursu energokopienām labvēlīgajā tiesiskajā regulējumā, kas minēts 1. punktā, var paredzēt, ka atjaunojamo energoresursu energokopienas ir atvērtas pārrobežu dalībai.
3. Neskarot valsts atbalsta noteikumus, dalībvalstis, izstrādājot atbalsta shēmas, ņem vērā atjaunojamo energoresursu energokopienai specifiku, lai dotu tām iespēju kā vienlīdzīgām dalībniecēm konkurēt ar citiem ražotājiem par atbalstu.

23. pants

Atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāka izmantošana siltumapgādes un aukstumapgādes iekārtās

1. Lai veicinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāku izmantošanu siltumapgādes un aukstumapgādes sektorā, katra dalībvalsts tiecas [] palielināt siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātās atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru, **izmantojot indikatīvu 1 procentpunktu (pp) kā gada vidējo vērtību, kas aprēķināta 2021. – 2025. gada un 2026. – 2030. gada periodiem**²⁹ [], sākot no 2020. gadā sasniegtā līmeņa, [], izsakot to kā nacionālo īpatsvaru enerģijas galapatēriņā un aprēķinot saskaņā ar 7. pantā noteikto metodiku, **neskarot turpmāk minēto šā punkta ceturto daļu.**

Dalībvalstis var arī nolemt ņemt vērā atlikumsiltuma vai atlikumaukstuma devumu, lai vēl vairāk stimulētu efektivitāti savās sistēmās.

Dalībvalstis, kurām atjaunojamo energoresursu īpatsvars siltumapgādē un aukstumapgādē pārsniedz 50 %, var uzskatīt, ka jebkurš šāds īpatsvars atbilst šā punkta pirmajā daļā minētajam ikgadējam palielinājumam.

[]

Dalībvalstis var ņemt vērā izmaksu efektivitāti, kad tās lemj par pasākumiem nolūkā izmantot atjaunojamus energoresursus siltumapgādē un aukstumapgādē, atspoguļojot strukturālus šķēršļus, ko rada lielā daļa dabasgāzes, aukstumapgādes un izkliedētas apdzīvotības struktūra ar zemu iedzīvotāju blīvumu. Ja šie pasākumi radītu zemāka līmeņa vidējo ikgadējo palielinājumu, kā minēts šā punkta pirmajā vai otrajā daļā, dalībvalstis savos valsts enerģētikas un klimata plānos sniedz pamatojumu ar atsauci uz izvērtējumu, kas veikts saskaņā ar 15. panta 8. punktu.

2. Dalībvalstis, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, var izstrādāt un publicēt sarakstu, kurā norādīti pasākumi un īstenojošās struktūras, piemēram, kurināmā piegādātāji, **publiskā sektora vai profesionālās struktūras**, kas veicina 1. punktā noteikto palielinājumu.

²⁹ **Piezīme: Lai nodrošinātu labu H&C attīstības tempu, gada vidējo vērtību aprēķinātu atsevišķi par diviem periodiem.**

3. Šā panta 1. punktā noteikto palielinājumu var īstenot, *inter alia* izmantojot vienu vai vairākas turpmāk norādītās iespējas:

- a) atjaunojamo energoresursu enerģijas fiziska iekļaušana siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātajā enerģijā un enerģijas ražošanai izmantotajā kurināmajā;
- b) tieši ietekmes mazināšanas pasākumi, piemēram, augstas efektivitātes sistēmu uzstādīšana ēkās nolūkā nodrošināt siltumapgādi un aukstumapgādi no atjaunojamajiem energoresursiem vai atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošana industriālās siltumapgādes un aukstumapgādes procesos;
- c) netieši ietekmes mazināšanas pasākumi, uz kuriem attiecas tirgojami sertifikāti, kas apliecina pienākuma izpildi, atbalstot netiešus ietekmes mazināšanas pasākumus, kurus veic cits uzņēmējs, piemēram, neatkarīgs atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas uzstādītājs vai energopakalpojumu uzņēmums, kas sniedz atjaunojamo energoresursu iekārtu uzstādīšanas pakalpojumus;
- d) citi politikas pasākumi, tostarp fiskālie pasākumi vai citi finansiāli stimuli.**

4. Šā panta 2. punktā minēto pasākumu īstenošanai un uzraudzībai dalībvalstis var izmantot struktūras, kas izveidotas saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. pantā noteiktajām nacionālajām energoefektivitātes pienākuma shēmām.

5. Ja [] struktūras **tiekl** izraudzītas saskaņā ar 2. punktu, **dalībvalstis** nodrošina, ka to devums ir izmērāms un verificējams **un ka izraudzītās struktūras** [] katru gadu [] ziņo par:

- a) siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātās enerģijas kopējo daudzumu;
- b) siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātās atjaunojamo energoresursu enerģijas kopējo daudzumu;
- c) atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātās enerģijas kopējā daudzumā; un
- d) atjaunojamo energoresursu veidu.

[]

24. pants

Centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde

1. Dalībvalstis nodrošina, ka [] galalietotājiem [] **tiekl sniegta** informācija par [] energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru to **centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes** sistēmās **viegli piekļūstamā veidā, tādā kā nodrošinātāju tīmekļa vietnes vai rēķini saskaņā ar [grozījumu Direktīvas 2012/27/ES, COM(2016) 761] VIIa pielikuma 3. punkta b) apakšpunktu.**

2. Dalībvalstis nosaka pasākumus **un nosacījumus**, kas vajadzīgi, lai tādu centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmu lietotājiem, kuras nav "efektīva centralizētā siltumapgāde un dzesēšana" Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 41. punkta nozīmē, ļautu:

[] **izbeigt savu līgumu**, lai tie paši ražotu siltumu vai aukstumu no atjaunojamajiem energoresursiem [];

Līguma izbeigšanai [] var piemērot nosacījumu par kompensāciju par izmaksām, ko tieši izraisījusi atslēgšanās un par to aktīvu neamortizēto daļu, kuri ir vajadzīgi, lai minētajam lietotājam nodrošinātu siltumu un aukstumu.

3. Dalībvalstis var ierobežot lietotāju [] tiesības izbeigt savu līgumu [], attiecinot tās tikai uz tiem lietotājiem, kuri var pierādīt, ka iecerētais alternatīvais siltumapgādes vai aukstumapgādes risinājums nodrošina ievērojami labāku energoefektivitāti. Alternatīvā apgādes risinājuma efektivitātes novērtējums var būt balstīts uz Direktīvā 2010/31/ES definēto energoefektivitātes sertifikātu.

4. Dalībvalstis nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas veicina 23. panta 1. punktā minēto palielinājumu, īstenojot vismaz vienu no divām šādām iespējām:

a) censties katru gadu palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma avotu īpatsvaru centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē vismaz par 1 procentpunktu (pp), sākot no 2020. gadā sasniegtā līmeņa, kas izteikts kā īpatsvars centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē izmantotās enerģijas galapatēriņā, šajā nolūkā īstenojot pasākumus, kuri var izraisīt šo ikgadējo palielinājumu gados, kad ir normāli klimatiskie apstākļi.

Dalībvalstis, kurām atjaunojamo energoresursu un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma īpatsvars centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē pārsniedz 60 %, var uzskatīt, ka jebkurš šāds īpatsvars atbilst pirmajā daļā minētajam ikgadējam palielinājumam.

Dalībvalstis nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai to nacionālajos enerģētikas un klimata plānos īstenotu palielinājumu, kas izklāstīts 4. punkta a) apakšpunktā;

b) nodrošināt, lai centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmu operatoriem būtu pienākums pieslēgt tīklam atjaunojamo energoresursu enerģijas un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma piegādātājus vai būtu pienākums piedāvāt trešās personas piegādātāju pieslēgumu tīklam un iegādāties no tiem siltumu un aukstumu, kas saražots no atjaunojamajiem energoresursiem, un atlikumsiltumu un atlikumaukstumu, kad tiem nepieciešams:

i) apmierināt jaunu lietotāju pieprasījumus un reaģēt uz klientu pieprasījumiem, kas iesniegti saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu;

ii) aizstāt esošās siltuma un aukstuma ražošanas jaudas; un

iii) paplašināt esošās siltuma un aukstuma ražošanas jaudas.

5. [] Ja ir īstenota 4. punkta b) apakšpunktā minētā iespēja, centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas operators var atteikties pieslēgt tīklam trešās personas piegādātājus un iegādāties no tiem siltumu vai aukstumu [], ja:

a) citu atlikumsiltuma vai atlikumaukstuma vai siltuma vai aukstuma no atjaunojamajiem energoresursiem, vai augstas efektivitātes koģenerācijā ražota siltuma vai aukstuma piegāžu dēļ sistēmai trūkst vajadzīgās jaudas;

b) siltums vai aukstums, ko piegādā trešā persona neatbilst tehniskajiem parametriem, kas vajadzīgi, lai pieslēgtu tīklam un nodrošinātu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas uzticamu un drošu darbību; vai

c) tas var pierādīt, ka kopējās izmaksas par siltuma vai aukstuma piegādi galapatērētājiem palielinātos salīdzinājumā ar situāciju bez siltuma vai aukstuma piegādes, ko sniegtu sistēmai pievienota trešā persona.

Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad [] centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas operators [] atsakās pieslēgt siltuma vai aukstuma piegādātāju tīklam [], operators saskaņā ar 9. punktu sniedz kompetentajai iestādei informāciju par atteikuma iemesliem, kā arī par nosacījumiem un pasākumiem, kas sistēmā [] būtu jāveic, lai nodrošinātu pieslēgumu.

6. Ja ir īstenota 4. punkta b) apakšpunktā minētā iespēja, dalībvalstis var atbrīvot no 4. punkta b) apakšpunkta piemērošanas:

a) centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas, kas kvalificējamās kā "efektīva centralizētā siltumapgāde un dzesēšana" Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 41. punkta nozīmē;

b) esošās centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas, kas līdz 2025. gadam kļūst efektīvas Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 41. punkta nozīmē, pamatojoties uz plānu, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde;

c) centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas ar kopējo nominālo ievadīto siltumjaudu zem 20 MW [].

7. Tiesības **izbeigt savu līgumu** [] [] var izmantot atsevišķi lietotāji, lietotāju veidoti kopuzņēmumi vai personas, kas rīkojas lietotāju vārdā. Daudzdzīvokļu namos šādi **izbeigt savu līgumu** [] var tikai visa ēka kopā **saskaņā ar piemērojamo likumu par mājokļiem**.

8. Dalībvalstis prasa elektroenerģijas sadales sistēmu operatoriem vismaz **reizi četros gados** [] sadarbībā ar centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmu operatoriem to attiecīgajā reģionā izvērtēt centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmu potenciālu nodrošināt balansēšanu un citus sistēmas pakalpojumus, tostarp pieprasījumu reakciju un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pārprodukcijas uzkrāšanu, kā arī izvērtēt, vai apzinātā potenciāla izmantošana nodrošinātu lielāku resursefektivitāti un izmaksefektivitāti nekā alternatīvi risinājumi.

9. Dalībvalstis [] nodrošina to, lai patērētāju tiesības un centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ekspluatācijas noteikumi saskaņā ar šo pantu tiktu precīzi definēti un īstenoti.

10. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot šā panta 2.–9. punktu, ja:

a) [šīs direktīvas spēkā stāšanās dienā] to centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes īpatsvars ir mazāks par 2% no siltumapgādei un aukstumapgādei izmantotās enerģijas kopējā patēriņa; vai

- b) ja tās palielina šā punkta a) apakšpunktā minēto īpatsvaru virs 2 %, izstrādājot jaunas efektīvas centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas, kā minēts Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 41. punktā, pamatojoties uz to integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem vai novērtējumu, kas minēts 15. panta 8. punktā; vai
- c) šā panta 6. punktā minēto sistēmu īpatsvars pārsniedz 90 % no kopējā centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes pārdošanas apjoma dalībvalstī.

25. pants

Atjaunojamo energoresursu enerģijas plašāka izmantošana transporta sektorā

1. [] Lai atjaunojamo energoresursu enerģiju plašāk izmantotu transporta nozarē, katra dalībvalsts [] degvielas piegādātājiem nosaka pienākumu nodrošināt, lai atjaunojamo energoresursu enerģijas, ko piegādā galapatēriņam transporta nozarē, īpatsvars līdz 2030. gadam būtu vismaz 14 %, ievērojot indikatīvo līkni, ko noteikusi dalībvalsts un kas aprēķināta saskaņā ar šajā pantā izklāstīto metodiku. Dalībvalstis var nolemt iekļaut šādu minimālo īpatsvaru arī devumā, ko nodrošina reciklēti oglekļa kurināmie/degvielas. Nosakot šo pienākumu, dalībvalstis var atbrīvot vai nodalīt dažādus degvielas piegādātājus un energonesējus, nodrošinot, lai tiktu ņemti vērā dažādi termiņi un tehnoloģiju izmaksas.

[] Šajā kopējā īpatsvarā [] biodegvielas un biogāzes, ko ražo no IX pielikuma A daļā uzskaitītajām sākvielām, devums ir 1 % 2025. gadā un [] [], palielinoties vismaz līdz [] 3 % līdz 2030. gadam [].

Šajā kopējā īpatsvarā atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas devums, ko piegādā autotransporta līdzekļiem, tiek uzskatīts par 5 reizes lielāku par tā enerģijas saturu.

Nosakot pienākumu saskaņā ar pirmo un otro daļu, lai nodrošinātu šajās daļās noteiktā īpatsvara sasniegšanu, dalībvalstis to var darīt, *inter alia* nosakot atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas pienākumus vai citus pasākumus, kas vērsti uz apjomu, enerģijas saturu vai siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, ja tiek pierādīts, ka pirmajā un otrajā daļā noteiktais īpatsvars ir sasniegts.

Lai pierādītu, ka pirmajā un otrajā daļā paredzētais pienākums ir izpildīts, [] dalībvalstis var uzskatīt, ka biodegvielas un biogāzes, ko ražo no IX pielikumā uzskaitītajām sākvielām, devums ir divas reizes lielāks par to enerģijas saturu.

Siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums, ko nodrošina nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidro un gāzveida transporta degvielu un reciklēto oglekļa kurināmo/degvielas izmantošana, 2021. gada 1. janvārī ir vismaz 70 %.

Aprēķinot dalībvalsts atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņu, kas noteikts 7. pantā, un īpatsvaru, kas noteikts šā panta pirmajā daļā, katra dalībvalsts nodrošina, lai atjaunojamo energoresursu degvielas, ko ražo no pārtikas vai dzīvnieku barības kultūraugiem, īpatsvars nepārsniegtu 7 % no enerģijas patēriņa autotransportā un dzelzceļa transportā. [] Dalībvalstis var noteikt zemāku robežvērtību un 26. panta 1. punkta nolūkos var nošķirt dažādu veidu biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas degvielas, kas saražotas no pārtikas un dzīvnieku barības kultūraugiem, pamatojoties uz VIII pielikumā izklāstītajām kategorijām, piemēram, nosakot zemāku robežvērtību tam devumam, ko nodrošina pārtikas vai dzīvnieku barības kultūraugu biodegvielas, ko saražo no eļļas kultūraugiem, ņemot vērā netiešās zemes izmantošanas maiņas ietekmi. Ja kāda dalībvalsts nolemj ierobežot biodegvielu, kas saražotas no pārtikas un dzīvnieku barības kultūraugiem, devumu līdz īpatsvaram, kas ir mazāks par 7 %, minētā dalībvalsts var attiecīgi samazināt kopējo īpatsvaru, kas minēts [...] šā punkta pirmajā daļā.

[] Pirmajā un otrajā [] daļā minētā īpatsvara aprēķiniem piemēro šādus noteikumus:

- a) lai aprēķinātu saucēju, kas ir patēriņam vai izmantošanai tirgū piegādāto autotransporta un dzelzceļa transporta degvielu enerģijas saturs, ņem vērā benzīnu, dīzeļdegvielu, dabasgāzi, biodegvielas, biogāzi, [] nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas [] un elektroenerģiju, ko piegādā autotransportam un dzelzceļa transportam;

- b) lai aprēķinātu skaitītāju, **kas ir pirmās daļas nolūkos transportā patērētās atjaunojamo energoresursu enerģijas daudzums**, ņem vērā **jebkādas** visiem transporta sektoriem piegādātas **enerģijas no atjaunojamajiem energoresursiem** [] un autotransportam un **dzelzceļa transportam** piegādātas atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas enerģijas saturu. **Reciklētus oglekļa kurināmos/degvielas ņem vērā, ja dalībvalsts nolemj to darīt.**

Lai aprēķinātu skaitītāju, **dalībvalstis var ierobežot** to biodegvielu un biogāzes devumu, ko ražo no IX pielikuma B daļā uzskaitītajām sākvielām, [] **ņemot vērā IX pielikuma B daļā iekļauto sākvieļu pieejamību** []. Uzskata, ka aviācijas un jūrniecības sektorā piegādāto degvielu devums ir 1,2 reizes lielāks par to enerģijas saturu.

[]

- c) Lai aprēķinātu skaitītāju un saucēju, izmanto III pielikumā noteiktās transporta degvielu enerģijas satura vērtības. Lai noteiktu III pielikumā neiekļauto transporta degvielu enerģijas saturu, dalībvalstis izmanto attiecīgos ESO standartus degvielu siltumspējas noteikšanai. Ja nav šādam nolūkam pieņemta ESO standarta, izmanto attiecīgos ISO standartus.

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 32. pantu attiecībā uz III pielikumā izklāstītā transporta degvielu enerģijas satura pielāgošanu zinātnes un tehnikas attīstībai.

[]

3. Lai noteiktu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru 1. punkta vajadzībām, var izmantot atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vidējo īpatsvaru Savienībā vai atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru dalībvalstī, kurā elektroenerģija tiek piegādāta, ņemot vērā mērījumus divu gadu laikā pirms attiecīgā gada. []

Atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru šķidrajās un gāzveida transporta degvielās nosaka, pamatojoties uz atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru kopējā degvielas ražošanas vajadzībām pievadītajā enerģijā.

Šā punkta vajadzībām piemēro šādus noteikumus:

a) ja elektroenerģiju izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai vai nu tieši, vai starpproduktu ražošanai, atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara noteikšanai var izmantot atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vidējo īpatsvaru Savienībā vai atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru valstī, kurā notiek ražošana, ņemot vērā mērījumus divu gadu laikā pirms attiecīgā gada.
[]

Tomēr elektroenerģiju, kas iegūta no tieša pieslēguma atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas iekārtai, **i)** kuras ekspluatācija uzsākta pēc iekārtas, kas ražo nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidro un gāzveida transporta degvielu, vai vienlaicīgi ar šādu iekārtu un [] **ii)** kura nav pieslēgta tīklam [] **vai ir pieslēgta tīklam, bet var pierādīt, ka attiecīgā elektroenerģija tiek nodrošināta, neimportējot elektrību no tīkla**, var pilnā apjomā ieskaitīt kā atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju attiecīgās nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas vajadzībām;

Turklāt [] elektroenerģiju, kas importēta no tīkla, [] var pilnā apjomā ieskaitīt kā atjaunojamo, ja šī elektroenerģija ir ražota tikai un vienīgi no atjaunojamiem energoresursiem [] un:

a) atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošana būtu tikusi ierobežota, ja stacija to nepatērētu, vai

b) ir pierādītas atjaunojamu energoresursu īpašības un jebkādi citi atbilstoši kritēriji [], nodrošinot, ka atjaunojamu energoresursu īpašības tiek prasīts atzīt tikai vienu reizi un tikai vienā galapatēriņa sektorā.

Komisija līdz 2021. gada decembrim pieņem īstenošanas aktu saskaņā ar 31. pantu, lai izveidotu kopīgu Eiropas metodiku, izklāstot sīki izstrādātus noteikumus, kas uzņēmējiem jāievēro, lai izpildītu šajā daļā izklāstītās prasības.

[]

3.a Lai samazinātu risku, ka viens sūtījums Savienībā tiek deklarēts vairāk nekā vienu reizi, dalībvalstis un Komisija stiprina valstu sistēmu sadarbību un sadarbību starp valstu sistēmām un brīvprātīgajām shēmām, un verificētājiem, kas iedibināti, ievērojot 27. pantu, tostarp attiecīgos gadījumos datu apmaiņu. Ja iestādei ir aizdomas par krāpšanu vai ja tā konstatē krāpšanu, tā vajadzības gadījumā par šo jautājumu informē citas dalībvalstis.

4. Komisija [] nodrošina, ka [] tiek izveidota datubāze, kas nodrošina izsekojamību šķidrajām un gāzveida transporta degvielām, kuras ir tiesības ieskaitīt 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajā skaitītājā vai ņem vērā 26. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, un dalībvalstis prasa attiecīgajiem uzņēmējiem ievadīt informāciju par veiktajiem darījumiem un šo [] degvielu ilgtspējas rādītājiem, tostarp to aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisijām no to ražošanas vietas līdz degvielas piegādātājam, kurš degvielu laiž tirgū. Dalībvalstis var izveidot valsts datubāzi, kas ir saistīta ar Komisijas izveidoto datubāzi, nodrošinot, ka ievadītā informācija tiek nekavējoties pārsūtīta.

Degvielas piegādātāji ievada informāciju, kas nepieciešama, lai verificētu atbilstību 1. punkta pirmajā daļā izklāstītajām prasībām.

[]

5. Dalībvalstīm ir piekļuve datubāzei, un tās veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka katrā dalībvalstī uzņēmēji ievada pareizu informāciju. Komisija pieprasa shēmas, uz kurām attiecas, ievērojot 27. panta 4. punktu, pieņemtais lēmums, lai, pārbaudot atbilstību ilgtspējas kritērijiem attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, verificētu atbilstību šai prasībai.

Komisija ar īstenošanas aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 31. pantā minēto pārbaudes procedūru, nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai uzņēmēji atbilstu 4. punktā un šajā punktā izklāstītajai prasībai, tostarp nosaka neatkarīgas revīzijas un tehniskās specifikācijas attiecībā uz informācijas pārsūtīšanu no valstu datubāzēm uz 4. punktā paredzēto Komisijas datubāzi.

6. Komisija ir pilnvarota pieņemt [] **īstenošanas** aktus saskaņā ar 31. pantu [], lai [] precizētu [] metodiku no biomasas, ko pārstrādā kopīgā procesā ar fosilajiem resursiem, iegūtās biodegvielas īpatsvara noteikšanai, **un** precizētu metodiku, ar kuru novērtē siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, ko dod nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas **un** [] **reciklēti oglekļa kurināmie/degvielas**. Šādu metodiku Komisija pieņem ne vēlāk kā 2021. gada decembrī.

6.a Komisija ir pilnvarota grozīt IX pielikuma A un B daļā sniegto sākvielu sarakstu, lai sākvielas pievienotu, bet ne tāpēc, lai tās svītrotu. Sākvielas, ko var pārstrādāt tikai ar progresīvām tehnoloģijām, pievieno IX pielikuma A daļai, savukārt sākvielas, ko var pārstrādāt biodegvielās ar gatavību sasniegušām tehnoloģijām pievieno IX pielikuma B daļai.

Katru īstenošanas aktu, ar ko groza sākvielu sarakstu A un B daļā, balsta uz analīzi par izejvielas kā sākvielas potenciālu biodegvielu ražošanai, ņemot vērā:

- i) Direktīvā 2008/98/EK noteiktos atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas principus;
- ii) 27. pantā izklāstītos Savienības ilgtspējas kritērijus;
- iii) [] ievērojamus (blakus)produktu, atkritumu vai atlikumu tirgu izkropļojumus;
- iv) potenciālu sniegt būtiskus siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumus salīdzinājumā ar fosilajām degvielām; un
- v) risku negatīvi ietekmēt vidi un bioloģisko daudzveidību.

Ik pēc diviem gadiem Komisija izvērtē IX pielikuma A un B daļā iekļauto sākvielu sarakstu, lai tam pievienotu sākvielas, saskaņā ar šajā punktā noteiktajiem principiem. Pirmo izvērtēšanu veic ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc [šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas].

7. Līdz 2025. gada 31. decembrim panāktā progresa divgadu novērtējuma, kas veikts saskaņā ar Regulu [par pārvaldību], kontekstā Komisija izvērtē, vai 1. punktā noteiktais pienākums efektīvi stimulē inovāciju un veicina siltumnīcefekta gāzu aiztaupījumu transporta sektorā un vai biodegvielām un biogāzei piemērojamās siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma prasības ir pienācīgas. Komisija vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu grozīt 1. punktā noteikto pienākumu.

26. pants

Ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām

1. No biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām iegūto enerģiju ņem vērā šā punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos tikai tādā gadījumā, ja tie atbilst 2. līdz 6. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem un 7. punktā noteiktajiem siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem:

- a) devums Savienības mērķrādītāja un dalībvalstu atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvara sasniegšanā;
- b) atjaunojamo energoresursu enerģijas pienākumu, tostarp [] 25. pantā noteiktā **pienākuma** [], izpildes novērtējums;
- c) tiesības saņemt finanšu atbalstu par biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu patēriņu.

Tomēr biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no atkritumiem un atlikumiem, kas nav lauksaimniecības, akvakultūras, zvejniecības un mežsaimniecības atlikumi, ir jāatbilst vienīgi 7. punktā noteiktajiem siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, lai tos ņemtu vērā šā punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos. Šo noteikumu piemēro arī atkritumiem un atlikumiem, ko vispirms pārstrādā produktā, kuru pēc tam pārstrādā biodegvielās, bioloģiskajos šķidrajos kurināmajos un biomasas kurināmajos/degvielās. **Uz elektroenerģiju un siltumapgādei un aukstumapgādei izmantojamo enerģiju, kas ražota no cietajiem sadzīves atkritumiem, neattiecas 7. punktā izklāstītie siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji.**

Biomisas kurināmajiem 2.–7. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem jāatbilst tikai [], ja tos izmanto elektroenerģijas, siltuma un aukstuma vai degvielu ražošanas iekārtās, kuru [] **kopējā nominālā ievadītā siltumjauda** ir 20 MW vai lielāka cieto biomasas kurināmo gadījumā un kuru [] **kopējā nominālā ievadītā siltumjauda** ir [] **2 MW** vai lielāka gāzveida biomasas kurināmo gadījumā. [] **Dalībvalstis ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus var piemērot iekārtām ar zemāku ieejas jaudu.**

Šā panta 2.–6. punktā noteiktos ilgtspējas kritērijus un 7. punktā noteiktos siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus piemēro neatkarīgi no biomasas ģeogrāfiskās izcelsmes.

2. Biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, kas ražoti no lauksaimnieciskās biomasas un ko ņem vērā 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, nedrīkst būt ražoti no izejvielām, kuras iegūtas bioloģiskās daudzveidības ziņā augstvērtīgās zemes platībās, tas ir, zemē, kurai bija piešķirts viens no turpmāk minētajiem statusiem 2008. gada janvārī vai pēc tam, neatkarīgi no tā, vai zemei joprojām ir šāds statuss:

a) pirmatnēji meži un citas kokaugiem klātas zemes, tas ir, meži un citas kokaugiem klātas zemes, kurās ir sastopamas endēmiskas sugas, kurās nav skaidri konstatējama cilvēku darbība un kuru ekoloģiskie procesi nav nopietni traucēti;

b) platības:

i) kas ar likumu paredzētas dabas aizsardzībai vai par aizsargājamām tās noteikusi attiecīgā kompetentā iestāde; vai

ii) aizsargājamās platības, kurās ir reti sastopamas, apdraudētas vai izmirstošas ekosistēmas vai sugas, kas par tādām ir atzītas starptautiskos nolīgumos vai ir iekļautas starpvaldību organizāciju vai Starptautiskās Dabas aizsardzības savienības izveidotos sarakstos un ir atzītas saskaņā ar 27. panta 4. punkta pirmo daļu;

ja vien nav pierādījumu, ka minēto izejvielu ražošana netraucēja dabas aizsardzības mērķim;

c) zālāji ar lielu bioloģisko daudzveidību []:

i) dabiski zālāji, tas ir, zālāji, kas arī bez cilvēku iejaukšanās būtu zālāji un kuros saglabājas dabiskais sugu sastāvs, kā arī ekoloģiskie parametri un procesi; vai

ii) zālāji, kas nav dabiski zālāji, tas ir, zālāji, kas bez cilvēku iejaukšanās vairs nebūtu zālāji un kuri ir sugām bagāti un nav degradēti, un kurus attiecīgā kompetentā iestāde atzinusi par zālājiem ar lielu bioloģisko daudzveidību, ja vien nav pierādījumu, ka izejvielu izstrāde ir vajadzīga, lai saglabātu tiem zālāju ar lielu bioloģisko daudzveidību statusu.

Komisija īstenošanas aktos, kas pieņemti saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, var **papildus precizēt** [] kritērijus, saskaņā ar ko nosaka, uz kuriem zālājiem attiecas c) apakšpunkts.

3. Biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, kas ražoti no lauksaimnieciskās biomasas un ko ņem vērā 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, nedrīkst būt ražoti no izejvielām, kuras iegūtas no zemes platības ar lielu oglekļa uzkrājumu, tas ir, no zemes, kurai bija piešķirts viens no turpmāk minētajiem statusiem 2008. gada janvārī vai agrāk un kurai vairs nav šā statusa:

a) mitrājs, tas ir, zemes platība, kuru nepārtraukti vai ievērojamu gada daļu klāj ūdens vai kura ievērojamu gada daļu ir piesātināta ar ūdeni;

b) pastāvīga mežaudze, tas ir, platība, kura aizņem vairāk nekā vienu hektāru un kurā koku augstums pārsniedz piecus metrus un vainaga projekcija ir vairāk nekā 30 % vai kurā augošie koki var sasniegt šos rādītājus *in situ*;

c) platība, kura aizņem vairāk nekā vienu hektāru un kurā koku augstums pārsniedz piecus metrus un vainaga projekcija ir 10–30 % vai kurā augošie koki var sasniegt šos rādītājus *in situ*, ja vien nav sniegti pierādījumi, ka šīs platības oglekļa uzkrājums pirms un pēc pārveidošanas ir tāds, ka, piemērojot V pielikuma C daļā izklāstīto metodiku, tiktu izpildīti šā panta 7. punktā paredzētie nosacījumi.

Šā punkta noteikumus nepiemēro, ja laikā, kad tika iegūtas izejvielas, zemei bija piešķirts tāds pats statuss kā 2008. gada janvārī.

4. Biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, kas ražoti no lauksaimnieciskās biomasas un ko ņem vērā 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, nedrīkst būt ražoti no izejvielām, kas iegūtas no zemes, kura 2008. gada janvārī bija kūdrājs, **ja vien nav dokumentāri pierādīts, ka attiecīgā izejviela ir audzēta un izstrādāta bez iepriekš nenosusinātas augsnes nosusināšanas.**

5. Lai samazinātu risku, ka tiek izmantoti meža biomasas produkti, kuru [] **ieguve nav ilgtspējīga**, no meža biomasas ražotas biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, ko ņem vērā 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, atbilst šādām prasībām:

a) valstī, kurā veikta meža biomasas izstrāde, ir valsts un/vai zemāka līmeņa tiesību akti, kas piemērojami izstrādes platībā, kā arī ir izveidotas uzraudzības un izpildes panākšanas sistēmas, kas nodrošina:

i) [] **izstrādes darbību likumību;**

ii) meža atjaunošanu izstrādes apgabalos [];

iii) to, ka tiek aizsargātas teritorijas, **kas ar tiesību aktiem vai ar attiecīgās kompetentās iestādes lēmumu ir paredzētas dabas aizsardzības mērķiem** [], tostarp mitrāji un kūdrāji [];

iv) to, ka **tiek ņemta vērā** mežizstrādes darbību ietekme uz augsnes kvalitāti un bioloģisko daudzveidību;

[]

b) ja pirmajā daļā minētie pierādījumi nav pieejami, no meža biomasas ražotas biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos ņem vērā, ja meža **ieguves apgabala** [] līmenī ir izveidotas apsaimniekošanas sistēmas, kas nodrošina []:

i) [] **izstrādes darbību likumību;**

ii) meža atjaunošanu izstrādes apgabalos [];

iii) to, ka tiek aizsargātas teritorijas, **kas ar tiesību aktu vai ar attiecīgās kompetentās iestādes lēmumu ir paredzētas dabas aizsardzības mērķiem** [], tostarp mitrāji un kūdrāji, **izņemot, ja ir pierādījumi, ka attiecīgo izejvielu izstrāde netraucē minētajiem dabas aizsardzības mērķiem;**

iv) to, ka **tiek ņemta vērā** mežizstrādes darbību ietekme uz augsnes kvalitāti un bioloģisko daudzveidību.

[]

6. No lauksaimnieciskās vai meža biomasas ražotas biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas degvielas [], ko ņem vērā 1. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, [] atbilst [] šādām *LULUCF* prasībām:

a) meža biomasas izcelsmes valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija:

i) ir Parīzes nolīguma puse un ir to ratificējusi;

ii) ir iesniegusi nacionāli noteikto devumu (NND) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*), kas aptver lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas radītās emisijas un piesaistījumus un nodrošina vai nu to, ka ar biomasas izstrādi saistītās oglekļa uzkrājuma izmaiņas tiek ieskaitītas attiecībā uz valsts saistībām samazināt vai ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā norādīts NDD, vai to, ka saskaņā ar Parīzes nolīguma 5. pantu ir pieņemti valsts vai vietējā līmeņa tiesību akti, kas izstrādes platībā piemērojami, lai saglabātu un palielinātu oglekļa uzkrājumus un piesaistītājus;

iii) tajā ir izveidota tāda nacionāla sistēma ziņošanai par zemes izmantošanas, tostarp mežsaimniecības un lauksaimniecības, radītajām siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, kura atbilst prasībām, kas noteiktas saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un Parīzes nolīgumu pieņemtajos lēmumos.

b) ja a) apakšpunktā [] minētie pierādījumi nav pieejami, no meža biomasas ražotas biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos ņem vērā, ja meža **ieguves apgabala []** līmenī ir izveidotas apsaimniekošanas sistēmas, kas nodrošina, ka **ilgtermiņā** tiek saglabāts oglekļa uzkrājumu un piesaistītāju līmenis mežā.

Komisija īstenošanas aktos, kas pieņemti saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, var noteikt darbības **pamatnostādnes par []** pierādījumiem, kuri izmantojami, lai pierādītu atbilstību 5. un 6. punktā noteiktajām prasībām.

Līdz **2026.** gada 31. decembrim [] Komisija, pamatojoties uz pieejamajiem datiem, izvērtē, vai 5. un 6. punktā noteiktie kritēriji efektīvi samazina risku, ka tiek izmantota [] meža biomasas, **kurās ieguve nav ilgtspējīga**, un nodrošina atbilstību *LULUCF* prasībām. Komisija vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu grozīt 5. un 6. punktā noteiktās prasības.

7. Siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums no biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu izmantošanas, ko ņem vērā 1. punktā minētajos nolūkos, ir:

- a) vismaz 50 % biodegvielām, **biogāzei, ko patērē transportā**, un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, kas ražoti iekārtās, kuras bija ekspluatācijā 2015. gada 5. oktobrī vai pirms šā datuma;
- b) vismaz 60 % biodegvielām, **biogāzei, ko patērē transportā**, un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, kas ražoti iekārtās, kuru ekspluatācija uzsākta kopš 2015. gada 5. oktobra;
- c) vismaz 70 % biodegvielām, **biogāzei, ko patērē transportā**, un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, kas ražoti iekārtās, kuru ekspluatācija uzsākta pēc 2021. gada 1. janvāra;
- d) vismaz [] 70 % elektroenerģijas, siltuma un aukstuma ražošanai no biomasas kurināmajiem, kas izmantoti iekārtās, kuru ekspluatācija uzsākta pēc 2021. gada 1. janvāra, un [] 75 % – iekārtās, kuru ekspluatācija uzsākta pēc 2026. gada 1. janvāra.

Iekārtu uzskata par esošu ekspluatācijā tad, kad ir uzsākta biodegvielu vai bioloģisko šķidro kurināmo fiziska ražošana un siltuma un aukstuma, un elektroenerģijas fiziska ražošana no biomasas kurināmajiem.

Siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, ko panāk, izmantojot biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos iekārtās, kas ražo elektroenerģiju, siltumu un aukstumu, aprēķina saskaņā ar 28. panta 1. punktu.

8. Elektroenerģiju, kas no **līdzsadedzināšanas** biomasas kurināmajiem ražota iekārtās, kuru [] **kopējā nominālā ievadītā siltumjauda ir 75 [] MW** vai lielāka, 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos ņem vērā tikai tad, ja tā ir ražota, izmantojot augstas efektivitātes koģenerācijas tehnoloģiju, kas definēta Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 34. punktā, **biomasas oglekļa dioksīda uztveršanu un uzglabāšanu vai citus centienus radīt negatīvu emisiju īpatsvaru, kas sniedz būtiskus siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumus.**

Šo noteikumu 1. punkta a) un b) apakšpunkta nolūkā piemēro tikai iekārtām, kuru ekspluatācija uzsākta pēc [3 gadi no šīs direktīvas pieņemšanas dienas]. Šis noteikums 1. punkta c) apakšpunkta nolūkā neskar atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem, ko sniedz saskaņā ar shēmām, kuras apstiprinātas līdz [3 gadi pēc šīs direktīvas pieņemšanas dienas].

Pirmo daļu nepiemēro elektroenerģijai no iekārtām, par kurām dalībvalstis sniedz Komisijai īpašu paziņojumu, pamatojoties uz to, ka pastāv pienācīgi pamatots elektroenerģijas piegādes drošības apdraudējums. Pēc paziņojuma novērtēšanas Komisija pieņem lēmumu, ņemot vērā paziņojumā ietvertos elementus.

9. Dalībvalstis 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos **un neskarot 25. panta 1. punktu, pamatojoties uz citiem ilgtspējas apsvērumiem, [] [] neatsakās ņemt vērā biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas [], kas iegūti saskaņā ar šo pantu. Šis noteikums neskar publisko atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar shēmām, kuras apstiprinātas pirms [šīs direktīvas spēkā stāšanās diena].**

9.a Šā panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajā nolūkā dalībvalstis var atkāpties no ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kas izklāstīti šā panta 1. līdz 7. punktā, un no šā panta 8. punktā noteiktajām energoefektivitātes prasībām, pieņemot atšķirīgus ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus un energoefektivitātes prasības, ko piemēro:

a) iekārtām, kas atrodas tālākā reģionā, kā minēts LESD 349. pantā, ciktāl šādas iekārtas ražo elektroenerģiju vai siltumapgādei vai aukstumapgādei izmantoto enerģiju no biomasas kurināmajiem/degvielām; un

b) šā punkta a) apakšpunktā minētajās iekārtās izmantotiem biomasas kurināmajiem/degvielām neatkarīgi no minētās biomasas izcelsmes vietas, ar noteikumu, ka šādi kritēriji ir objektīvi pamatoti nolūkā šādam tālākam reģionam nodrošināt šā panta 1. līdz 8. punktā izklāstīto ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriju un energoefektivitātes prasību raitu un pakāpenisku ieviešanu un tādējādi stimulēt pāreju no fosilā kurināmā/degvielām uz biomasas kurināmajiem/degvielām.

[]

27. pants

Atbilstības verificēšana attiecībā uz ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem []

1. Ja 23. un 25. pantā un 26. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos jāņem vērā biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie **un/vai citas degvielas, kuras ir tiesības ieskaitīt 25. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajā skaitītājā**, dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem pierādīt, ka ir izpildīti 26. panta 2. līdz 7. punktā noteiktie ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji. **Minētajos** nolūkos uzņēmējiem prasa izmantot masas bilances sistēmu, kura:

a) ļauj apvienot sūtījumus, kuros ir izejvielas vai [] degvielas ar atšķirīgām ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma īpašībām, piemēram, konteinerā, pārstrādes vai loģistikas objektā, pārvades un sadales infrastruktūrā vai objektā;

b) ļauj turpmākas pārstrādes vajadzībām sūtījumos apvienot izejvielas ar atšķirīgu enerģijas saturu, ja sūtījuma apjoms tiek koriģēts atbilstīgi tā enerģijas saturam;

c) pieprasa, lai informācija par a) apakšpunktā minēto sūtījumu ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma īpašībām un apjomiem aizvien būtu attiecināta uz maisījumu; un

d) nodrošina, ka visu no maisījuma izņemto sūtījumu kopumam ir tādi paši ilgtspējas rādītāji tādā pašā apmērā kā attiecīgajam visu maisījumam pievienoto sūtījumu kopumam, un prasa, lai šī bilance tiktu sasniegta atbilstīgā laikposmā.

Masas bilances sistēma turklāt nodrošina, ka katru sūtījumu [] ņem vērā tikai vienu reizi

7. panta 1. punkta pirmās daļas a), b) vai c) apakšpunktā, aprēķinot atjaunojamo energoresursu enerģijas bruto galapatēriņu, un ka tiek sniegta informācija par to, vai minētā sūtījuma ražošanai ir ticis sniegts atbalsts, un atbalsta shēmas tips.

2. Ja sūtījums tiek pārstrādāts, informāciju par sūtījuma ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma rādītājiem koriģē un sadala starp galaproduktiem saskaņā ar šādiem noteikumiem:

a) ja izejvielu sūtījuma pārstrādē iegūst tikai vienu galaproduktu, kas paredzēts biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo [], biomasas degvielu, **nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas vai [] reciklētu oglekļa kurināmo/degvielu** ražošanai, sūtījuma apjomu un attiecīgo sūtījuma ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma rādītāju apmēru pielāgo, piemērojot pārrēķina koeficientu, kas ir attiecība starp biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo vai biomasas kurināmo/degvielu ražošanai paredzētā galaprodukta masu un procesā izmantoto izejvielu masu;

b) ja izejvielu sūtījuma pārstrādē iegūst vairākus galaproduktus, kas paredzēti biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo [], biomasas degvielu, **nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrās un gāzveida transporta degvielas vai [] reciklētu oglekļa kurināmo/degvielu** ražošanai, katram galaproduktam piemēro atsevišķu pārrēķina koeficientu un izmanto atsevišķu masas bilanci.

3. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka uzņēmēji iesniedz ticamu informāciju par atbilstību **25. panta 6. punktā un 26. panta 2.–7. punktā** noteiktajiem ilgspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, un pēc pieprasījuma attiecīgajai dalībvalstij dara pieejamus datus, kas izmantoti informācijas apkopošanai. Dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem nodrošināt atbilstīgu standartu to iesniegtās informācijas neatkarīgai revīzijai un pierādīt, ka tas ir izdarīts. **Lai nodrošinātu atbilstību 26. panta 5. punkta a) apakšpunktam un 26. panta 6. punkta a) apakšpunktam par meža biomasu, var izmantot pirmās vai otrās puses revīziju līdz pat pirmajai biomasas savākšanas vietai.** Revīzijas procesā verificē, vai uzņēmēju izmantotās sistēmas ir precīzas, ticamas un aizsargātas pret krāpšanu. Tajā novērtē paraugu ņemšanas biežumu un metodiku, kā arī informācijas pamatīgumu.

Šajā punktā noteiktie pienākumi attiecas gan uz Savienībā ražotām, gan importētām biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, [] biomasas kurināmajiem/degvielām, **nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrajām un gāzveida transporta degvielām un reciklētiem oglekļa kurināmajiem/degvielām.**

Dalībvalstis Komisijai iesniedz agregētu šā punkta pirmajā daļā minēto informāciju. Komisija publicē šo informāciju Regulas [par pārvaldību] 24. pantā minētajā e-ziņošanas platformā kā kopsavilkumu, saglabājot sensitīvas komercinformācijas konfidencialitāti.

4. Komisija var nolemt, ka brīvprātīgās valstu vai starptautiskās shēmās, kurās noteikti standarti [] **to biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo, biomasas kurināmo/degvielu un/vai citu degvielu ražošanā, kuras ir tiesības ieskaitīt 25. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajā skaitītājā, sniedz pareizus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem 25. panta un 26. panta 7. punkta nolūkos un/vai pierāda, ka ir ievēroti 25. panta 3., 4., un 5. punktā ietvertie norādījumi**, un/vai pierāda, ka biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo vai biomasas kurināmo/degvielu sūtījumi atbilst 26. panta 2., 3., 4., 5. un 6. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem []. Kad uzņēmēji pierāda, ka ir izpildītas 26. panta 5. un 6. punktā noteiktās prasības attiecībā uz meža biomasu, tie var nolemt tieši sniegt prasītos pierādījumus **ieguves apgabala [] līmenī**. Komisija var arī atzīt platības, kas ir paredzētas, lai aizsargātu reti sastopamas, apdraudētas vai izmirstošas ekosistēmas vai sugas, kuras par tādām ir atzītas starptautiskos nolīgumos vai ir iekļautas starpvaldību organizāciju vai Starptautiskās Dabas un dabas resursu aizsardzības savienības sastādītos sarakstos, 26. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkta nolūkā.

Komisija var nolemt, ka minētajās shēmās ietverta precīza informācija par pasākumiem, kas veikti augsnes, ūdens un gaisa aizsardzībai, degradētas zemes atjaunošanai, nolūkā novērst pārmērīgu ūdens patēriņu apgabalos ar trūcīgiem ūdens resursiem un neliela netiešas zemes izmantošanas maiņas riska biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo sertifikācijai.

5. Komisija pieņem lēmumus saskaņā ar 4. punktu tikai tad, ja attiecīgā shēma atbilst atbilstīgiem ticamības, pārredzamības un neatkarīgas revīzijas standartiem **un sniedz pietiekamas garantijas, ka materiāli nav tīši modificēti vai pārvērsti par atkritumiem, lai uz sūtījumu vai tā daļu attiektos IX pielikums**. Ja shēmas izmanto, lai izmērītu siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, šādas shēmas atbilst arī V pielikumā vai VI pielikumā noteiktajām metodiskajām prasībām.

26. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktā minētie bioloģiskās daudzveidības ziņā augstvērtīgu platību saraksti atbilst pienācīgiem objektivitātes standartiem un saskan ar starptautiski atzītiem standartiem, kā arī to sakarā ir paredzētas atbilstīgas pārsūdzības procedūras.

Panta 4. punktā minētās brīvprātīgās shēmas regulāri – vismaz reizi gadā – publicē sarakstu ar to sertifikācijas struktūrām, ko izmanto neatkarīgas revīzijas veikšanai, par katru sertifikācijas struktūru norādot, kurš subjekts vai kura valsts publiskā sektora iestāde to ir atzinusi un kurš subjekts vai kura vai valsts publiskā sektora iestāde to uzrauga.

Lai nodrošinātu to, ka atbilstība ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem tiek pārbaudīta efektīvi un saskaņoti, un jo īpaši lai novērstu krāpšanu, Komisija var noteikt sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus, tostarp atbilstīgus ticamības, pārredzamības un neatkarīgas revīzijas standartus, un paredzēt prasību, ka visām brīvprātīgajām shēmām minētie standarti ir jāpiemēro. Kad Komisija nosaka šos standartus, tā īpašu uzmanību pievērš nepieciešamībai līdz minimumam samazināt administratīvo slogu. To veic, izmantojot īstenošanas aktus, kas pieņemti saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Ar šādiem aktiem nosaka termiņu, līdz kuram brīvprātīgajām shēmām minētie standarti ir jāīsteno. Komisija var atcelt lēmumus par brīvprātīgo shēmu atzīšanu gadījumā, ja minētās shēmas tam paredzētajā termiņā neīsteno minētos standartus. **Ja dalībvalsts pauž bažas, ka shēma nedarbojas saskaņā ar ticamības, pārredzamības un neatkarīgas revīzijas standartiem, kas veido pamatu lēmumam saskaņā ar 4. punktu, Komisija lietu izmeklē un atbilstoši rīkojas.**

6. Lēmumus atbilstīgi šā panta 4. punktam pieņem saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Šādi lēmumi ir spēkā ne ilgāk kā piecus gadus.

Komisija pieprasa, lai katra šāda brīvprātīgā shēma, par kuru lēmums ir pieņemts atbilstīgi 4. punktam [] katru gadu [] līdz 30. aprīlim [] iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā ietver katru no **Regulas [par pārvaldību] IX pielikumā [] izklāstītajiem punktiem. [] Ziņojums aptver** iepriekšējo kalendāro gadu. [] Prasība par ziņojuma iesniegšanu attiecas tikai uz tām brīvprātīgajām shēmām, kuras ir darbojušās vismaz 12 mēnešus.

Komisija dara pieejamus brīvprātīgo shēmu iesniegto ziņojumu kopsavilkumus vai vajadzības gadījumā – šos ziņojumus pilnā apmērā Regulas [par pārvaldību] 24. pantā minētajā e-ziņošanas platformā.

Dalībvalstis var izveidot valsts shēmas, kurās atbilstība 26. panta 2.–7. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem **un 25. panta 1. punktā noteiktajām siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma prasībām nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo energoresursu šķidrām un gāzveida transporta degvielām un reciklētām oglekļa kurināmajam/degvielām** tiek verificēta visā pārraudzības ķēdē, kurā iesaistītas kompetentās valsts iestādes.

Dalībvalsts par savu valsts shēmu var paziņot Komisijai. Komisija dod priekšroku šādas shēmas novērtēšanai. Lēmumu par šādi paziņotas valsts shēmas atbilstību šajā direktīvā norādītajiem nosacījumiem pieņem saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, lai sekmētu to, ka tiek savstarpēji divpusēji vai daudzpusēji atzītas shēmas atbilstības verificēšanai attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem. Ja lēmums ir pozitīvs, saskaņā ar šo pantu izveidotas shēmas neatsaka savstarpēju atzīšanu ar minētās dalībvalsts shēmu attiecībā uz atbilstības 26. panta 2. līdz 7. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem verificēšanu.

7. Ja uzņēmējs iesniedz pierādījumu vai informāciju, kas iegūta saskaņā ar shēmu, kurai piemēro saskaņā ar šā panta 4. vai 6. punktu pieņemtu lēmumu, ciktāl uz to attiecas minētais lēmums, dalībvalsts neprasa piegādātājam nodrošināt turpmākus pierādījumus par atbilstību 26. panta 2. līdz 7. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem.

Dalībvalstu kompetentās iestādes [] uzrauga to [] struktūru darbību, kuras veic neatkarīgas revīzijas saskaņā ar brīvprātīgu shēmu **saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008. Sertifikācijas struktūras pēc kompetentās iestādes pieprasījuma iesniedz visu attiecīgo informāciju, kas nepieciešama, lai uzraudzītu darbību, tostarp revīziju precīzu dienu, laiku un vietu. Ja dalībvalstis konstatē neatbilstības gadījumus, tās nekavējoties informē brīvprātīgo shēmu un akreditācijas struktūru.**

7.a Pēc dalībvalsts pieprasījuma Komisija, pamatojoties uz pieejamiem pierādījumiem, pārbauda, vai ir ievēroti 26. pantā izklāstītie ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji attiecībā uz biodegvielas, bioloģiskā šķidrā kurināmā vai biomasas kurināmā/degvielas energoresursu. Sešu mēnešu laikā no šāda pieprasījuma saņemšanas un saskaņā ar 31. pantā minēto pārbaudes procedūru Komisija izlemj, vai attiecīgā dalībvalsts drīkst ņemt vērā biodegvielu vai bioloģisko šķidro kurināmo no minētā energoresursa 25. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos vai, atkāpjoties no 7. punkta, dalībvalsts var prasīt biodegvielas, bioloģiskā šķidrā kurināmā un biomasas kurināmā/degvielas energoresursa piegādātājam nodrošināt turpmākus pierādījumus par atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem.

28. pants

Biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu siltumnīcefekta gāzu ietekmes aprēķināšana

1. Siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu izmantošanas 26. panta 7. punkta vajadzībām aprēķina šādi:

a) ja siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma noklusējuma vērtība ražošanas paņēmienam ir noteikta V pielikuma A vai B daļā biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un VI pielikuma A daļā biomasas kurināmajiem/degvielām **un** ja *e_i* vērtība šīm biodegvielām vai bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem ir aprēķināta saskaņā ar V pielikuma C daļas 7. punktu un šiem biomasas kurināmajiem/degvielām ir aprēķināta saskaņā ar VI pielikuma B daļas 7. punktu un ir vienāda ar vai mazāka par nulli, izmanto minēto noklusējuma vērtību;

b) izmanto faktisko vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar V pielikuma C daļā noteikto metodiku biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un saskaņā ar VI pielikuma B daļā izklāstīto metodiku biomasas kurināmajiem/degvielām;

c) izmanto vērtību, kas aprēķināta kā V pielikuma C daļas 1. punktā minēto formulu faktoru summa, kur dezagregētās noklusējuma vērtības V pielikuma D vai E daļā var izmantot kā dažus faktorus un faktiskās vērtības, kas aprēķinātas saskaņā ar V pielikuma C daļā izklāstīto metodiku, – kā visus citus faktorus; vai

d) izmanto vērtību, kas aprēķināta kā VI pielikuma B daļas 1. punktā minēto formulu faktoru summa, kur dezagregētās noklusējuma vērtības VI pielikuma C daļā var izmantot kā dažus faktorus un faktiskās vērtības, kas aprēķinātas saskaņā ar VI pielikuma B daļā izklāstīto metodiku, – kā visus citus faktorus.

2. Dalībvalstis var iesniegt Komisijai ziņojumus, kuros ir ietverta informācija par tipiskajām siltumnīcefekta gāzu emisijām, ko rada lauksaimniecisko izejvielu audzēšana to teritorijā esošajās platībās, kuras klasificētas kopējās statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) 2. līmenī vai sīkākā *NUTS* klasifikācijas līmenī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003³⁰. Ziņojumiem pievieno emisiju līmeņa aprēķināšanai izmantotās metodes un datu avotu aprakstu. Metodē ņem vērā augsnes īpašības, klimatu un paredzamos izejvielu ieguves apjomus.

3. Šā panta 2. punktā minētajiem līdzvērtīgus ziņojumus, ko sagatavojušas kompetentas struktūras, var iesniegt Komisijai ārpus Savienības esošu teritoriju gadījumā.

4. Komisija, izmantojot īstenošanas aktu, kas pieņemts saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, var nolemt, ka ziņojumi, kas minēti šā panta 2. un 3. punktā, satur pareizus datus, kuri 26. panta 7. punkta nolūkā ļauj mērīt siltumnīcefekta gāzu emisijas no tādu lauksaimnieciskās biomasas sākvielu audzēšanas, ko ražo šādos ziņojumos ietvertajās teritorijās. Tāpēc šos datus var izmantot V pielikuma D vai E daļā biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un VI pielikuma C daļā biomasas kurināmajiem/degvielām noteikto dezagregēto audzēšanas noklusējuma vērtību vietā.

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

5. Komisija pastāvīgi pārskata V pielikumu un VI pielikumu, lai pamatotā gadījumā pievienotu vai pārskatītu vērtības, ko piemēro biodegvielas, bioloģiskā šķidrā kurināmā un biomasas kurināmā/degvielas ražošanas paņēmieniem. Minētajā pārskatīšanā apsver iespēju grozīt V pielikuma C daļā un VI pielikuma B daļā paredzēto metodiku.

Ja Komisijas pārskatīšanas rezultātā tiek secināts, ka būtu jāveic izmaiņas V pielikumā vai VI pielikumā, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 32. pantu.

Gadījumā, kad tiek veikta jebkāda V pielikumā un VI pielikumā ietvertā noklusējuma vērtību saraksta pielāgošana vai papildināšana:

a) ja faktora ieguldījums kopējā emisiju apjomā ir neliels vai ja ir ierobežotas atšķirības, vai ja faktisko vērtību noteikšana rada ievērojamas grūtības vai lielas izmaksas, noklusējuma vērtības ir normālam ražošanas procesam tipiskās vērtības;

b) visos citos gadījumos standartvērtībām jābūt piesardzīgām salīdzinājumā ar normāliem ražošanas procesiem.

6. Ja tas vajadzīgs, lai nodrošinātu V pielikuma C daļas un VI pielikuma B daļas vienādu piemērošanu, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros noteiktas detalizētas tehniskās specifikācijas, tostarp definīcijas, pārrēķina koeficienti, tādu ikgadējo audzēšanas emisiju un/vai emisiju aiztaupījuma aprēķināšana, ko rada virszemes un pazemes oglekļa uzkrājumu izmaiņas jau apstrādātās zemes platībās, tāda emisiju aiztaupījuma aprēķināšana, ko nodrošina oglekļa uztveršana, oglekļa aizstāšana un oglekļa ģeoloģiskā uzglabāšana. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 31. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

29. pants

Īstenošanas pasākumi

Īstenošanas pasākumos, kas minēti 26. panta 2. punkta otrajā daļā un 6. punktā, 27. panta 6. punktā, 28. panta 5. punkta pirmajā daļā un 28. panta 6. punktā, arī pilnībā ņem vērā Direktīvas 98/70/EK ³¹ 7.a panta mērķus.

30. pants

Komisijas veikta uzraudzība

1. Komisija uzrauga Savienībā patērēto biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu izcelsmi un to ražošanas ietekmi, tostarp ar ražošanas izspiešanu saistīto ietekmi, uz zemes izmantošanu Savienībā un galvenajās trešajās piegādātājās valstīs. Šādas uzraudzības pamatā ir dalībvalstu integrētie nacionālie enerģētikas un klimata plāni un attiecīgie progresu ziņojumi, kas prasīti Regulas [par pārvaldību] 3., 15. un 18. pantā, un attiecīgo trešo valstu, starpvaldību organizāciju ziņojumi, zinātniskie pētījumi un visa cita attiecīgā informācija. Komisija arī uzrauga preču cenu izmaiņas, kas saistītas ar biomasas izmantošanu enerģijas ražošanai, kā arī jebkādu ar to saistīto pozitīvo un negatīvo ietekmi uz pārtikas nodrošinājumu.
2. Komisija turpina dialogu un informācijas apmaiņu ar trešām valstīm, biodegvielas, bioloģiskā šķidrā kurināmā un biomasas kurināmā/degvielas ražotājiem, patērētāju organizācijām un pilsonisko sabiedrību attiecībā uz šajā direktīvā noteikto ar biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām saistīto pasākumu vispārējo īstenošanu. Šajā sakarā Komisija pievērš īpašu uzmanību tam, kā biodegvielas un bioloģiskā šķidrā kurināmā ražošana varētu ietekmēt pārtikas cenas.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/70/EK (1998. gada 13. oktobris), kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/12/EEK (OV L 350, 28.12.1998., 58. lpp.).

3. Komisija 2026. gadā nāk klajā ar tiesību akta priekšlikumu par tiesisko regulējumu atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanai laikposmā pēc 2030. gada.

Šajā priekšlikumā ņem vērā ar šīs direktīvas, tostarp tās ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma kritēriju, īstenošanu saistīto pieredzi un tehnoloģisko attīstību atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā.

4. Komisija 2032. gadā nāk klajā ar pārskata ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

31. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Enerģētikas savienības komiteja. Šī komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē, un tā darbojas attiecīgos sektorālos formējumos, kas ir svarīgi šīs regulas kontekstā.

1.a Jautājumos, kas saistīti ar biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ilgtspēju, Komisijai palīdz Komiteja biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ilgtspējas jautājumos. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 7. panta 5. un 6. punktā, 19. panta 11. un 14. punktā, 25. panta 6. punktā un 28. panta 5. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2021. gada 1. janvāra.

2.a Pilnvaras pieņemt 7. panta 3. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz viena gada laikposmu no 2021. gada 1. janvāra.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt **7. panta 3. punktā**, 7. panta 5. punktā, 7. panta 6. punktā, 7. panta 7. punktā, 19. panta 11. punktā, 19. panta 14. punktā, 25. panta 6. punktā un 28. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 7. panta 5. un 6. punktu, 19. panta 11. un 14. punktu, 25. panta 6. punktu un 28. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

33. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2021. gada 30. jūnijam. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvām, kas atceltas ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

34. pants

Atcelšana

Direktīvu 2009/28/EK, kurā grozījumi izdarīti ar XI pielikuma A daļā norādītajām direktīvām, atceļ no 2021. gada 1. janvāra, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem XI pielikuma B daļā norādīto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos **un neskarot dalībvalstu pienākumus 2020. gadā, kā izklāstīts Direktīvas 2009/28/EK 3. panta 1. punktā un I pielikuma A daļā.**

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu XII pielikumā.

35. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.

Atkāpjoties no šā panta pirmās daļas, 7. panta 3. punkta piektā daļa un 31. pants stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc šīs direktīvas publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

36. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
